

Wydarzenia

WIELKI PROBLEM Z ZIEMNIAKAMI

FOT. SHUTTERSTOCK

W niedzielę wybory na Węgrzech

Orbán brzydko się chwytą

Opowieści o „ukraińskim ataku terrorystycznym” na gazociąg i próby prymitywnego przekupienia wyborców – **partia rządząca Węgrami na ostatniej prostej usiłuje odwrócić coraz gorsze dla niej sondaże przez niedzielnymi wyborami.**

Robert Stefanicki

Większość sondaży wskazuje, że opozycyjna partia TISZA i jej lider Peter Magyar mają znaczną – od 15 do 25 proc. – przewagę nad Fideszem Viktora Orbána. Co ważne, TISZA wyprzedza Fidesz w większości z dwudziestu okręgów, w których wynik wyborów jest niepewny. Również coraz więcej Węgrów spodziewa się porażki człowieka, który rządzi nimi od szesnastu lat. O ile w styczniu 44 proc. ankietowanych przez sondażownię Median uważało, że wybory wygra Fidesz, a 37 proc., że TISZA,

w marcu proporcje były odwrotne. Tylko instytuty powiązane z partią rządzącą nadal przewidują jej kilku-procentowe zwycięstwo.

Już nie tylko strach przed wojną

W poprzednich wyborach notowania Fideszu były niedoszacowane. Tym razem to mało prawdopodobne. Wówczas wszystkie sondaże przewidywały porażkę opozycji, zaskoczyła tylko jej skala. Po drugie wyczerpało się paliwo, którym Viktor Orbán rozpałał emocje w trakcie obecnej kampanii: strach przed wojną.

Fidesz przekonuje, że pod rządami opozycji Węgry będą zmuszone wysłać wojska na Ukrainę – albo w ramach przyszłej operacji pokojowej NATO, albo w ramach wojny z Rosją. Jednak coraz mniej Węgrów (w tym tylko nieco ponad połowa elektoratu Fideszu) uznaje ją za rzeczywiste zagrożenie. A tylko co trzeci zgadza się z narracją Fideszu, że Rosja, napadając na Ukrainę, „działała zgodnie z prawem, broniąc swoich interesów i bezpieczeństwa”.

W tej sytuacji politycy i media partii Orbána zaczęli inaczej rozkładać akcenty. Mówią o pelzającym kryzysie energetycznym, sugerując, że sytuacja może się pogorszyć, gdyby opozycja (nie mająca dobrych relacji z Amerykanami) doszła do władzy. Ale nie przestali straszyć Ukraińcami.

W niedzielę prezydent Serbii Aleksandar Vucić ogłosił, że na północy kraju – przy gazociągu dostarczającym rosyjski surowiec na Węgry – od-

kryto ładunek wybuchowy „o dużej sile rażenia”. Szef MSZ Węgier Peter Szijjártó uznał to za „terroryzm”, który „wpisuje się w serię ukraińskich ataków w ostatnich tygodniach”. Orbán oświadczył, że skierował wojsko do ochrony części gazociągu na terytorium Węgier.

Magyar: Orbán nie powstrzyma milionów Węgrów

Opozycja jest pewna, że to operacja pod fałszywą flagą. „Wzywam Viktora Orbána, aby zaprzestał – przynajmniej w okresie świątecznym – siania paniki i wywoływania zamieszek, zgodnie z planami jego rosyjskich doradców. Chcę również jasno powiedzieć, że nie będzie w stanie zapobiec wyborom w najbliższą niedzielę. Nie zdoła powstrzymać milionów Węgrów przed położeniem kresu najbardziej skorumpowanemu dwóm dekadom w historii naszego kraju” – napisał na X Magyar.

Mobilizacja elektoratu

Według filmu śledczego z ubiegłego tygodnia, burmistrzowie na prowincji zostali poinformowani, ile głosów każda wioska musi zebrać dla Fideszu. Osoby, z którymi przeprowadzono wywiady twierdzą, że zachęty obejmują płatności gotówkowe o równowartości 500 zł, bony żywnościowe, leki na receptę, a nawet narkotyki. Oporni opowiadają, że odmawia się im możliwości udziału w programach robót publicznych – często jedynej pracy dostępnej w danym rejonie.

W dniu wyborów będzie organizowany transport do lokali. Wyborcy mają udawać analfabetyzm lub chorobę, żeby móc wejść za kotarę z towarzyszem, który upewni się, że zagłosują na Fidesz i zasłużą na wypłatę – twierdzą osoby występujące w filmie. Rząd nie odniósł się do tych zarzutów. ●

• **Komentarz** ▶ 2

Dziś na stacjach paliw

Benzyna 95

6,21 zł

• **Olej napędowy**

7,87 zł

To maksymalne ceny obowiązujące dziś na stacjach paliw

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

15>

FOT. NASA

Misja Artemis II

ORION PO DRUGIEJ STRONIE

Ziemia widziana z okna statku Orion. Wielkanocny poniedziałek był jednym z najważniejszych dni misji Artemis II. Około godziny 6.41 czasu polskiego Orion wszedł w księżycową strefę wpływu grawitacyjnego – znalazł się wtedy ok. 65 tys. km od Srebrnego Globu. Wieczorem miał przelecieć nad niewidoczną stroną Księżyca, a czwórka astronautów pobić rekord odległości od Ziemi, który przetrwał ponad pół wieku.

• **Czy wszystko się udało? Czytaj na** ▶ **Wyborcza.pl**

Michał
Olszewski

Panika w Budapeszcie

Najnowsze sondaże są dla rządzącego od szesnastu lat Węgry Fideszu i samego premiera Viktora Orbána bezlitosne. Pokazują, że opozycyjna partia TISZA powiększa przewagę. Odcięta od państwowych mediów, przedstawiana jako partia zdrajców, zohydzana, inwigilowana przez służby, jest blisko uzyskania większości konstytucyjnej. Widmo porażki Orbána, który zmienił poglądy w głębokim kryzysie kraju, w folwark dla oligarchów i rosyjski przyczółek w Unii Europejskiej, nie majaczy na horyzoncie – ono łomocze do drzwi.

W takiej oto sytuacji Serbowie informują, że przy gazociągu Balkan Stream (lądowa część Turk Stream), którym na Węgry dociera rosyjski gaz, służby znalazły materiały wybuchowe. Aleksandar Vučić, prezydent Serbii, sprawę potraktował szalenie poważnie i błyskawicznie powiadomił Budapeszt. Co nie było trudne, ponieważ z Orbánem łączy go zarówno polityczne, jak i finansowe interesy, oraz autorytarne zapędy.

Również premier Węgry do sprawy podszedł z należytą powagą. Zwołał błyskawicznie posiedzenie Rady Obrony Węgry i zdecydował, że węgierskiego odcinka gazociągu będzie pilnować wojsko.

Równie oczywiste jest, że węgierski rząd – ustami Petera Sijjártó – już znalazł sprawcę. „W ostatnich tygodniach rurociąg Turk Stream

dostarczający gaz ziemny do Węgry był wielokrotnie atakowany przez dziesiątki dronów na terytorium Rosji, a teraz do tej serii ataków dołącza udaremniony przez Serbów zamach terrorystyczny” – oświadczył szef resortu spraw zagranicznych (cytuje za serwisem index.hu). Dodał, że ten zamach terrorystyczny

Rzekomy sabotaż pokrywa się z informacjami, że służby rosyjskie planowały sfingowany zamach na Orbána

dobrze wpisuje się w ciąg wydarzeń, w którym Ukraińcy nieustannie próbują uniemożliwić dostawy rosyjskiego gazu i ropy do Europy.

Afera z rosyjskim gazem śmierdzi jednak na kilometr. Przede wszystkim dlatego, że odpowiedź na pytanie „cui bono”, jest szalenie łatwa. Ukraińskie służby musiałyby nie mieć politycznego rozumu, żeby w momencie, kiedy najbardziej zajadła antyukraińska władza w Europie jest o krok od dotkliwej przegranej, wysadzać gazociąg i pozbawiać Węgrów ogrzewania. Rzekomy sabotaż pokrywa się również z informacjami, że służby rosyjskie planowały sfingowany zamach na Orbána, żeby pomóc mu w sondażowym odbiciu.

I w końcu – antyukraińską kartą Fidesz gra przez całe wybory, strasząc obywateli Zelenskim i udziałem w wojnie z Rosją. Dodajmy, że bez efektu – społeczeństwo węgierskie w kłamstwa Orbána już nie wierzy. Po co więc Orbán gra kartą, która tylko go kompromituje? Tu również odpowiedź zdaje się oczywista – nie ma żadnej innej propozycji dla wyborców poza strachem.

Najbardziej prawdopodobny jest zatem wariant, że udaremniony sabotaż został zaplanowany gdzieś pomiędzy Belgradem, Moskwą a Budapesztem. Jeśli tak jest, znak to niechybny, że Viktor Orbán wpadł w panikę i rozpaczliwie szuka sposobu chociażby na zniwelowanie nadchodzącej porażki. ●

Andrzej rysuje

Wilamowice Śmigus-dyngus, czyli miejscowe śmiergusty

FOT. JAKUB ORZECZOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Śmiergust to lokalny zwyczaj lanego poniedziałku w Wilamowicach. Tradycja mówi o polewaniu wodą panien na wydaniu przez przebranych młodzieńców. Te grupy przebrańców, to właśnie śmiergusty.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Liczba dnia

10

LAT
Nawet tyle wynosi różnica średniej długości życia pomiędzy członkami klasy średniej i niższej.

Więcej ► Wyborcza.biz

W 2021 roku zachwylił całą Polskę Mistrz zapowiedział koniec kariery

Sukces Dawida Tomala z 2021 roku Sobiegił całą Polskę. Na igrzyskach olimpijskich w Tokio wywalczył złoty medal w chodzie sportowym na 50 kilometrów. Urodzony w Tychach zawodnik stał się tym samym drugim, po Robertcie Korzeniowskim, Polakiem, który tego dokonał.

Trzy lata później niespodziewanie nie otrzymał powołania na kolejne igrzyska olimpijskie, w Paryżu. W rozmowie z „Przeglądem Sportowym” Tomala nie krył, że poczuł wówczas znacznie więcej niż żal, smutek czy rozczarowanie. – Nie spodziewałem się, że ta sytuacja tak bardzo mnie zniszczy. Psychicznie byłem w totalnej rozsypce. Było bardzo dużo pracy z psychologiem i układania sobie tego wszystkiego, ale to przyszło dopiero po jakimś czasie. Na początku było niezrozumienie i żal, że pracowałem przez tyle czasu i się nie udało. Ciągnęło się to za mną naprawdę długo – stwierdził.

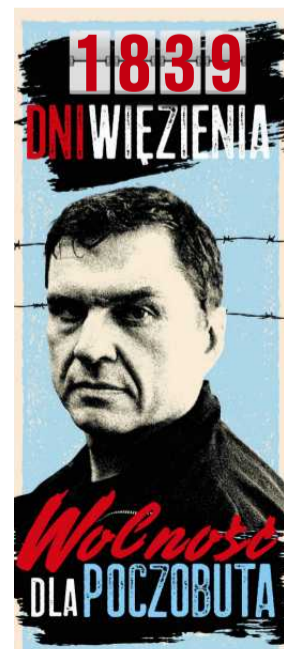
36-latek zdradził również, że wówczas pojawiła się w jego głowie myśl

FOT. KUBA TYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

o rezygnacji ze sportu. „Iskierkę” rozpalilo w nim wprowadzenie na mistrzostwach świata dystansu maratonu w chodzie, ale długa przerwa w treningach sprawiła, że nie był w stanie ukończyć zawodów w Niemczech, do których zgłosił się spontanicznie. I niewykluczone, że był to jeden z jego ostatnich startów w karierze. – Myślę, że 2026 to będzie mój ostatni sezon – zapowiedział 36-letni Dawid Tomala.

Dominik Stachowiak
Czytaj też ► Sport.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34428375

Pogrążeni w żalu przyjęliśmy wiadomość,
że 27 marca 2026 roku
zmarł

Waldemar Pawelski

Współzałożyciel i wieloletni Prezes Digiprint, człowiek, który inicjował rozwój i wizję firmy. Stanowił wyjątkowy fundament, współtworząc tożsamość oraz wartości Digiprint.

Jego nagle odejście pozostawia po sobie pustkę, której nie sposób wypełnić.

Rodzinie i Najbliższym

składamy wyrazy szczerego współczucia.

Zarząd, Wspólnicy oraz Pracownicy Digiprint

Stromy zjazd z kartoflanej górk

Katastrofa w kartoflach.

Za chwilę w przydrożnych rowach mogą wylądować tysiące ton ziemniaków, których rolnicy nie mogą sprzedać, a nie ma takich zakładów, które mogłyby tę ilość zutylizować.

Krystyna Naszkowska

Problem narastał od jesieni. Wtedy było już jasne, że mamy dużą nadprodukcję ziemniaków, a nasze zakłady przetwórcze nie są w stanie tego przerobić.

Piotr Górski jest prezesem spółki Polski Ziemniak, która handluje ziemniakami konsumpcyjnymi. Skupuje od członków spółki – plantatorów oraz od rolników spoza spółki. Sprzedają do Biedronki i Dino. „Swoim” spółka płaci po 50-60 gr za kg, niezrzeszonym po 20-40 gr. Płaci teoretycznie, bo faktycznie niczego od pewnego czasu już nie skupuje.

– Mamy w magazynie własnych 13 tys. ton ziemniaków, których nie możemy sprzedać. Sieci ograniczają lub wstrzymują przyjęcia, tłumaczą, że jest mniejszy popyt na ziemniaki. Skutek jest taki, że rok temu mieliśmy w magazynie 7-8 tys. ton o tej porze, teraz dwa razy tyle i szanse na ich sprzedaż coraz mniejsze. W marcu sprzedaliśmy 2,6 tys. ton, a rok temu w marcu 3,8 tys. To ogromna różnica w zbyciu. – tłumaczy Górski.

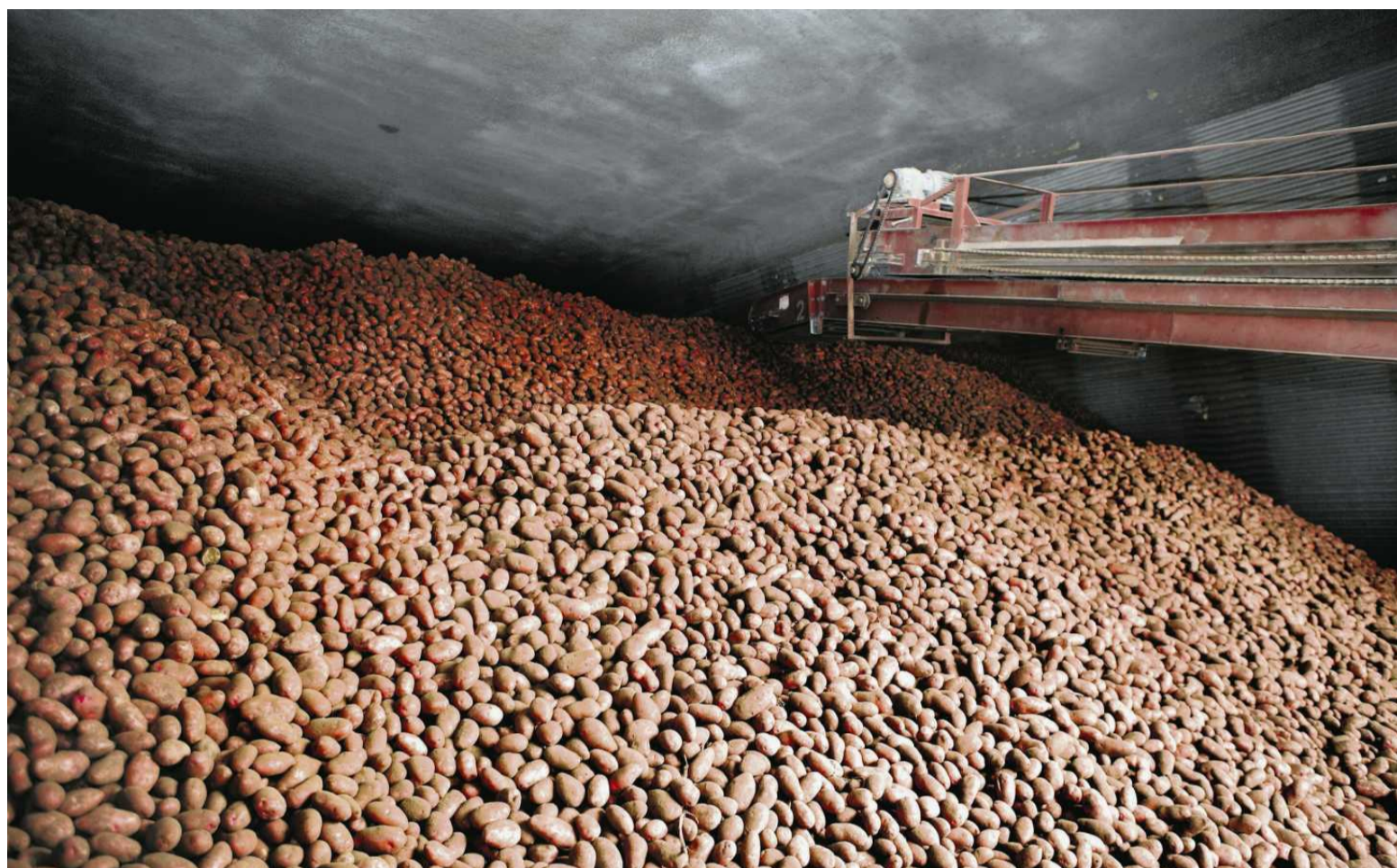
Górski jest przekonany, że nie dadzą rady sprzedać swoich ziemniaków, zanim pojawią się wczesne z tegorocznych zbiorów. Muszą się więc ich jakoś pozbyć, zutylizować. Problem w tym, że dwie pomorskie biogazownie są załadowane na sto procent ziemniakami. Podobnie jest z gorzelnią, która pracuje 24 godz. na dobę, by przerobić, to co jej rolnicy zwożą.

Chiny już nie chcą europejskich ziemniaków

Skąd ten wysyp ziemniaków? Pierwszym powodem było zwiększenie arealu upraw przez rolników. To skutek niskich cen zbóż z lat 2023 – 2024. Wtedy wielu rolników w Unii Europejskiej uznało, że bardziej opłaca się sadzić ziemniaki niż siał zboże – w efekcie w Belgii, Niemczech, Francji, Holandii, a także w Polsce powierzchnia uprawy tej rośliny wzrosła w roku 2025 o około 7-8 proc. Do tego zeszły rok okazał się rokiem ziemniaczanego urodzaju, plony były więc jeszcze większe, niż zakładano.

Do niedawna Europa była największą ziemniaczaną potęgą na świecie. I eksporterem. Nadwyżki bez problemu wysyłano do Chin, Indii, krajów Azji. Ale to się zmieniło, teraz Azja jest największą potęgą. Chińczycy nie tylko rozwinięli u siebie produkcję na własne potrzeby, ale eksportują swoje ziemniaki do krajów sąsiedzkich. Bardzo rozwinęła się też produkcja w Indiach, Pakistanie, Bangladeszu – Azja już nie potrzebuje europejskich kartofli.

W Niemczech sytuacja zrobiła się tak krytyczna z nadmiarem kartofli, że poszczególne landy namawiały plantatorów na utylizację ziemniaków na własny koszt. Opcją dla niemieckich producentów jest też eksport – państwo do niego dopłaca. Na przykład w Szlezwiku-Holsztynie rolnicy dostają po 200 euro do hektara, w Nadre-

• **W Polsce mamy dużą nadprodukcję ziemniaków. Nasze zakłady przetwórcze nie są w stanie ich przerobić**

FOT. SHUTTERSTOCK

nii Północnej-Westfali – 250 euro, w Bawarii – nawet 300 euro na hektar.

Do tego Niemcy mogą eksportować ziemniaki bez żadnych zezwoleń fitosanitarnych, my przeciwnie – każda partia, która chcielibyśmy wysłać do Unii, musi mieć aktualne świadectwo fitosanitarne, co niezwykle komplikuje i utrudnia ten eksport. To skutek uznania nas za kraj, gdzie ziemniaki narażone są na bakteriozę pierścieniową. Polska musi więc dbać o to, by choroba nie rozprzestrzeniła się na inne kraje wolne od bakteriozy, skąd wymóg stosowania zaświadczeń.

Efekt jest taki, że niemieccy rolnicy mogą sprzedawać swoje kartofle poniżej kosztów produkcji, skoro mają dopłaty i łatwy dostęp do naszego rynku. I – jak twierdzą nasi rolnicy – te tanie ziemniaki, nawet po 10 groszy za kilogram, ładują w naszych zakładach przetwórczych. A te nie są w stanie odbierać nawet zakontraktowanych ziemniaków od polskich dostawców. Kombinują więc, jak się z tych umów wypłatać.

Mój ziemniak, moja strata

– Odbiory ślimaczyły się od listopada – opowiada jeden rolników, dostarczający ziemniaki na frytki (chce zachować anonimowość) – miałem umowę, że odbiorą do końca grudnia 2025, ale mówili, że mają jakieś awarie, przestoje, nie dają rady. Obiecali odbiór w lutym tego roku. Tyle że kie-

dy w lutym im zawiozłem, to nie przyjęli, bo kolor im się nie spodobał. W grudniu one były bielutkie, teraz po kolejnych tygodniach trzymania w przechowalni może i straciły nieco bieli, ale czyja to wina? Zakład się nie poczuwa. Mój ziemniak, moja strata. Strata okrutna.

W marcu w miejscowości Poledno na Pomorzu grupa ponad stu rolników zawiązała Stowarzyszenie Plantatorów Ziemniaka. Jak tłumaczył tę decyzję „Tygodnikowi Rolniczemu” szef Stowarzyszenia, rolnik Piotr Rapta, trzeba łączyć siły, bo „pojedynczo nic nie znaczą”, co „wykorzystują przetwórcy”. Stowarzyszenie wynajęło już kancelarię prawną, która ma teraz bronić ich, jeśli zostaną źle potraktowani przez odbiorców. To nie przypadek, że Stowarzyszenie powstało na Pomorzu.

Pomorskie i Zachodniopomorskie są szpicą ziemniaczanego buntu nie bez powodu – tu na dawnych po pegeerowskich terenach skupione są największe ziemniaczane gospodarstwa, dla których obecna sytuacja to realna katastrofa i zagrożenie. Generalnie uprawą ziemniaków zajmuje się w kraju ok. 200 tys. gospodarstw, ale około jednej trzeciej to podmioty małe, o powierzchni do jednego hektara upraw kartofli. Te są głównie na Podkarpaciu, w Świętokrzyskiem, Łódzkiem – dla nich utrata zysków jest bolesna, ale to nie bankructwo, nie z tego żyją. Za to na Pomorzu mamy takie gospodarstwa, które mają po kilkadziesiąt hektarów samych ziemniaków i ogromne poniesione koszty ich produkcji.

Jemy coraz mniej ziemniaków

Jan Niedzielski uprawia ziemniaki od 30 lat, ale stopniowo tę plantację powiększał. Jak tłumaczy, to roślina wymagająca i kosztowna w uprawie – nie można zacząć sadzić wiosną, kiedy gleba jest zbyt chłodna, bo nic z tego nie będzie, musi mieć chociaż 7-8 stopni. W czasie suszy trzeba deszczować, ale uważać, bo choroby atakują. Trzeba mieć odpowiednie maszyny: do sadzenia, do zbioru, do transportu i przechowania z kontrolowaną atmosferą.

Koszt uprawy bez deszczowania i przechowania to ponad 20 tys. złotych na hektar, a w tym roku przy wzroście cen nawozów nawet ok. 25 tys. złotych.

Rolnik zbiera ponad 50 ton z ha, a ma tych ziemniaczanych hektarów 15. To ziemniaki na frytki. Ma umowę z zakładem przetwórczym, który zobowiązał się, że kupi od niego na wiosnę, czyli teraz, ziemniaki po złotówce za kilogram i rolnik uważa, że to dobra cena – pokryje mu koszty produkcji i da zysk. Tyle że zakład nie kupuje. Nie kupuje bo uważa że ziemniaki nie są takiej jakości jak się umówili. Rolnik jest przekonany, że to pretekst, jego ziemniaki są cały czas „pod lupą” i co miesiąc wysyłał próbki do zakładu, gdzie były badane.

– Mają za dużo towaru, nie wiem, gdzie kupionego i chcą się w ten sposób wycofać z umowy. Dla mnie to potworny dramat – ogromne poniesione koszty, zero zwrotów, nie mówiąc o zarobku i jeszcze muszę się gdzieś pozbyć tych ziemniaków, bo jak wyrzucę na pole, bo dostanę karę za zanieczyszczenie środowiska – mówi. I dodaje: – Naprawdę, nie wiem co robić...

W latach 70. ziemniaki uprawialiśmy na trzech milionach hektarów, w okresie wstępowania do Unii już było tylko na 800 tys. ha, teraz na ok. 200 tys. ha.

Konsumpcja od lat systematycznie spada. Kiedyś przeciętny Kowalski zjadał 140 kg kartofli rocznie, dziś to jest ok. 80 kg. To skutek, jak mówią eksperci „zdemonizowania” ziemniaków, które oskarżono o nadmierną kaloryczność, brak wszelkich witamin i pospolitość.

– To doskonałe warzywo, bardzo zdrowe i nietuczące. Ma od 60 do 75 kcal w 100 gramach, czyli kilka razy mniej niż np. makaron. Ma mnóstwo potasu i witaminy C. Ale trzeba go najpierw obrać, potem ok. 20 minut gotować, zwłaszcza młodym ludziom nie chce się tego robić, dlatego spada jego popularność i spożycie – mówi dr Wojciech Nowacki, od 45 lat zajmuje się ziemniakami – najpierw w Instytucie Ziemniak, a potem w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Jadwisinie pod Warszawą. ●

Uprawy ziemniaków

• W latach 70. ziemniaki uprawialiśmy na

3 mln ha

• W okresie wstępowania do Unii już było tylko na

800 tys. ha

• Teraz na ok.

200 tys. ha

Wyborcza ujawnia

Pajęczyna PSL oplotła spółki PKP

PSL dąży do pełnej kontroli w PKP. Partia rozmieściła swoich ludzi w rozlicznych spółkach kolejowych i rozprawia się ze zwolennikami zbyt dużych reform, w tym otwarcia przewozów pasażerskich na konkurencję.

Jarosław Osowski

Polskie Stronnictwo Ludowe dało Ministerstwu Infrastruktury Dariusza Klimczaka, historyka i politologa, a spółce PKP – Dariusza Grajdę. On ma tutaj opinię pierwszego kadrowego po przejściu z Kolei Mazowieckich. W resorcie i branży obaj są żartobliwie nazywani „dużym i małym Darkiem”.

Najnowszy pomysł Grajdy to... myjnie samochodowe przy stacjach PKP. On działa bez rozgłosu. Za to minister Klimczak w ostatnich tygodniach wykazuje się wyjątkową aktywnością. Przed Wielkanocą na dworcu Warszawa Zachodnia witał sześć „pachnących nowością superwagonów Combo” dla PKP Intercity. Poznańska Fabryka Cegielskiego wyprodukowała je ok. 40 lat temu, a teraz – nie bez problemów – wyposaża zgodnie ze współczesnymi standardami. Minister był też m.in. przy wydrążeniu tunelu ewakuacyjnego na trasie kolejowej, która zapewne dopiero ok. 2030 r. połączy Kraków z Zakopanem i Nowym Sączem.

Spór o konkurencję

W nowosądeckiej fabryce taboru Newag w połowie lutego Klimczak doglądał blazowanego pudła pociągu hybrydowego. 35 takich składów od 2027 r. będzie wozić pasażerów PKP Intercity odcinkami, które są zelektryfikowane i nie mają trakcji elektrycznej. „Jest jeszcze wiele miejsc w Polsce, gdzie trzeba dojechać i nikt się do tego nie pali, a nasz narodowy przewoźnik to zapewni” – powiedział minister.

Była to aluzja do czeskich firm RegioJet i Leo Express, których pociągi wjechały niedawno na główne trasy kolejowe w Polsce. W PKP Intercity i spółce PKP wywołało to panikę. Bilety na najszybsze

pociągi Pendolino i inne ekspresy nagle staniały o ponad połowę. Pasażerowie zyskali wybór, jakiego jeszcze nie było. Między Warszawą a Krakowem, Poznaniem i Trójmiastem mogą teraz nie tylko przebiegać w kursach częściej niż co godzinę, ale też nie są już skazani na monopol cenowy „narodowego przewoźnika”.

Zwolennikiem konkurencji na torach jest wiceminister infrastruktury Piotr Malepszak, któremu podlega kolej. Do resortu skierowany przez Koalicję Obywatelską jako bezpartyjny fachowiec. „Jego partią jest kolej” – tak Malepszak rekomendował w 2024 r. premier Donald Tusk.

„Nie powinniśmy blokować przewoźników, którzy chcą jeździć w Polsce. Konkurencja w przewozach dalekobieżnych powinna się pojawić szybko. Dobrze zarządzane PKP Intercity będzie potrafiło konkurować z zagranicznymi przewoźnikami” – mówił Malepszak wywiadzie dla dziennika „Rzeczpospolita” na początku tego roku.

Wiceminister odstawiony na boczny tor

W „Wyborczej”, następnego dnia po wizycie ministra Klimczaka w fabryce Newag, pisaliśmy, że do Kancelarii Premiera wpłynął wniosek o dymisję Piotra Malepszaka. Informację dostaliśmy z kilku niezależnych źródeł. – Żadnego wniosku nie składałem – mówi nam półtora miesiąca później minister Klimczak i ucina wszelkie pytania: – Odpowiedzi będą w mejlu – stwierdza.

– Nie chcę komentować plotek o moim odwołaniu, bo traktuję to jako element gier, których w polityce jest wiele – przekazał „Wyborczej” wiceminister Malepszak i zaznaczył: – Koncentruję się na realizacji konkretnych zadań, wy-

korzystając moje 20-letnie doświadczenie w branży.

Według naszych źródeł wniosek o dymisję zastępcy Klimczaka został wycofany po interwencji na najwyższym szczeblu, gdy dowiedział się o tym premier Donald Tusk. Niemniej jednak od tego czasu Malepszak, nadal odpowiedzialny za kolej, został odstawiony na boczny tor. Na cenzurowanym znalazł się też wiceminister Maciej Lasek, pełnomocnik rządu ds. CPK i poseł Koalicji Obywatelskiej. Osoby zajmujące ważne stanowiska w spółkach kolejowych, także wielu nominatów KO, zaczęło się orientować na PSL-owskiego szefa resortu infrastruktury.

Podróże małe i duże

A minister Klimczak, czyli „duży Darek” jeździ po Polsce i ogłasza różne rzeczy.

FOT. ROBERT KOWALEWSKI

Alan Beroud do branży dostał się przypadkiem. A raczej po znajomości, jak sugerowały ruchy miejskie w Warszawie

Przywróci mianowicie wąskotorówkę rawską, którą kiedyś dojeżdżał do szkoły, a rząd ogłosi ogólnopolski program finansowania kolei wąskotorowych. W okręgu wyborczym ministra Klimczaka powstanie też stacja Biała Rawska na Centralnej Magistrali Kolejowej. Pójdzie na to prawie 150 mln zł. Pociągi między Warszawą a Krakowem czy Śląskiem zaczynają się tu zatrzymywać, tak jak w słynnej Włoszczowie.

Jednocześnie w zaciszu gabinetów trwa umieszczanie PSL-owskich działaczy, nieudanych kandydatów tej partii w rozmaitych wyborach, wiernych druhów z Ochotniczych Straży Pożarnych. Już w listopadzie 2024 r., a więc rok po wyborach, w których PiS był zmuszony oddać władzę w Polsce, pisał o tym Onet.pl w artykule „Zielona fala nakryła polską kolej. Ponad 20 ludzi związanych z PSL we władzach spółek”: „Szczególnie wielu z nich wywodzi się z województwa łódzkiego – politycznego matecznika Dariusza Klimczaka. Prezesem PKP na początku roku został, kojarzony z warszawską Platformą Obywatelską, Alan Beroud. Jego zastępcą, mającym kluczowy wpływ na kadry, jest Dariusz Grajda, polityk mazowieckiego PSL, który ma być »nie mniej ważny od prezesa«”.

Prezes Alan Beroud do branży dostał się przypadkiem. A raczej po znajomości, jak sugerowały ruchy miejskie w Warszawie, gdy w 2019 r. Beroud objął posadę prezesa Szybkiej Kolei Miejskiej. Wiceprezydentem stolicy był wtedy Robert Soszyński (KO), obecnie członek zarządu Orlenu. Obaj panowie zasiadają też w radzie nadzorczej państwowej spółki EuroPolGaz. „Robert Soszyński uczył mnie w liceum informatyki, zresztą podobnie jak Adriana Zandberga czy Annę Marię Żukowską” – zdradził „Wyborczej” Alan Beroud.

Wyborcza ujawnia

Jako prezes PKP SA szczeni się obejmowaniem kierowniczych stanowisk w międzynarodowych organizacjach kolejowych. Najpierw był szefem Międzynarodowego Związku Kolei (UIC) z siedzibą w Paryżu, teraz kieruje Wspólnotą Kolei Europejskich (CER), która rezyduje w Brukseli. Podkreśla, że celem tej organizacji jest zharmonizowanie infrastruktury i wprowadzenie czwartego pakietu kolejowego, czyli pełnej konkurencji na torach w UE. Jednak w przypadku Polski nie spieszyłby się w tej sprawie – Beroud mówi o tym jednym językiem z ministrem Klimczakiem.

– Pośpiech jest tu niewskazany. Przewoźnicy czescy są teraz obecni na najbardziej opłacalnych trasach. Biznesowo dla PKP Intercity byłoby najlepiej, gdyby konkurencja zaczęła się od 2030 r. A dla pasażerów? Najważniejsza jest pełna dostępność taboru i infrastruktury – przekonuje Alan Beroud.

Marzenia o myjniach

Spółkę PKP mebluje jej wiceprezes Dariusz Grajda, który po objęciu funkcji zrzekł się mandatu radnego powiatu otwockiego. Jako działacz PSL pełnił go przez 22 lata, a wcześniej, w 1994 r. w wieku 21 lat, został radnym rodzinnej gminy Celestynów. „Nowe obowiązki zawodowe [w PKP SA] chcę wypełniać rzetelnie. Nie chciałem być radnym na tzw. pół gwizdka, bo to nie byłoby uczciwe” – napisał w liście pożegnalnym.

Po ponad dwóch dekadach Grajda został się też z zarządem Kolei Mazowieckich, samorządowym przewoźnikiem, który w branży uchodzi za jednego z najmniej efektywnych. Co prawda w 2025 r. jego pociągami zabrało się rekordowo dużo pasażerów (ponad 70 mln), ale spółka opiera się na hojnych dotacjach. W tym roku na

same przewozy dostanie z budżetu wojewódzkiego już ponad 1 mld zł, do tego przeszło 200 mln zł z budżetu Warszawy.

– Teraz w PKP „mały Darek” ma spore wpływy i jest tu pod ochroną „dużego Darka”. Jako szef rady nadzorczej spółki PKP Intercity pilnuje jej interesów i broni przed ekspansją zagranicznej konkurencji – mówi informator „Wyborczej”. Dodaje: – Autor bardzo dziwnych pomysłów, jak otwieranie przy stacjach kolejowych parkingów, które potem stoją puste, albo myjni samochodowych. Wyprawia w biurze całodniowe imienniny z cateringiem.

W marcu Dariusz Grajda pochwalił się „dużym wyróżnieniem”: „Podczas Międzynarodowego Forum Fracht dostałem statuetkę Lidera Transportu. Nagrodę odebrałem z rąk Janusza Piechocińskiego, byłego wicepremiera, i Jacka Piechoty, byłego ministra gospodarki” – ogłosił.

– Zostałem tą nagrodą zaskoczony – przekonuje w rozmowie z „Wyborczą”. – Dostałem ją za wieloletnią działalność w branży. Moim pierwszym pomysłem w Kolejach Mazowieckich były parkingi przesiadkowe przy stacjach – wspomina i dodaje, że teraz zajmuje go przekazywanie dworców samorządom. Twierdzi, że PKP ma ich w Polsce kilkaset, ale dokładnej liczby nie pamięta.

Skąd jednak ta dbałość o kierowców? Po co im myjni przy dworcach? – Chcemy zrobić pilotaż. Byłyby to myjni samoobsługowe. Przecież kierowcy i tak do nich jeżdżą, to mieliby je przy naszych dworcach. Żeby byli kompletnie zaopiekowani.

Pytany o konkurencję na kolei i tańsze bilety dla pasażerów, których część jest też kierowcami i przed wejściem do pociągu zdążyliby sobie nawet umyć samochód, Grajda, jako szef rady nadzorczej PKP Intercity, uszczywnia się: – Nie będę tego na razie komentować. Sytuacja jest, jaka jest. Mam swoje obowiązki – stwierdza, a w sprawie pogłosek o wyprawianiu hucznych imiennin w biurze PKP SA zapewnia: – Jak ktoś przyjdzie złożyć życzenia, to jest kawa, jakieś ciastko i tyle.

Grupa skierniewicko-łódzka i inni

Dariusz Grajda przewodniczy też radzie Fundacji Grupy PKP, która rozdziela na cele społeczne pieniądze wypracowane przez spółki kolejowe. Jej prezesem został związany z PSL Radosław Konieczny, strażak ochotnik, który przez dziesięć lat kierował Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, podlegającym marszałkowi Mazowsza Adamowi Struzikowi (PSL).

Z powiatu otwockiego za Grajdą do PKP Intercity poszła pracować PSL-owska radna Kinga Błaszczuk. W spółce silną reprezentację ma też tzw. grupa skierniewicko-łódzka. A w niej Hanna Jażdżyk, członkini zarządu. Według Onetu jej mężem jest prezydent Skierniewic Krzysztof Jażdżyk, a Dariusz Klimczak był na ich ślubie. Pytany o to minister przesyła informację za pośrednictwem rzecznika resortu Rafała Jaśkowskiego, który wcześniej odpowiadał za promocję urzędu miejskiego w podłódzkim Głównie i pracował w Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi. Klimczak był tam członkiem zarządu województwa.

„Wiązanie czyichś kompetencji z miejscem zamieszkania i czynienie z tego zarzutu uważam nie tylko za krzywdzące, ale wręcz absurdalne. Pani Hanna Jażdżyk była od roku 2022 prezesem spółki PKP Cargo Terminale” – stwierdza Rafał Jaśkowski.

A co w PKP SA robi Olga Samsonowicz? To żona członka zarządu PSL w województwie pomorskim, doradcy ministra

FOT. ROBERT KOWALEWSKI

Po przejściu z Kolei Mazowieckich Dariusz Grajda ma opinię pierwszego kadrowego w spółce PKP

obrony narodowej, wicepremiera i prezesa partii Władysława Kosiniaka-Kamysza. „W spółkach kolejowych na stanowiskach zarządczych i kierowniczych pracują osoby kompetentne, spełniające wszystkie wymagania dotyczące wykształcenia, doświadczenia i znajomości branży. Pani Olga Samsonowicz została dyrektorem biura komunikacji PKP S.A. z uwagi na swoją znajomość rynku mediów i długoletnią pracę w telewizji TVN 24” – odpowiada Rafał Jaśkowski.

Lista kolejowych nazwisk, mniej lub bardziej związanych z PSL-em, jest długa. Na przykład Jolanta Sobczyk, prezeska spółki Centrum Szkolenia Natura Tour (ma m.in. symulatory jazdy dla maszynistów), była kandydatką do rady Tomaszowa Mazowieckiego w Łódzkiem. Tak się składa, że do Natury Tour przeszła z Gminnego Centrum Kultury, Rekreacji i Biblioteki Publicznej w Czerniewicach. A Czerniewice (niecały kwadrans jazdy od Rawy Mazowieckiej) to macierzysta jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej ministra Klimczaka.

Radą nadzorcą Natury Tour kieruje Mikołaj Grzyb, syn wieloletniego posła PSL i wiceprezes Kolei Wielkopolskich. „Nie prosiłem o to ojca, a on o to nie zabiegał” – zapewniał w rozmowie z portalem Wlkp24.info.

Wars wita was

Janusz Piechociński, choć dawno w cieniu, a prezesem PSL przestał być 11 lat temu, też ma swoich ludzi w kolei. Dyrektorką jego gabinetu politycznego w Ministerstwie Gospodarki była Lucyna Roszyk. Obecnie w PKP Intercity nadzoruje biura, m.in. marketingu i komunikacji. Przewodniczy też radzie nadzorczej spółki Wars, znanej z wagonów restauracyjnych.

Sekretarzem rady nadzorczej spółki Wars jest Elżbieta Nawrocka z Wieruszowa, kandydatka PSL do Senatu w 2023 r., a członkiem tejże rady – Bogdan Banaszczak z Bielska koło Płocka. Dwa lata temu zdobył mandat radnego powiatu płockiego z listy Trzeciej Drogi, którą tworzyło PSL. A prezesem Warsz w 2024 r. został Radosław Groblewski. W czasach, gdy Dariusz Klimczak był wicemarszałkiem łódzkim odpowiedzialnym m.in. za turystykę, Groblewski nadzorował Hotel Podklasztorze w Sulejowie koło Piotrkowa Trybunalskiego.

„Michał Postek z Łochowa, »etatowy« kandydat z list PSL do sejmiku, sejmiku i rady powiatu węgrowskiego, doradca społeczny marszałka Adama Struzika piastuje wysoką funkcję w PKP SA” – pisała lokal-

na działaczka Agata Damska na profilu „Wspólnie dla Łochowa”. W pomniejszych spółkach kolejowych PSL obsadziło m.in.:

– Leszka Stachowiaka – mieszkańca województwa łódzkiego, który był kandydatem samorządowym partii, teraz to prezes PKP Informatyka;

– Michała Dziubaka – członka rady nadzorczej tej spółki, to według Onetu zaciąg z otoczenia wicepremiera Kosiniaka-Kamysza, jest dyrektorem generalnym w MON;

– Karola Bielskiego – członka rady nadzorczej PKP Telkol, a od 2016 r. szefa Meditransu, czyli pogotowia ratunkowego, które podlega marszałkowi Mazowsza Adamowi Struzikowi, w 2023 r. kandydował z PSL do Sejmu;

– Michała Franasę – członka zarządu Remtraku, spółki naprawczej taboru PKP Intercity, który kandydując na wójta gminy Poświętne w Łódzkiem, powoływał się na poparcie Dariusza Klimczaka;

– Marcina Mikosa, kandydata z list PSL w okręgu tarnowskim (z pierwszego miejsca startował tam Kosiniak-Kamysza), członka rady nadzorczej fasadowej spółki Xcity Investment, która bez większych sukcesów zajmuje się wspólnymi inwestycjami z firmami prywatnymi na gruntach kolejowych.

Prezydent, co się maszynistą zowie

Osobny rozdział to hołubiony przez działaczy PSL prezydent Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce Leszek Miętek. Zasiada w radzie nadzorczej PKP SA i zwalcza wiceministra Piotra Malepszaka. Szerokim echem odbiło się niedawne wystąpienie Miętka przed sejmową komisją infrastruktury. Straszyl, że polska kolej jest na skraju katastrofy, której zapobiega już tylko wstawiennictwo jej patronki św. Katarzyny Aleksandryjskiej. „Ale i ona ma swoje granice” – zastrzegł prezydent Miętek. Malepszak wtedy nie wytrzymał i wygarnął Miętkowi, że nie jest żadnym maszynistą, bo stracił uprawnienia. – Przykład trybuna związkowego, miłośnik kolei siernieżnej – mówi o Miętku nasze źródło.

Spytaliśmy ministra Klimczaka, jakie kompetencje ma więc Leszek Miętek, by pracować w radzie nadzorczej PKP SA (był tam zresztą także w czasach PiS)? „Jest przedstawicielem pracowników i to oni wskazali go spośród załogi przedsiębiorstwa” – odpowiada Rafał Jaśkowski.

A kto tak naprawdę podejmuje decyzje personalne w spółkach kolejowych i kto rządzi koleją w Polsce? Rafał Jaśkowiak stwierdza: „Organem konstytucyjnym jest minister, natomiast w ramach udzielanego pełnomocnictwa wszyscy wiceministrowie wykonują swoje zadania samodzielnie. Piotr Malepszak w latach 2024-25 jednoosobowo, jako walne zgromadzenie, był odpowiedzialny za powoływanie wszystkich organów spółek, w tym obecnych zarządów PKP S.A. i PKP PLK. W listopadzie 2024 r. i w kwietniu 2025 r. dokonano zmian w statucie PKP. W efekcie tych działań, obecnie zarówno w spółce PKP, jak i w spółkach z jej grupy kapitałowej obowiązuje zasada powoływania członków organu zarządzającego w trybie konkursu”.

Wynika z tego, że odpowiedzialny za kolej wiceminister Malepszak stracił wpływ na personalia w podległych mu spółkach. Rozmówca „Wyborczej” zorientowany w branży kolejowej podsumowuje: – I tak PSL masowo wstawia do zarządów i rad nadzorczych kolejne osoby ze swojego kręgu. ●

• **Minister infrastruktury Dariusz Klimczak w zakładzie koncernu kolejowego Alstom w Chorzowie, 12 listopada 2025 r.** FOT. GRZE-GORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Paulina Nodzyńska

W spotkaniach za zamkniętymi drzwiami udział biorą m.in. przedstawiciele MSWiA, resortów sprawiedliwości i cyfryzacji oraz departamentu równości. Rozprawiają, jak wdrożyć listopadowy wyrok TSUE o obowiązku uznawania przez Polskę małżeństw jedнопłciowych zawartych w innym państwie członkowskim. – Nie ma takiej możliwości, abyśmy doszli w tej kwestii do porozumienia. To się najprawdopodobniej nie wydarzy – mówi nam anonimowo jeden z ważnych polityków koalicji rządzącej. – Sprawa będzie przeciągana w nieskończoność – dodaje.

Zlekceważenie tematu utrudnia nieco rządowi wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca. Po zadaniu TSUE pytań o uznanie w Polsce małżeństwa Jakuba i Mateusza Trojanów (pobrali się osiem lat temu w Berlinie) orzekł, że warszawski Urząd Stanu Cywilnego musi zmienić swoją decyzję i wydać małżonkom polski akt małżeństwa, o który przed laty zawniostkowali. Jak? W to NSA właściwie już nie wnika. Ogłaszając swoją decyzję, sędzia zaznaczył, że na przeszkodzie urzędnikom nie mogą stać „bariery techniczne”, ani jakiegokolwiek działania rządu. USC po prostu musi tę transkrypcję wykonać, i ma na to 30 dni od dnia zwrotu akt administracyjnych.

– Od teraz dalsze odmawianie [parom transkrypcji] będzie naruszało prawo międzynarodowe i orzecznictwo polskiego sądu – podkreślał po ogłoszeniu wyroku NSA mecenas Paweł Knut, jeden z reprezentantów małżeństwa Trojanów.

Ale urzędnicy rozkładają ręce. Nawet gdyby chcieli, blokuje ich system informatyczny. Nie zakłada on bowiem możliwości wpisania w rubrykach do polskiego aktu małżeństwa dwukrotnie słów „kobieta” lub „mężczyzna”. Nie dopuszcza także możliwości wprowadzenia peseli osób tej samej płci.

NSA mówi o nieoglądaniu się na rozporządzenia, ale urzędnicy nie chcą być pozostawieni sami sobie. W dniu ogłoszenia wyroku zapytaliśmy warszawski Urząd Stanu Cywilnego, który wcześniej odmówił Jakubowi i Mateuszowi transkrypcji, co teraz zrobi. Otrzymał odpowiedź: – Obecnie funkcjonujący System Rejestrów Państwowych nie jest wyposażony w funkcjonalności pozwalające na rejestrację małżeństw jedнопłciowych, a niezbędne rozwiązania systemowe muszą zapaść na poziomie legislacji centralnej.

Wyjątkowi Jakub i Mateusz

Rządzący się więc naradzają, ostatnio intensywniej. I rozważają kilka opcji. Jedną z nich jest „zrobienie wyjątku” i umożliwienie urzędnikom jednorazowego wpisania w systemie dwóch małżonków płci męskiej w polskim akcie Jakuba i Mateusza. Właśnie rozmyślają nad tym, jakich słów użyć w rubrykach. Podkreślają: sprawa dotyczy tylko tej konkretnej pary, i to wobec niej wyrok NSA musi zostać wykonany. Urzędnicy MSWiA mówili dziennikarzom: „wyrok zapadł w sprawie indywidualnej”.

Warszawski Urząd Stanu Cywilnego podlega prezydentowi Rafałowi Trzaskowskiemu. Nasz informator mówi, że rządzący bardzo na niego liczą. – Decyzji jeszcze nie podjął i wcale nie jest oczywista – podkreśla polityk.

Z ramienia władz Warszawy wypowiedziała się w tej sprawie wiceprezydentka miasta Aldona Machnowska-Góra. W rozmowie z PAP poinformowała, że „USC wystąpił do ministerstw z prośbą o wskazówkę, w jaki sposób zrealizować wyrok NSA”. Uzgodnienia z resortami określiła jako „niezbędne” do dokonania zmiany w systemie rejestracji aktów stanu cywilnego. – Bo w tej chwili nie można do niego wpisać dwóch numerów PESEL osób tej samej płci – podkreśliła.

MSWiA wciska hamulec

Wróćmy do implementacji wyroku TSUE, który – jak przewiduje nasz rozmówca z rządu – będzie przeciągany „na wieczne nigdy”. Przypomnijmy, że unijna instytucja wskazała na łamanie przez

• 2022 r. Marsz Równości w Katowicach FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Rząd ma kłopot z Jakubem i Mateuszem

Od kilku dni rządzący intensywnie zachodzą w głowę, jak uznać w Polsce małżeństwo Jakuba i Mateusza Trojanów, nie wydając żadnego rozporządzenia.

Polskę unijnego prawa o swobodzie przemieszczania. W przeciwieństwie do mających symboliczny wymiar orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, to może doprowadzić do nałożenia na nasz kraj sankcji, jak to było z kopalnią Turów. Jednocześnie TSUE podkreślił, że Polska nie musi wprowadzać małżeństw jedнопłciowych do prawa krajowego. Pierwsza reakcja premiera Donalda Tuska na wyrok brzmiała: „Nie jest tak, że Unia Europejska może nam w tej sprawie cokolwiek narzucić”.

W kolejnych wypowiedziach premier zapewniał już, że Polska znajdzie sposób, by wyrok respektować, a nadzór nad sprawą zlecił Ministerstwu Spraw Zagranicznych i MSWiA. Przywoływał też rządowy projekt „o statusie osoby najbliższej i umowie o wspólnym pożyciu”. Ale jak podkreśla społeczność LGBT+, niewiele ma on wspólnego z równością małżeńską, o jakiej mówi wyrok TSUE.

Rozwiązanie zaproponowało Ministerstwo Cyfryzacji, kierowane przez wicepremiera Krzysztofa Gawkowskiego z Nowej Lewicy.

W połowie stycznia przedstawiło propozycję rozporządzenia, zakładającego, by w systemie, który teraz nie widzi dwóch wpisanych obok siebie słów „kobieta” lub „mężczyzna”, wpisywać „małżonek pierwszy” i „małżonek drugi”.

To nie spodobało się nie tylko politykom prawej strony. Po lekturze opinii różnych ministerstw potwierdzają się informacje „Wyborczej” ze stycznia, że to MSWiA będzie tu jednym

Rządzący przedłużają sprawę, którą mogliby załatwić od ręki. Nie wiem, jak długo jeszcze można udawać, że tych rodzin w Polsce nie ma

HUBERT SOBECKI
z Miłość Nie Wyklucza

z głównych hamulcowych. Właśnie dołączyły do niego kierowane przez PSL resorty obrony i infrastruktury.

Resort spraw wewnętrznych ministra Marcina Kierwińskiego (KO) stoi na stanowisku, że z aktu małżeńskiego musi wynikać, kto jest jakiej płci. Obawia się, że brak tej informacji „generowałby chaos” i „budził wątpliwości w obrocie prawnym”. Przykład? Niejasności mogłyby wynikać przy „ustaleniu pochodzenia dziecka”.

Określenia „małżonek 1” i „małżonek 2”, jak tłumaczy MSWiA, tego wymogu nie spełniają. Resort uważa także, że taka numeracja „mogłaby wartościować jednego z małżonków”. W opinii czytamy także: „Projektodawca nie opisał zdiagnozowanego problemu, który skłaniałby do zaproponowanej zmiany nomenklatury”. MSWiA sugeruje, że taka zmiana wymaga „kompleksowych rozwiązań”. W parze z rozporządzeniem powinna iść więc zmiana ustawy o aktach stanu cywilnego.

Przedstawiciele społeczności LGBT+ od tygodni podkreślają, że wysłanie wyroku TSUE na taką ścieżkę legislacyjną to gotowy przepis na porażkę. I kreślą scenariusz: najpierw żmudne prace w komisjach, potem walka o zdobycie większości sejmowej, a następnie (o ile w ogóle) przekonanie prezydenta Karola Nawrockiego do podpisania takiej noweli. Finał przewidywalny.

Bieją: Kierwiński rzuca kłody pod nogi

Do obstrukcji ze strony MSWiA odniosła się w swoich profilach społecznościowych Magdalena Bieją, wicemarszałkini Senatu z Nowej Lewicy. Na umieszczonym tam wideo mówi wprost: Minister Kierwiński rzuca kłody pod nogi ministrowi Gawkowskiemu.

Dalej wyjaśnia: – Tak, bo minister Gawkowski przygotował odpowiednie rozporządzenie i teraz potrzebuje tylko podpisu ministra Kierwińskiego.

Bieją apeluje więc do szefa MSWiA: – Panie Kierwiński, nie ma na co czekać. Czas przestać się kompromitować i po prostu to załatwić.

PSL dołącza: A po co to zmieniać?

MSWiA nie jest jednak w swojej opinii osamotnione. Dla Ministerstwa Obrony Narodowej zarządzanego przez wicepremiera Władysława Kosiniaka-Kamysza z PSL „nie jest jasne, dlaczego projektodawca, po ponad dziesięciu latach obowiązywania zarówno przepisów ustawowych jak i wykonawczych posługujących się pojęciami „kobieta” i „mężczyzna”

Instytut Psychiatrii i Neurologii z nową dyrektorką. To polonistka

Ministerstwo Zdrowia wymieniło dyrektora Instytutu Psychiatrii i Neurologii. Stanowisko to zajęła Sylwia Szepelawa, do tej pory wicedyrektorka IPIiN, z wykształcenia polonistka. Dotychczasowy dyrektor Piotr Nowicki „zakończył swoją misję”. Ma zostać wiceministrem.

Judyta Watoła

W Ministerstwie Zdrowia pod rządami Jolanty Sobierańskiej-Grendy praca nad nowymi projektami ustaw praktycznie zamarła. Udało jej doprowadzić do uchwalenia tylko jednego projektu. Chodziło o nowelizację ustawy o Funduszu Medycznym dla ratowania finansów NFZ, która przygotowana została jeszcze przed objęciem przez Sobierańską-Grendę urzędu.

Jeśli kierownictwo ministerstwa zajmuje się czymkolwiek intensywnie, to są to zmiany kadrowe. Odkąd nowa minister pod koniec lipca objęła urząd, z resortem pożegnało się już ponad 70 osób, a kolejnych kilkanaście jest w okresie wypowiedzenia. To niemal jedna dziesiąta wszystkich zatrudnionych.

„Dyrektor Instytutu Piotr Nowicki zakończył swoją misję, wprowadzając pierwszy etap restrukturyzacji, i przekazał kierowanie placówką dotychczasowej Z-cy Dyrektora ds. Administracyjnych Sylwii Szepelawie. Kierunek został wytyczony i IPIiN wraz z nowym zarządzającym będzie kontynuował dotychczasowe działania mające poprawić sytuację organizacyjną i finansową Instytutu. Nasza misja 'Niech Instytut stanie się INSTYTUTEM' będzie dalej realizowana” – czytamy.

Z zamieszczonego w środę rano wpisu nie wynika jednoznacznie, czy Nowickiemu – skoro zakończył już swoją misję – udało się uczynić z Instytutu „INSTYTUT” zgodnie z prezentowanym na konferencji hasłem „Make IPIiN Great Again”, czy też uczyni to dopiero nowa dyrektorka.

„Jeszcze państwo usłyszą o mnie w telewizji”

Sylwia Szepelawa wśród swoich kompetencji wymienia m.in. zarządzanie, planowanie, edukację medyczną, obsługę Excela, obsługę klienta, a także administrację i rejestrację. Z wykształcenia jest – podobnie jak poprzednia minister zdrowia Izabela Leszczyna – polonistką. Przez rok studiowała także zarządzanie w ochronie zdrowia w Stargardzkiej Szkole Wyższej Stargardzinum w Stargardzie.

Niecałe dwa lata temu ukończyła studia MBA w ochronie zdrowia na Akademii Techniczno-Artystycznej we Wrocławiu. Kończąc studia, nagrała filmik. „Właśnie dziś zdałam egzamin na piątkę. Teraz tylko wszystko przede mną. Być może zmiana na pracy, być może jeszcze zmiana taka, że jeszcze państwo usłyszą o mnie w telewizji” – mówiła, uśmiechając się.

Jej kariera rzeczywiście w tym momencie niezwykle przyspieszyła. Wcześniej przez dziesięć lat pracowała jako kierowniczka administracji w poradni Dormed w miasteczku Sulechów w woj. lubuskim. Potem w tym samym Sulechowie przez niecałe trzy lata zajmowała stanowisko wicedyrektorki w poradni Topmed. A jak tylko zrobiła dyplom MBA, została dyrektorką Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warsza-

wa-Wawer. Stąd po zaledwie 11 miesiącach przeniosła się na stanowisko wicedyrektorki Instytutu Psychiatrii i Neurologii, w którym teraz – znów tylko po roku – awansowała na stanowisko dyrektorki naczelnej.

„Specjalista znany ze skutecznego oddłużania”

Jak się nieoficjalnie dowiedzieliśmy, awansować – i to na stanowisko wiceministra zdrowia – ma też dotychczasowy dyrektor IPIiN Piotr Nowicki.

Nowicki przedstawia się na LinkedIn jako menedżer, wykładowca (wykłada w prywatnej uczelni sieci LuxMed), doradca oraz główny konsultant i właściciel firmy Consulting-Med.

Branżowy portal Rynek Zdrowia w tekście o odejściu Nowickiego z IPIiN przedstawia go jako „specjalistę od zarządzania, znanego ze skutecznego oddłużania szpitali”. W wywiadzie dla portalu chwalił się, że udało się zredukować stratę instytutu. „Po raz pierwszy od lat ujemny wynik nie narósł, tendencja została odwrócona. Gdy obejmował funkcję, strata wynosiła 27 mln zł, obecnie to ok. 18,3 mln zł” – napisał Rynek Zdrowia.

Dane dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym są nieco inne. W 2023 r. IPIiN miał prawie 28 mln zł straty, ale wtedy nie było w nim jeszcze Piotra Nowickiego. Objął stanowisko dopiero we wrześniu 2024 r. Tamten rok zakończył się dla instytutu stratą w wysokości 24 mln zł, choć przychody były o prawie 50 mln zł wyższe niż rok wcześniej (bilansu za rok 2025 jeszcze nie ma w KRS).

O tym, że Nowicki może zostać wiceministrem, świadczy także fakt, że ostatnio stosunkowo często spotykał się z ministrem Jolantą Sobierańską-Grendą. A także zapowiedzi innego wiceministra Tomasza Maciejewskiego, że najpóźniej w czerwcu chce odejść z resortu.

Nowicki ma się w ministerstwie zająć konsolidacją szpitali, którą teraz nie zajmuje się w praktyce ani minister Sobierańska-Grenda, ani żaden z jej wiceministrów.

– Widać uznano, że kogoś takiego potrzeba. Przejedzie się po tych szpitalach równo – szyszymy od osoby znającej Nowickiego.

Jeśli istotnie Piotr Nowicki zostanie powołany na nowego wiceministra, będzie to oznaczało, że rosną wpływy prezesa NFZ Filipa Nowaka. Nowicki to jego kolega z Wrocławia. Obaj są absolwentami socjologii na Uniwersytecie Wrocławskim. ●

doszedł do wniosku, że przepisy rozporządzenia są niezgodne z przepisami ustawowymi”. Nie widzi więc potrzeby zmiany wzorów aktów stanu cywilnego, nie znajduje dla niej uzasadnienia. Dodaje, że sprawa jest zbyt „doniosła”, by do jej rozstrzygnięcia miało wystarczyć jedynie rozporządzenie. – Wymagana byłaby odpowiednia, uprzednia zmiana rangi ustawowej – czytamy. MON podkreśla także, że listopadowy wyrok TSUE „nie wprowadza zmian w tym zakresie”, a jego „orzecznictwo nie ma w Polsce mocy powszechnie obowiązującej normy prawnej”. I podobnie jak premier, przywołuje przyjęty przez rząd 30 grudnia projekt o „osobie najbliższej”. Prace nad nim toczą się w specjalnie powołanej do tego sejmowej komisji, która swoje ostatnie posiedzenia odwołała.

Najdosadniej w sprawie par jednopłciowych wypowiada się Ministerstwo Infrastruktury Dariusza Klimczaka (PSL): – Zmiana wyrazów (...) w mojej ocenie, dokonuje niedopuszczalnej modyfikacji (...) chronionej konstytucyjnie instytucji, którą zgodnie z art. 18 Konstytucji RP jest małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny”.

Interpretacją tego artykułu wielokrotnie dzielił się już wybitni konstytucjonaliści, jak na przykład prof. Ewa Łętowska. W rozmowie z „Wyborczą” tłumaczyła: „Artykuł 18. żadnym momencie nie zakazuje wprowadzenia w Polsce związków jednopłciowych. Co więcej, taki zakaz nie wynika z żadnego innego zapisu konstytucji”.

Spółecznicy: Dlaczego tak późno?

Sporo technicznych uwag zgłosiło też Stowarzyszenie Urzędników Stanu Cywilnego. Prosiło o bardziej szczegółowe wskazówki, np. co do wpisywania danych do rejestru PESEL już po dokonaniu transkrypcji („zakładając, że właściwemu ministrowi uda się przewyciężyć pierwszą przeszkodę techniczną”).

Strona społeczna, np. stowarzyszenie Homokomando, pochwaliła pomysł Ministerstwa Cyfryzacji, ale i zwróciła uwagę na zbyt długi czas oczekiwania na wcielenie go w życie (osiem miesięcy). Podobną uwagę zgłosiło stojące na straży praw człowieka Amnesty International. Organizacja ta zaproponowała również, by zastosować formę „bardziej inkluzywną niż małżonek jeden i małżonek dwa”. Na przykład „małżonek/małżonka” lub „osoba w związku małżeńskim”. – Niosą ze sobą równocześnie walor równościowy – podkreśla AI w swojej opinii.

Minister cyfryzacji odpowiedział na uwagi resortów. Tłumaczył, że pojęcia „pierwszy” i „drugi” małżonek nie mają charakteru wartościującego, lecz porządkowy.

Tym, którzy odsyłają wdrożenie wyroku do parlamentarzystów, odpowiedział krótko: „W ocenie Ministra zmiana wzorów dokumentów może zostać wykonana bez zmian ustawy”.

Hubert Sobiecki z Miłoścy Nie Wyklucza nie ma wątpliwości, tu w grę wchodzi polityka. W rozmowie z „Wyborczą” mówił: – Rządzący przedłużają sprawę, którą mogliby załatwić od ręki. Nie wiem, jak długo jeszcze można udawać, że tych rodzin w Polsce nie ma. ●

Sylwia Szepelawa wśród swoich kompetencji wymienia m.in. zarządzanie, planowanie, edukację medyczną, obsługę Excela, obsługę klienta, a także administrację i rejestrację

Zmiany kadrowe dotyczą też instytucji poległych resortowi. Pod koniec stycznia do rezygnacji ze stanowiska prezesa Agencji Badań Medycznych został zmuszony prof. Wojciech Fendler, któremu stanowisko to powierzyła Izabela Leszczyna. Jego miejsce zajęła pod koniec marca dr hab. Anna Kowalczyk. Jej zadanie to zrobienie tego, czego nie chciał zrobić prof. Fendler, czyli odebranie pieniędzy na wybrane badania, których zasadność jest podawana w wątpliwość.

„Niech Instytut stanie się INSTYTUTEM”

Zupełnie inny charakter ma rezygnacja innego nominata Izabeli Leszczyny. Chodzi o Piotra Nowickiego, który w 2024 r. został dyrektorem Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. Odchodzi z IPIiN bardzo zadowolony, bo „zakończył swoją misję”, która jednak „będzie dalej realizowana”. Instytut poinformował o tym we wpisie na platformie LinkedIn.

wyborcza.pl

• Więcej czytaj na Wyborcza.pl/kraj

34428711

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34428421

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34428514

Słowno NOWOŚĆ
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Pobierz Google Play App Store

Wójt Gminy Dobrzyniewo Duże
ogłasza

siódmy przetarg pisemny nieograniczony na zbycie nieruchomości ozn. nr geod. 481/13 o pow. 0,4105 ha położonej w obrębie Fasty, dla której prowadzona jest księga wieczysta Nr BI1B/00074967/3 przez Sąd Rejonowy w Białymstoku IX Wydział Ksiąg Wieczystych.
Cena wywoławcza: 904 000 zł netto + VAT. Pisemne oferty należy składać w sekretariacie Urzędu Gminy Dobrzyniewo Duże ul. Białostocka 25 w terminie do 09.06.2026 r. do godz. 9.00. Część jawna przetargu nastąpi 09.06.2026 r. o godz. 9.30
w Urzędzie Gminy w Dobrzyniewie Dużym pokój nr 214. Wadium w wysokości 55 000 zł należy wnieść do 05.06.2026 r. (liczy się data wpływu).
Treść ogłoszenia dostępna jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie tut. Urzędu, na stronie internetowej bip.ug.dobrzyniewoduze.wrotapodlasia.pl w zakładce *Nieruchomości*, na stronie internetowej Urzędu Gminy www.dobrzyniewo.pl w *Aktualnościach*, oraz na tablicach ogłoszeń w miejscowości Fasty. Ogłoszenie zostało umieszczone na stronach internetowych w dniu 02.04.2026 r. Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr tel. (85)7478028, poniedziałek w godz. 8-16, wtorek - piątek w godz. 7.30-15.30.

Ogłoszenie sądowe w trybie art. 672 k.p.c.

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny zawiadamia o toczącym się postępowaniu w sprawie o sygnaturze akt I Ns 99/25 z wniosku Open Retail Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w Warszawie przy udziale Marii Pyszki, Bank Millennium spółki akcyjnej z siedzibą w Warszawie, Tomasza Pyszki, Natalii Pyszki, Henryka Krzesińskiego, Mariusza Pyszki, Jarosława Pyszki, Dawida Pyszki, Sebastiana Pyszki, Leny Koniecznej, Dominiki Pyszki o stwierdzenie nabycia spadku po Kazimierzu Pyszka, synu Kazimierza i Józefy, zmarłym w dniu 20 sierpnia 2022 roku w Łodzi. Wzywa się spadkobierców zmarłego, aby w terminie trzech miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zgłosili się do Sądu, w którym toczy się postępowanie i udowodnili swoje prawo do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Boję się, że młodzi Białorusini odwrócą się od Zachodu

– Nie myślę o Łukaszence, to przeszłość. Myślę o przyszłości Białorusi i białoruskiego narodu – mówi „Wyborczej” Maryja Kalesnikawa.

ROZMOWA Z
MARYJĄ KALESNIKAWĄ*
białoruską opozycjonistką

WIKTORIA BIELIAZYN, BARTOSZ T. WIELIŃSKI: Czy jest nadzieja dla Białorusi?
MARYJA KALESNIKAWA: – Mam nie tylko nadzieję, ale i pewność, że Białoruś będzie wolna i demokratyczna. To tylko kwestia czasu i starani wielu osób, zarówno wewnątrz kraju, jak i poza nim.

Co powinno się wydarzyć, by to się stało?

– Nie wierzę, że dyktatura może upaść w ciągu jednego dnia; w to, że wieczorem w niej zasypiamy, a rano budzimy się już w wolnym kraju. Polska, jak nikt inny wie, ile lat może trwać przejście od dyktatury do demokracji, jaki to trudny, wymagający proces i ilu graczy musi w nim wziąć udział. Kiedy jednak wyznaczy się cel, który dla wszystkich jest ważny, wiadomo do czego należy dążyć. Myślę, że w takich sytuacjach zawsze można znaleźć sposób i rozwiązanie. Cuda się nie zdarzają, nic nam samo nie spadnie z nieba: na demokrację trzeba zasłużyć. To coś, o co warto walczyć.

Patrzmy na sytuację dzisiejszej Białorusi w trakcie wojny w Ukrainie, koszmarnych przemian w Rosji, których skutkiem ma być najwyraźniej przekształcenie tego kraju w Koreę Północną... To nie jest otoczenie, które dawałoby szansę na liberalizację i zmianę reżimu na Białorusi. To otoczenie, w którym wolności jeszcze bardziej się odbiera, a nie odzyskuje.

– Tak, ale Związek Radziecki też nie był krajem, w którym można było sobie wyobrazić demokrację, podobnie zresztą, jak kraje, na które się rozpadł. Z upływem czasu wiele z nich stawało się coraz bardziej wolnymi. Podobnie było w Niemczech, gdzie nikt nie podejrzewał przecież, że mur berliński upadnie, a wschodnie i zachodnie Niemcy się połączą. Wiele zależy od włożonej pracy i starań. Ogromna liczba osób musi angażować się w te procesy. Tylko wtedy marzenie może się spełnić.

Sytuacja Białorusi jest trudna. Nie twierdzą, że można ją szybko rozwiązać, ale uważam, że należy planować naprzód, myśleć o przyszłości kraju, opracowywać strategię, którą można będzie wdrażać.

W 2020 roku spędziłam miesiąc w Mińsku, relacjonując masowe protesty. Widziałam na ulicach białoruskich miast setki tysięcy osób, które sprzeciwiały się reżimowi. Od tego momentu przez Białoruś przetoczyły się bezprecedensowe represje, ludzie są zastraszeni. Na ile ten duch protestu wciąż jest w nich żywy?

– Myślę, że globalnie chęć wolności nie zniknęła. Wtedy Białorusini, po raz pierwszy od wielu lat, nie tylko poczuli się odpowiedzialni za przyszłość swojego kraju, ale i wyrazili gotowość, by o nią walczyć. Tego uczucia jedności i solidarności nie da się zdusić za pomocą tortur i represji.

Łukaszenka nie cieszy się dzisiaj powszechną popularnością. Ale działalności rewolucyjnej w kraju też dzisiaj nie ma. To niemożliwe w dzisiejszej sytuacji. Wydarzenia 2020 roku były możliwe, bo kilka poprzedzających je lat było okresem maksymalnej otwartości dla Białorusi: Europa była dla niej otwarta, Białorusini łatwo mogli uzyskać do niej wizę, podróżowali, uczyli się w europejskich krajach. Moim zdaniem przełożyło się to na przekonanie Białorusinów, że są częścią europejskiej kultury, uświadomiło im, że o wolność, taką jak w Europie, można i trzeba walczyć.

Obawiam się, że izolacja Białorusi od Zachodu poskutkuje przede wszystkim tym, że młode pokolenie przestanie się z nim utożsamiać. Co więcej, Białorusini coraz bardziej zaczną zwracać się w stronę Rosji, bo dzisiaj to tam, a nie w Europie, uczą się i odpoczywają.

Czyli Łukaszenka zależy na tym, by Białoruś była izolowana. A na pewno zależy na tym Putinowi.

– W długoterminowej perspektywie, kiedy Białorusini są odcięci od Europy, działa to na korzyść Putina. Nowe pokolenia mogą nie rozumieć, czym jest Unia Europejska, demokracja, wolność i dlaczego jest to dobre. Będą za to oglądać rosyjską propagandę, która coraz bardziej się wzmacnia. Istnieje ryzyko, że za pięć czy dziesięć lat na Białorusi będzie bardzo wiele młodych osób, które nie będą chciały żyć w demokracji, bo zwyczajnie nie będą wiedziały, czym ona jest. To niebezpieczne. Izolacja wpływa nie tyle na Łukaszenkę, co na zwykłych Białorusinów.

Podziwialiśmy pani odwagę, kiedy w trakcie deportacji do Ukrainy podarła pani paszport. Mogła być pani przecież wolna, działać na emigracji...

– Decyzję, by podrzeć paszport i zostać na Białorusi, podjęłam w ciągu sekundy. Nigdy jej nie żałowałam, mimo piekła, przez które później przeszłam. Byłam i jestem przekonana, że postąpiłam wtedy właściwie.

Wiktorija wspomniała, że masowe protesty, które relacjonowała, były inspirujące, robiły wrażenie. Na mnie też. Byliśmy wtedy wszyscy razem, na ulicach Mińska było po 500 tysięcy osób, szczęśliwych, zjednoczonych, wspierających się nawzajem. Byłam wtedy, w tych euforycznych, dobrych momentach, razem z moim narodem. Nie mogłam zostawić go wtedy, kiedy zaczęło się dziać bardzo źle. Dla mnie to było niezmiernie ważne: dzielić razem z innymi Białorusinami tę drogę, którą przyszło nam iść.

Dla mnie ważne jest życie na Białorusi po Łukaszence. Dyktatorzy nie są wieczni

Dzisiaj chcę zrobić wszystko, co w mojej mocy, by koszmar w kraju się zakończył.

Przed wywiadem wspomniała pani, że łatwiej było pani podjąć decyzję o podarciu paszportu, niż wybrać z menu posiłek w restauracji. Muszę jednak zapytać: czy nie myślała pani wtedy o konsekwencjach, zważywszy, że reżim zawsze zwalczał opozycjonistów.

– Niektórzy twierdzą, że podjęłam decyzję, by pójść do więzienia. To nie jest prawda, bo zdecydowałam tylko, by nie opuszczać kraju. O tym, by wrócić do więzienia, zdecydował Łukaszenka. Mnie zależało jedynie na tym, by pozostać z moim narodem, wspierając go i nie zdradzić.

Jak na pani gest zareagowali ludzie, którzy wzięli panią wtedy na granicę z Ukrainą?

– Początkowo nie zrozumieli, co się wydarzyło i co to oznacza. Dla mnie zaś oczywiste było, że bez paszportu nie mogę wjechać do innego kraju. Po chwili to jednak do nich dotarło, więc odwieźli mnie z powrotem.

Sam proces, co ze mną zrobić, trwał dość długo. Funkcjonariusze KGB konsultowali się ze sobą, byli przy tym wyraźnie zagubieni, co też jakoś mnie dziwi, bo zanim usiłowali mnie wywieźć, przez kilkanaście godzin tłumaczyłam władzom MSW i KGB, że nie chcę opuszczać Białorusi. Mówiłam im wręcz, dlaczego i dla nich ważne jest, bym została, że ludzie, którzy są przeciwni agresji i którzy wierzą w dialog, są w takiej sytuacji obu stronom potrzebni. Nikt mnie jednak nie słuchał.

W czasie pobytu w więzieniu nie było z panią kontaktu. Mówili o tym m.in. w wywiadach dla „Wyborczej” pani ojciec i siostra. Białoruscy opozycjoniści z łękiem, w kuluarach, dodawali, że nie ma pewności, czy pani żyje.

– Jednym z takich momentów była trudna operacja, którą przeszłam podczas uwięzienia. Przyznaję, że żegnałam się wtedy z życiem. Myślałam, że umrę. Na szczęście nawet w tym środowisku znaleźli się ludzie, mam na myśli lekarzy, którzy postanowili mnie uratować. Jestem im za to bardzo wdzięczna.

Nie lubię o tym mówić, ale skoro media i tak podawały tę informację, to nie będę ukrywać, że pękł mi wrzód żołądka. Zanim to się wydarzyło, nie miałam z żołądkiem żadnych problemów, nie wiedzia-

łam więc, co się dzieje. Przez wiele godzin nie otrzymywałam pomocy medycznej, strażnicy nie wierzyli, że to coś poważnego. Z czasem to do nich dotarło i odwieźli mnie do szpitala, gdzie byłam operowana. Lekarze nie mieli pewności, czy przeżyję.

Chciałabym przy tym podkreślić, że ja w więzieniu nigdy nie manipulowałam swoim zdrowiem. Nie ogłaszałam głodówek, przeciwnie, walczyłam o to, by móc dobrze się odżywiać i by warunki, w których mnie przetrzymywano, były znośne. Moim celem było przeżyć. Obiecuję tacie, że wyjdę z więzienia żywa.

Ale nie zgadzała się pani na propozycję władz, aby to wyjście przyspieszyć.

– To prawda, w tej kwestii nie byłam gotowa na żadne kompromisy. Nie podpisałam prośby o ułaskawienie, nie zachowywałam się tak, jak chcieli, bym się zachowywała – nie poddawałam się prowokacjom czy presji. Byłam uprzejma, nie histeryzowałam, nie płakałam, nie reagowałam. Podkreślałam, że potrzebna mi możliwość korespondowania z tatą i telefonowania do niego. Mówiłam o tym bardzo spokojnie. To im się nie podobało.

Jak wygląda życie więźnia w kolonii karnej?

– Bardzo trudno to opisać. Zwróć uwagę, że część wyroku odbyłam w zwyczajnym oddziale, razem z innymi więźniami, a część w totalnej izolacji, bez kontaktu nie tylko ze światem zewnętrznym, ale i innymi osadzonymi. Tylko że nawet wtedy czułam się wolnym człowiekiem. Fizycznie oczywiście byłam więziona, ale mój duch i rozum nigdy nie były w więzieniu. Być może dlatego, że jestem człowiekiem kultury i sztuki, co przez cały ten okres dawało mi wiele sił. Dzięki temu wszystko, co się ze mną i wokół mnie działo, postrzegałam nie jako potworne doświadczenie, ale coś, co może mnie czegoś nauczyć.

Ogromne znaczenie miał też fakt, że mimo braku kontaktu, czułam miłość rodziny i bliskich przyjaciół. Nie wiem, jak to wyjaśnić. Każdego dnia pisałam do taty i siostry listy, choć wiedziałam, że nie ma szans, by do nich dotarły. Trzymałam się też bardzo w ryzach. W izolacji narzuciłam sobie ostry porządek dnia: czytałam książki z więziennej biblioteki, pisałam własne, dużo ćwiczyłam, do tego stopnia, że w wieku 42 lat, właśnie w tej jednoosobowej, malarzkiej celi, pierwszy raz w życiu zrobiłam szpagat. W ten sposób pielęgnowałam w sobie wewnętrzną wolność, bo dawała mi siłę, by to przeżyć.

• 2020 r. Maryja Kalesnikawa przemawia do strajkujących pracowników Mińskiej Fabryki Traktorów Kołowych. FOT. TATYANA ZENKOVICH/PAP/EPA

Rozmawiałam w ostatnich latach z wieloma byłymi białoruskimi więźniami politycznymi i nie mogę nie zauważyć, że jest pani pierwszą osobą, która – mimo przeżytego piekła – opowiada się za próbą nawiązania dialogu z Aleksandrem Łukaszenką, a nie za nałożeniem na niego kolejnych ograniczeń. Dlaczego?

– Dla mnie ważne jest życie na Białorusi po Łukaszence. Dyktatorzy nie są wieczni. Wcześniej czy później dojdzie albo do przekazania władzy, albo do innych zmian, które zajdą z przyczyn naturalnych. Bardzo istotne jest, by w tym konkretnym momencie Europa miała wpływ na Białorusi i na to, co się w niej dzieje.

Proszę zauważyć, że ja nie mówię teraz o Łukaszence, tylko o Białorusinach. To są dwa odrębne byty. Interesy tych drugich są dla mnie ważne w perspektywie długoterminowej. Teraz jest tak, że izolacja i sankcje nałożone na Białoruś pomagają bardzo Putinowi: doskonale wiemy przecież, że Białoruś jest gospodarczo silnie uzależniona od Rosji. Łukaszenka nie chce jednak przy tym utracić suwerenności i nie chce być pod Putinem, a to otwiera okno możliwości dla Europy, by wpłynąć na Łukaszenkę.

Wiele razy podejmowane były próby, by pomóc Białorusinom w uzyskaniu suwerenności, także poprzez rozmowy z Łukaszenką. A on za każdym razem nas wszystkich oszukiwał.

– Tylko że tutaj znów rozmowa kręci się wokół Łukaszenki, podczas gdy trzeba mówić o Białorusinach. To właśnie dzięki polityce otwartości wobec Białorusi, którą między 2015 a 2020 rokiem prowadziła Unia Europejska, mogło dojść do wydarzeń z 2020 roku. Europa bezpośrednio współpracowała z białoruskim społeczeństwem obywatelskim, ono mogło się dzięki temu formować, kształtować i wzmacniać. Białorusini dzięki temu dojrżeli. I to jest najważniejsze, a nie Łukaszenka, o którym wcale nie mam

ochoty rozmawiać, bo dla mnie to przeszłość. Chcę mówić o tym, jakie są dzisiaj realne problemy i jak można je rozwiązać. Nie mam chęci zemsty. To też odróżnia mnie od pozostałych opozycjonistów. Wydaje mi się, że Polacy bardzo dobrze znają to z własnych doświadczeń, że komunikacja może doprowadzić do długotrwałych, dobrych przemian.

Chciałabym przy tym stanowczo podkreślić, że mam na myśli wyłącznie komunikację. Nie mówię o tym, by Europa nawiązywała z Łukaszenką przyjacielskie relacje. Wszyscy wiemy, kim on jest i co wyczynia. Nie wolno o tym zapominać. Ale istnieje ryzyko, że jeśli nie będzie komunikacji z Łukaszenką, to z czasem, kiedy utraci resztki suwerenności, wszystkim nam przyjdzie rozmawiać z Putinem.

Boimy się, że to z kolei doprowadzi do sytuacji, w której Łukaszenka przyzwyczai się do handlowania ludźmi. Owszem, jeśli się dogada z Zachodem w jakiejś kwestii, wypuści pięćset osób, ale później uwięzi kolejne, by uzyskać dla siebie coś innego.

– Liczba więźniów politycznych się zmniejsza. Dziś jest ich mniej niż 1000. W czasie uwolnień wynegocjowanych przez stronę amerykańską z więzień wyszło ich 500. To nie są małe liczby.

Oczywiście, nie możemy powiedzieć, że represje się skończyły, ale jeśli nie będziemy w tym kierunku pracować, będą nadal trwać. Trzeba stawiać warunki, żądać uwolnienia wszystkich więźniów politycznych, zakończenia represji, unieważnienia przepisów, które formalnie na ich stosowanie pozwalają i tak dalej. Tylko że można to robić wyłącznie rozmawiając bezpośrednio z Łukaszenką. Trump to robi i ma efekty, za co jestem mu osobiście bardzo wdzięczna. Unia Europejska może też otworzyć się bardziej na Białorusinów, żeby mieli możliwość nawiązywania i podtrzymywania z nią więzi, poprzez biznes, podróże, naukę...

To, co pani mówi znacząco różni się od stanowiska środowiska Swiatłany Cichanouskiej, które od samego początku podkreśla, że na Łukaszenkę trzeba maksymalnie mocno naciskać.

– Faktycznie, w niektórych kwestiach się różnimy, ale mamy wspólny cel: chcemy, by Białoruś była wolna i demokratyczna. Będziemy sobie w dążeniu do niego wzajemnie pomagać. Nie ma między nami konkurencji czy starć.

Bardzo cenię Swiatłanę, to, co udało jej się zrobić w ciągu ostatnich pięciu lat, żadne MSZ nie byłoby w stanie zrobić. Dzięki niej Białoruś nigdy nie zniknęła z europejskiej agendy, Zachód o niej nie zapomniał, co więcej, nadal się nią interesuje, widzi ją i zdaje sobie sprawę, że bez rozwikłania białoruskiego problemu trudno mówić o kompleksowych i efektywnych gwarancjach bezpieczeństwa dla Ukrainy. Wojna kiedyś się skończy, będzie umowa pokojowa, jeśli granica białorusko-ukraińska będzie podlegać bezpośrednio Putinowi, tych gwarancji nie będzie. Musimy pomóc Ukrainie, by mogła czuć się w pełni bezpiecznie. Musimy pomóc jej ze wszystkich sił, bo wojna, którą prowadzi Putin, to nie jest tylko wojna przeciwko Ukrainie, ale przeciwko wolności i i demokracji. ●

Rozmawiali: Wiktoria Bieliaszyn i Bartosz T. Wieliński

*Maryja Kalesnikawa to jedna z liderek masowych protestów, które wybuchły na Białorusi w 2020 roku ze względu na sfałszowanie wyborów prezydenckich. Mimo zaostrożnych się w kraju represji, działaczka nie zaprzestała swojej działalności, co poskutkowało najpierw nieudaną próbą deportowania jej do Ukrainy, a następnie – aresztowaniem i osadzeniem w więzieniu. W kolonii karnej Kalesnikawa spędziła ponad pięć lat. W grudniu odzyskała wolność.

• Cała rozmowa na Wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34427624

CODZIENNIE
w Wyborczej

**Krzyżówka
Sudoku
Zakreślanka
Skojarzenia**

Rusz głową! Nie nudź się w domu!

Jesteśmy (nie)gotowi na demografię

Kto może, ten wyjeżdża za granicę. Migrantki wolą pracę na etacie, a tu mało kto ją oferuje. Od lat wiemy o nadciągającej katastrofie demograficznej, ale i tak się na nią nie przygotowaliśmy. Dziś na 100 osób w wieku 65+ przypada w Polsce zaledwie 0,3 zawodowego opiekuna.

Maria Korcz

– Jak odchodziła moja pierwsza podopieczna, to nawet i trumnę, i wieńce załatwiałam. Byłam z nią do końca. Jak weszłam do niej do pokoju, to wyciągnęła do mnie rękę. Pocałowałam ją w tę rękę i rozplakałam się. To jest ogromne przywiązanie. Gdy podopieczny umiera, to jakby za każdym razem traciło się kogoś bliskiego – mówi Mieczysława Kielak, 82-letnia opiekunka osób starszych z Mokotowa.

Mieczysława, opiekunka osób starszych. Do nieba w butach

Całe dorosłe życie przepracowała w handlu. Seniorami opiekuje się od ponad dwóch dekad, od kąd sama przeszła na emeryturę. Zwykle pracuje w modelu całodobowym, który wymaga fizycznego wprowadzenia się do domu podopiecznego. Oznacza to pełne zaangażowanie w praktycznie każdy element życia seniora.

– Dużo czasu spędziłam z lekarzami, na wizytach z podopiecznymi, w szpitalach, w długich kolejkach. Zawsze powodem do dumy było dla mnie to, jak chwalili, jak dobrze zaopiekowani byli moi ludzie. Mówili, że za to, jak ja się nimi zajmuję, powinienem pójść do nieba w butach – śmieje się pani Mieczysława.

Ostatnie 20 lat minęło jej na opiece nad w sumie 10 osobami. Ze wszystkimi była do ich ostatnich chwil życia.

– Wszystkich odprowadzałam na cmentarz. Za każdym razem to jest wielkie przeżycie – wyznaje.

Teraz, ze względu na wiek, zrezygnowała z opieki nad najbardziej wymagającymi podopiecznymi. Wspiera dwie zaprzyjaźnione seniorki. Robi im zakupy, podaje leki, dba o higienę, pielęgnuje stopy i dłonie, odwiedza, by po prostu porozmawiać.

– Jakiś czas temu jedna z nich poprosiła mnie nawet, żebym poszła z nią na wesele jako osoba towarzysząca. Z nikim innym nie chciała iść. No to co miałam zrobić? Poszłam! – wspomina.

Jak zajmować się starszą osobą?

Przed naszym spotkaniem pani Mieczysława spisała najważniejsze zasady dobrego dbania o podopiecznego. – To wszystko są moje własne sposoby, których sama się przez lata nauczyłam – zastrzega.

Punkt pierwszy. Jak najdłużej bez Pampersa.

Mieczysława: – To jest bardzo ważne, żeby człowiek jak najdłużej wstawał sam. Trzeba go do tego jak zachęcać. Jak zaczną się pieluszki, to szybko siada też głowa.

Punkt drugi. Nie cackać się.

– Starsze osoby bardzo nie lubią, jak mówi się do nich pieszczotliwie, jak traktuje się je z góry, jak małe dzieci.

Punkt trzeci. Nie dawać się prowokować.

– Czasem jest trudno, bo każdy człowiek ma przyzwyczajenia. I później, jak się wprowadza opiekunka, to senior się denerwuje, że część rzeczy się zmienia. Trzeba mieć dużo cierpliwości, a jak jest już naprawdę ciężko – wyjść, policzyć do 10 i dopiero wrócić.

Punkt czwarty. Od razu ustalić warunki.

• Pani Mieczysława ma 82 lata i pracuje jako opiekunka osób starszych

FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Jeśli nie będziesz mieć przerw, to zwariujesz. Trzeba stawiać granice i z góry zapowiedzieć rodzinie podopiecznego, jak długich przerw potrzebujesz. Zwykle rezerwowałam sobie 2-3 godziny wolnego dziennie.

Punkt piąty. Podawać małe porcje.

– Kroić kanapkę na kawalczki, picia nalewać do połowy szklanki – inaczej nie wezmą.

Do tego dochodzi jeszcze czuwanie w nocy, dbanie o higienę, obserwacja stanu zdrowia i kontakt z lekarzami oraz rodziną.

– Jeśli będą się przy tobie czuć bezpiecznie, jeśli będą zadbani i będziesz dbać o to, żeby ładnie wyglądali, to pokochają cię jak własną córkę – kwituje pani Mieczysława.

Domy opieki to harówka

Katarzyna Podgórnica z wykształcenia jest specjalistką ochrony środowiska. Ale w regionie, z którego pochodzi, długo nie mogła znaleźć pracy w zawodzie. Postanowiła więc zmienić profesję i poszła na staż połączony z kursem dla opiekunek osób starszych w prywatnym domu opieki.

– Od około czterech miesięcy pracuję na własną rękę i mam jedną podopieczną. To osoba chodząca, sprawna intelektualnie, co sprawia, że praca jest nieco lżejsza. W domu opieki było mi dużo trudniej. Osób jest tam więcej, na dodatek często są już w bardzo złym stanie zdrowia – tłumaczy Katarzyna.

Świadomie wybrała więc pracę tylko z jedną rodziną, która poprosiła ją o zamieszkanie z ich matką. Katarzyna wprowadziła się więc do pokoju w mieszkaniu seniorki – 190 km od jej własnego domu.

– Mieszkam z podopieczną w Kielcach przez kilka tygodni, potem wracam do domu na jakiś czas. Ostatnio byłam tu 5 tygodni, miałam 2 tygodnie przerwy i wróciłam na kolejne 7 tygodni. Zmiana miała być na krócej, ale rodzina miała problem ze znalezieniem kogoś na zastępstwo w okolicy świąt. Zostaję więc do Wielkanocy, a potem wyjeżdżam na chwilę. Cieszę się, bo zdążyłam się trochę stęsknić za domem – mówi.

Wyjazd do pracy oznacza dla niej bowiem rozłąkę z mężem.

– Teraz role się odwróciły. Kiedyś to mąż dużo wyjeżdżał, jak pracował za granicą. Teraz w domu nie ma głównie mnie.

Na pytanie o największe trudności związane z opieką nad seniorami Katarzyna odpowiada podobnie jak pani Mieczysława:

– To praca wymagająca dużo empatii i wyrozumiałości. Trzeba umieć nie dać się ponieść emocjom, potrafić się wyciszyć. Osoby starsze są wymagające, mają swoje wieloletnie przy-

zwyczajenia, więc kiedy w ich domu nagle pojawia się opiekun, powstają napięcia. Staram się jednak nie reagować nerwowo, gdy podopieczna się złości. Zamykam to w sobie i czekam, aż jej minie.

Stara się przy tym pamiętać, że nikt nie jest nią, więc nikt nigdy nie będzie w stanie zrobić wszystkiego tak, jak zrobiłabym to ona sama.

Nie ma domów wielopokoleniowych ani systemowego wsparcia

W 2023 roku co piąta osoba żyjąca w Polsce miała 65 lat lub więcej. Według prognoz do 2050 roku osoby 65+ będą stanowić już blisko 30 proc. naszej populacji. Żyjemy coraz dłużej, co oznacza, że coraz częściej będziemy potrzebować wsparcia opiekunek osób starszych. Nasza przyszłość w dużej mierze leży dziś w rękach kobiet (i wskazanie na pleć nie jest tu przypadkowe) takich jak pani Mieczysława i Katarzyna.

Bo publiczny system opieki nad osobami starszymi w Polsce już dziś – jeszcze przed nadejściem szczytu kryzysu demograficznego – jest niewydolny.

– Podopiecznych, którzy zgłaszają się do samorządów po pomoc, jest coraz więcej, co oznacza, że wydłuża się czas oczekiwania na wsparcie. Żeby sobie z tym jakoś radzić, samorządy tną poziom oferowanego wsparcia. Kiedyś np. opiekunki z MOPS odwiedzały podopiecznych na 5-8 godzin dziennie. Teraz to coraz częściej góra dwie godziny – mówi Ada Zaorska, przewodnicząca Polskiego Stowarzyszenia Opieki Domowej, która od trzech dekad prowadzi firmę oferującą usługi opiekuńcze.

Jednocześnie zmiany w stylu życia – coraz większa mobilność, praca z dala od rodzinnych stron i pędzący model kariery zawodowej – sprawiają, że dorosłe dzieci będą zdesperowane w poszukiwaniu rąk do opieki nad starzejącymi się rodzicami.

– Prowadzę firmę 33 lata. Jak zaczynałam działalność, to opieka w całości opierała się na rodzinach, bo żyliśmy w wielopokoleniowych domach. Z mojej perspektywy punktem zwrotnym było wejście Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, po którym nasiliła się zarobkowa emigracja. Mimo tego że starsi rodzice nie mieszkają już pod jednym dachem z dorosłymi dziećmi, nie chcą też przenosić się do publicznych domów opieki – dodaje Zaorska.

Na opiekę senioralną wydajemy tylko 0,6 proc. PKB

Problem systemowy wyraźnie widać w twardej statystyce. Na każde sto osób powyżej 65. roku życia w Polsce przypada dziś zale-

dwie... 0,3 zawodowego opiekuna. Choć nasze społeczeństwo starzeje się w tempie znacząco przewyższającym średnią w krajach OECD, to w dostępie do świadczeń opiekuńczych gorzej od nas wypadają tylko Grecja i Chorwacja.

Efekt? Świadczenie pomocy i opieki brutalnie spada na barki najbliższej rodziny. Przede wszystkim kobiet w wieku emerytalnym. Taką „nieformalną” opiekę nad seniorem w swoim otoczeniu sprawuje dziś w Polsce aż co dziesiąta osoba powyżej 50. roku życia. 6,1 proc. z nich robi to każdego dnia. Co ciekawe (choć niespecjalnie zaskakujące), 65 proc. osób opiekujących się bliskimi w podeszłym wieku to kobiety – wynika z najnowszego raportu OECD „Health at a Glance 2025”.

I choć eksperci, politycy oraz media od kilku lat odwołują się do „kryzysu demograficznego” przez wszystkie przypadki, liczba łóżek w instytucjach i na oddziałach szpitalnych przeznaczonych na opiekę geriatryczną między 2013 a 2023 rokiem wcale nie wzrosła, a wręcz spadła. W 2013 roku na 1 tys. osób powyżej 65. roku życia przypadło u nas 11 łóżek. Dekadę później było to już tylko 9,3. Te dane jednak nie dziwią, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że w 2023 roku na opiekę senioralną wydaliśmy z państwowej kasy zaledwie 0,6 proc. PKB. To aż trzy razy mniej niż wynosi średnia OECD. Mniej niż Polska na systemowe wsparcie dla najstarszych obywateli wydają w tym zestawieniu tylko Bułgaria, Brazylia, Rumunia i Grecja.

Opieka nad osobami starszymi spada więc na ich najbliższych. Co jednak w sytuacji, gdy stan zdrowia bliskiej osoby coraz bardziej się pogarsza, a całodobowa opieka konsumuje coraz więcej czasu i staje się niemożliwa do pogodzenia z życiem zawodowym? Kto tylko może sobie na to pozwolić, szuka ratunku na rynku usług prywatnych – który w Polsce jest dziś w dużej mierze jedną wielką szarą strefą.

Opieka nad seniorami stoi na emerytkach

– Z badań, które przeprowadziliśmy ostatnio w fundacji, wiemy, że ponad połowa osób, która obok pracy zawodowej opiekuje się rodzicami, poświęca na tę opiekę średnio 20 godzin tygodniowo. Te osoby chcą normalnie pracować i jednocześnie jak najlepiej sprawować rolę opiekunki, siebie stawiają na ostatnim miejscu. Własna profilaktyka czy troska o własne zdrowie szybko odchodzą w niepamięć, po prostu nie ma na to czasu – mówi dr Anna Szabowska-Walaszczyk, psycholożka i współzałożycielka Fundacji Penumbra Polska, która specjalizuje się we wspieraniu osób z chorobami neurodegeneracyjnymi i ich bliskich.

Ekspertka zwraca przy tym uwagę, że nawet przy najlepszej opiece niezwykle trudno jest zatrzymać postęp chorób neurodegeneracyjnych. Z czasem opieka nad dotkniętym nimi seniorem staje się więc coraz bardziej angażująca. A to nieuchronnie stawia przed rodziną dramatyczne pytanie: czy jesteśmy jeszcze w stanie zajmować się bliskim na własną rękę?

– Na początku wiele osób decyduje się na opiekę domową, ale demencja to choroba postępująca, dotknięci nią seniorzy z biegiem lat coraz bardziej tracą samodzielność. Alzheimer kojarzy nam się z kolei z poszukiwaniami zagubionego seniora. Tymczasem w miarę postępowania choroby tacy pacjenci tracą kolejne, podstawowe zdolności poznawcze, w tym radzenie sobie z czynnościami higienicznymi, a niekiedy nawet umiejętność chodzenia – tłumaczy specjalistka.

Jak zauważa dr Anna Szabowska-Walaszczyk, to wtedy rodzina najczęściej odbija się od ścian.

– Kolejki do publicznych Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych (ZOL), Domów Pomocy Społecznej (DPS), a nawet do dobrych ośrodków prywatnych są z roku na rok coraz dłuższe. Na-

czną zmianę

wet jeśli mamy na to pieniądze, to do prywatnej placówki też coraz trudniej się fizycznie dostać.

Z najnowszego raportu Banku Gospodarstwa Krajowego wynika, że pod koniec 2024 roku średni czas oczekiwania na wolne miejsce w DPS wynosił w Polsce około 6 miesięcy. Żeby publiczny system opieki w ogóle nadążał za szybkimi zmianami demograficznymi, w placówkach opiekuńczych do 2040 roku powinno powstać co najmniej 124 tys. dodatkowych miejsc.

I jeszcze jeden wniosek: – Choroby cywilizacyjne, takie jak choroby układu krążenia czy otyłość, na które zapadamy w coraz młodszych wiekach, to istotne czynniki rozwoju chorób neurodegeneracyjnych. Co niestety oznacza, że problem z zapadalnością na demencję czy chorobę Alzheimera będzie się tylko nasilał.

Ukraińki, które nauczyły się polskiego, woła pracę w sklepie

Problemy z ogromnymi kolejkami, zdaniem cytowanej już wyżej Ady Zaorskiej, wynikają wprost z dramatycznego braku rąk do pracy na rynku. A ich brak – z fatalnych warunków zatrudnienia.

– To niezwykle mało wdzięczny zawód, który nie jest doceniany tak, jak powinien. Nie jest

Żeby publiczny system opieki nadążał za szybkimi zmianami demograficznymi, w placówkach opiekuńczych do 2040 roku powinno powstać co najmniej 124 tys. dodatkowych miejsc

też dobrze opłacany, do tego bywa bardzo niestabilny, bo mamy w nim pracę tylko tak długo, jak długo żyje nasz podopieczny albo aż jego stan nie pogorszy się na tyle, by trafił do szpitala. W naszym społeczeństwie nie mamy też szacunku do zawodu opiekuna. A to praca niezwykle wymagająca, bo nie można tak po prostu, z dnia na dzień, zrezygnować z opieki nad przywiązanym do nas człowiekiem – tłumaczy Zaorska.

I gorzko dodaje:

Nie jesteśmy jeszcze nawet w szczycie zmian demograficznych, a już kończą nam się w Polsce opiekunki.

Krótkim momentem ulgi był przyjazd do Polski kobiet z Ukrainy. Szybko okazało się jednak, że kiedy tylko migrantki nauczyły się języka polskiego, wołały iść na zwykły etat, np. do sklepu, gdzie na starcie dostają umowę o pracę i lepszą pensję. Są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym, mają pełne prawo do urlopu wypoczynkowego czy zwolnienia lekarskiego (L4). Mają też pewny zarobek, który nie skończy się z dnia na dzień, gdy podopieczny po prostu odejdzie lub będzie wymagać hospitalizacji.

Same stawki w branży opiekuńczej w Polsce znacząco się od siebie różnią, zwykle oscylują jednak w okolicach minimalnej krajowej. By się o tym przekonać, wystarczy szybki rzut oka na popularne facebookowe grupy, na których zdesperowane rodziny poszukują pań chętnych do pracy.

Przykładowe ogłoszenia z ostatnich dni:

Praca całodobowa nad niepełnosprawną 87-latką w Zamościu. Stawka za dzień: 150 zł.

Podopieczna z ciężką chorobą nowotworową, opieka z zamieszkaniami. W zakresie obowiązków gotowanie zgodne ze ścisłą dietą. Wynagrodzenie na rękę: 4 tys. zł miesięcznie.

Wielkopolska. 76-letnia pacjentka wymagająca karmienia przez tzw. PEG [przezskórna endoskopowa gastrostomia – red.], całkowicie leżąca, po ciężkim udarze. Konieczność dbania o higienę pampersową. W zakresie obowiązków także codzienne zakupy i sprzątanie domu. Miesięcznie na rękę: 4500 zł.

Na tej samej grupie regularnie ogłaszają się też agencje wysyłające opiekunki do pracy za granicę, głównie do Niemiec. Miesięczne wynagrodzenia wahają się tam zazwyczaj od 2 tys. do 3 tys. euro na rękę. W przeliczeniu na złote daje to pensje rzędu 9–12 tys. zł. Niezbędna jest tam jednak znajomość języka obcego w stopniu co najmniej komunikatywnym.

Dźwiganie bez norm BHP. Czyli czemu w opiece senioralnej pracuje się tak źle?

– Gdy prowadziłem badania nad strukturą tego rynku, zdarzały się oczywiście miejsca, które oferowały legalne umowy o pracę, a czas świadczenia usług był regulowany, ale była to mniejszość. Bardzo często pracuje się tu w ogóle bez żadnej umowy, w czarnej strefie, a wtedy to już jest zupełnie wolna amerykanka. Dlatego panie same tworzą sobie rynkowe bezpieczniki. Np. umawiają się z rodziną na wypłatę co tydzień, by uniknąć oszustwa – mówi dr Stefan Bieńkowski, socjolog i badacz związany z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN, zajmujący się w badaniach jakości pracy w sektorze opiekuńczym.

Zwraca przy tym uwagę, że część kobiet decyduje się na wyjazd za granicę, gdzie za tę samą pracę jest w stanie zarobić znacznie lepsze pieniądze.

Jak to jednak w ogóle możliwe, że w zawodzie, który od lat widnieje na liście zawodów deficytowych, a popyt na niego rośnie z roku na rok, pracownicy nie mają szans na godziwe warunki pracy w swoim kraju?

– Sądzę, że bardzo dużą rolę odgrywa tu społeczna wycena pracy. Zawody opiekuńcze to w praktyce praca wykonywana przez kobiety, co implikuje, że jest odgórnie gorzej wyceniana. Pojawia się także zjawisko rozmywania granic między ciężką pracą fizyczną a dobroduszną pomocą. Czyli takie podskórne przekonanie, że w tej pracy chodzi przecież o niesienie pomocy, bardziej niż o zarobek, a nasz wysiłek bardziej niż pieniądze wynagradza sam fakt, że przynosimy komuś ulgę i radość – diagnozuje Bieńkowski.

Ekspert zwraca przy tym uwagę, że funkcjonowanie dużej części rynku w szarej strefie wynika też wprost z faktu, że pracy opiekuńczej podejmują się w Polsce głównie panie będące już na emeryturze, dla których jest to sposób na dorobienie do skromnych świadczeń z ZUS. Pobierają już państwowe emerytury, więc układ, w którym rodzina płaci im do ręki bez umowy, nie stanowi dla nich problemu z perspektywy dostępu do podstawowych ubezpieczeń społecznych.

To jednak prowadzi do drastycznego dumpingu warunków pracy i płacy w całym sektorze. – Z drugiej strony brak regulacji np. z zakresu BHP, który powoduje, że nie ma norm dźwigania, prowadzi do tego, że kobiety dźwigają starszych od siebie seniorów w trakcie mycia, zmieniania pozycji, sadzania na wózek itd. Bardzo szybko same zaczynają mieć problemy z zdrowiem i wypadają z zawodu – mówi Bieńkowski. I dodaje:

– Opiekunki osób starszych to bardzo zindywidualizowany zawód, nisko uzwiązkowiony. Pracuje się na własny rachunek w odosobnieniu. Nie budujesz żadnej sieci, więc nie możesz wywierać presji na lepsze warunki zatrudnienia. Wyobraźmy sobie, co by się stało, gdyby opiekunki zaczęły się organizować i np. ogłosiły jednodniowy strajk. Wszystko by się zatrzymało. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34428211

GN.6840.9.2025.GN3

Kłodzko, dn. 31 marca 2026 r.

Wyciąg z ogłoszenia Starosty Kłodzkiego o przetargu ustnym nieograniczonym

na sprzedaż nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Skarbu Państwa położonej w Ludwikowicach Kłodzkich, przy ul. Fabrycznej 18.

- Opis nieruchomości: Nieruchomość zabudowana ruinami oraz pozostałościami budynków przemysłowych, oznaczona geodezyjnie nr działek: nr 918/11 o pow. 0,5166 ha i nr 918/8 o pow. 0,4441 ha, AM-3, obręb Ludwikowice, Gmina Nowa Ruda. Dla przedmiotowej nieruchomości Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr SW2K/00014939/8.
W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uchwalonym uchwałą nr 225/XXXIX/06 z dnia 27 października 2006 r. Rady Gminy w Nowej Rudzie działka nr 918/11 leży w terenie oznaczonym symbolem 2 – P teren produkcji oraz KDL – teren dróg publicznych lokalnych oraz strefa ochrony zespołu poprzemysłowego kopalni „E”, działka nr 918/8 leży w terenie oznaczonym symbolem 2–P: teren produkcji, KDW – teren dróg wewnętrznych oraz strefa ochrony zespołu poprzemysłowego kopalni „E”.
- Cena wywoławcza nieruchomości: **800 000,00 zł** (słownie: osiemset tysięcy zł 00/100). Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku Vat na podstawie art. 43 ust. 1 pkt. 10 i art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 361).
- Termin i miejsce przetargu: **2 czerwca 2026 r., godz. 10.00** w budynku Starostwa Powiatowego w Kłodzku, ul. Wyspiańskiego 2K, Sala Konferencyjna znajdująca się na I piętrze, pokój nr 1.1.
- Wysokość wadium: **160 000,00 zł** (słownie: sto sześćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) termin wniesienia wadium: 29 maja 2026 r.
- Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: na stronie internetowej Powiatu Kłodzkiego www.powiat.klodzko.pl (zakładka: Starostwo), w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.powiat.klodzko.pl (zakładka: przetargi na nieruchomości), na stronie internetowej – komunikaty.doba.pl, na tablicy informacyjnej Starostwa Powiatowego w Kłodzku przy ul. Okrzei 1 (parter) oraz w budynku przy ul. Wyspiańskiego 2K (parter).
- Dane teleadresowe pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dotyczące przetargu: Wydział Gospodarki Nieruchomościami, ul. Wyspiańskiego 2K, pokój nr 1.9, tel. 74/865-75-32.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34428210

Politechnika Wroclawska

Ogłoszenie przetargowe nr 4/2026

Politechnika Wroclawska ogłasza **pisemny przetarg nieograniczony** na dzierżawę terenu zlokalizowanego **za budynkiem H-6 przy ul. Wybrzeże Wyspiańskiego 41-42 we Wrocławiu**, z przeznaczeniem na działalność gastronomiczną i rekreacyjną („plaża”), w szczególności na potrzeby studentów Politechniki Wroclawskiej oraz codzienną sprzedaż

Lokalizacja i opis nieruchomości:

- Teren o powierzchni 492,00 m², zlokalizowany nad brzegu rzeki Odry,
- Usytuowany pomiędzy mostem Grunwaldzkim, a Kładką Zwierzyniecką,
- Znajdujący się w sąsiedztwie Centrum Edukacji Ekologicznej „Hydropolis” oraz stacji Kolei Linowej Politechniki Wroclawskiej Polinka,

Przeznaczenie zagospodarowania terenu:

- dostosowana do charakteru i specyfiki miejsca (lekka gastronomia typu food truck),
- łąącząca funkcję rekreacyjną z funkcją gastronomiczną,
- sprzyjająca integracji i spotkaniom społeczności akademickiej oraz pozostałym użytkownikom,
- uwzględniająca dostępność dla osób z niepełnosprawnościami,
- estetyczna i spójna architektonicznie,
- zgodna z obowiązującymi przepisami prawa i przepisami sanitarnymi (w zakresie działalności gastronomicznej).

Okres dzierżawy i czas prowadzenia działalności:

- Data rozpoczęcia działalności:** do 14 dni kalendarzowych od daty przetargu
- Okres trwania umowy:** 5 miesięcy (do 31 października 2026 r.)
- Wynajmujący wymaga prowadzenia działalności co najmniej od poniedziałku do piątku w godzinach 12:00–18:00 w okresie od miesiąca maja 2026 r. do 31 października 2026 r.

Cena wywoławcza i opłaty:

- Cena wywoławcza** miesięcznego czynszu: 13,00 zł/m² netto.
- Łączna cena wywoławcza: 6 396,00 zł netto miesięcznie.
- Do ceny wywoławczej doliczony zostanie podatek VAT w wysokości 23%.
- Kaucja:** 7 900,00 zł (równowartość miesięcznego czynszu brutto),
- Dodatkowe koszty:** media – energia elektryczna, wywóz śmieci, 50 % kosztów wynajmu kabin sanitarnych.

Wymagania i dokumenty:

- Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z regulaminem przetargów na najem/dzierżawę nieruchomości Politechniki Wroclawskiej oraz dokumentami dodatkowymi udostępnionymi na stronie internetowej: <https://pwr.edu.pl/uczelnia/nieruchomosci-wynajem-dzierzawa>.
- Pisemne oferty i dokumenty należy składać w zaklejonej kopercie (opisaną numerem i tytułem przetargu oraz danymi kontaktowymi oferenta).
- Termin składania ofert:** do dnia 07 maja 2026 r., do godz. 9.30. Oferty złożone po tym terminie nie będą rozpatrywane.
- Miejsce składania ofert:** Sekretariat Dyrektora Administracyjnego Politechniki Wroclawskiej, Wybrzeże S. Wyspiańskiego 27, bud. A-1, pok. 140.
- Wadium:** obowiązkowa wpłata przed złożeniem oferty na konto PWR: Santander Bank Polska S.A. nr 37 1090 2402 0000 0006 1000 0434 z zaznaczeniem celu wpłaty – „Przetarg 4/2026 – Wadium Bulwar”.
- Wadium wniesione przez oferenta zalicza się na poczet kaucji.
- Wadium przepada, jeżeli oferent, który wygrał przetarg nie przystąpi do przyczyn leżących po jego stronie do zawarcia umowy dzierżawy w miejscu i terminie podanym w zawiadomieniach.
- Na Dzierżawcy spoczywa bezwzględny obowiązek utrzymania porządku i czystości zarówno na terenie prowadzenia działalności gastronomicznej mobilnego punktu food truck jak i w jego bezpośrednim otoczeniu.

Na terenie prowadzenia działalności gastronomicznej oraz na całym terenie bulwaru obowiązują bezwzględny **zakaz sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych** (zgodnie z art. 14 pkt 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi j.t. Dz.U. 2023: poz. 2151).

Termin i miejsce przetargu:

Przetarg odbędzie się w dniu **07 maja 2026 r. o godz. 10.00** w Gmachu Głównym Politechniki Wroclawskiej (bud. A-1), Wybrzeże Wyspiańskiego 27 we Wrocławiu, sala 241 (Sala Senatu).

Kontakt i informacje:

- Dział Zarządzania Majątkiem, tel. 71 320 37 84, e-mail: dzm@pwr.edu.pl, godziny pracy: poniedziałek – piątek, 7:00–15:00

Politechnika Wroclawska zastrzega sobie prawo do rejestracji audiowizualnej przebiegu przetargu ustnego oraz prawo do odwołania, unieważnienia lub zakończenia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert, na każdym etapie postępowania oraz odstąpienia od podpisania umowy najmu bez podania przyczyn i bez konsekwencji finansowych.

Kosiniak-Kamysz debatuje z Morawieckim

Na co liczą obaj politycy?

Na debacie w Jasionce zyskał i lider ludowców, i wiceprezes PiS. Obaj przed wyborami budują wizerunek ludzi zdolnych do porozumienia ponad podziałami.

Naszkowska

Wiceprezes PiS Mateusz Morawiecki i szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz debatowali ze sobą 1 kwietnia, podczas Forum Rolniczego w Jasionce na Podkarpaciu. Organizatorzy debaty chcieli pokazać społeczeństwu, że są w kraju politycy, którzy mimo głębokich różnic, jakie są między ich partiami, potrafią ze sobą rozmawiać i pracować wspólnie dla dobra Polski. Taki zamysł był też bardzo na rękę obu politykom. Zarówno Morawiecki jak i Kosiniak-Kamysz chcą w oczach opinii publicznej uchodzić za ludzi rozsądnych, zdolnych do dogadywania się w sprawach ważnych ponad podziałami politycznymi.

To Morawieckiemu bardziej zależało na tym spotkaniu – to on jest dziś bardziej osamotniony i bardziej potrzebuje sprzymierzeńca niż lider PSL. Nie został kandydatem na premiera w przyszłym prawicowym rządzie. Co gorsza został nim Przemysław Czarnek, a panowie, delikatnie mówiąc, mają ze sobą trudne relacje. Coraz wyraźniej widać, że Kaczyński próbuje pozbyć się swojego dawnego beniaminka z szeregów PiS.

Sam Morawiecki, choć zapowiedział założenie centrowego stowarzyszenia, z partii odchodzić nie chce. PiS będzie musiał go więc wypchnąć i to właśnie obserwujemy już od pewnego czasu. To już nie tylko marginalizowanie jego roli, ale wręcz rodzaj szykan. Politycy PiS ciągle coś Morawieckiemu zarzucają – a to że wprowadził podatki, które ludziom się nie podobają, a to że nie protestował przeciwko Zielonemu Ładowi, a to że źle zarządzał krajem w czasie pandemii. Jednym słowem – to przez Morawieckiego PiS stracił władzę po wyborach w 2023 roku.

Ostatnio prezes zawiesił w prawach członka partii Krzysztofa Szczuckiego, bliskiego współpracownika byłego premiera za to, że ten wstrzymał się od głosu przy odrzucaniu weta prezydenta. Postąpił więc wbrew woli Kaczyńskiego. I choć to samo zrobił inny poseł PiS Paweł Jabłoński, to tylko Szczuckiego zawieszono.

Kiedy w Jasionce Morawiecki zadeklarował poparcie dla przejętego przez ludowców projektu prezydenckiej ustawy o SAFE, reakcja polityków PiS była natychmiastowa. Już następnego dnia Mariusz Błaszczak stwierdził, że PiS poprze tylko taki projekt, który będzie identyczny z projektem prezydenckim. Morawiecki powiedział jeszcze więcej – nie „ja” tylko „my” zagłosujemy. To nie było przejęzyczenie, chciał wszystkim pokazać, że nie jest samotnym politykiem, ma przy sobie znaczącą grupę. A to musiało zaboć wielu polityków PiS.

Kosiniak-Kamysz miałby duży problem z wytłumaczeniem ludowemu elektoratowi sojuszu z Morawieckim, gdyby miało do niego dojść. Przecież „złote dziecko” prawicy firmowało przez lata niszczenie polskiego systemu prawnego, wszelkie przekręty ziobery-

• **Debata wiceprezesa PiS Mateusza Morawieckiego z wicepremierem, ministrem obrony narodowej Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem, Jasionka 1 kwietnia 2026 r.**

FOT. PATRYK OGORZALEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

stów, a także afery własnych przyjaciół i kolegów. Ciągłe nie jest rozliczona afery Rządowej Agencji Rezerw Materiałowych, Funduszu Sprawiedliwości, czy tzw. willa plus. A ostatnio okazało się, że rząd Morawieckiego naraził państwo na stratę 6 mld złotych, nie odbierając części zamówionych szczepionek przeciw Covid i nie płacąc za nie – zostawił ten pasztecik rządowi Donaldowi Tuska.

Takich kwiatków na koncie były premier ma co niemiara. A to sprawia, że nie jest on najłatwiejszym sojusznikiem dla Kosiniaka-Kamysza. Ale chyba najbardziej realnym w tej części sceny politycznej.

Nie wiadomo tylko, jak dużą siłę reprezentuje. Komentatorzy oceniają poparcie dla środowiska Morawieckiego na 5-7 proc., gdyby zdecydował się na samodzielny start w wyborach. Ale ostatnie wybory do europarlamentu pokazały, że może być to grupa niedoceniona – ludzie premiera, choć dostali dalsze miejsca na listach (wyraźnie Kaczyński chciał go już wówczas zmarginalizować), przeskakiwali faworytów.

Od dawna się mówi, że PSL szuka platformy, która zapewni mu pewne wejście do następnego parlamentu. Ma w tej grze spore doświadczenie – Kosiniak-Kamysz startował już wspólnie z Kukiz '15, a potem z Polską 2025. W obu przypadkach zakończyło się to dla ludowców sukcesem – zgarnęli więcej mandatów niż dostaliby, startując samodzielnie. Przy czym wcale nie jest pewne, że bez koalicjanta weszliby w ogóle do Sejmu. W ostatnich wyborach, w których startowali samodzielnie, ledwo przekroczyli próg wyborczy. Dlatego pragmatyczny Kosiniak-Kamysz cały czas szukał wsparcia poza PSL.

Wydaje się, że jakakolwiek koalicja PSL z PiS nie wchodzi w grę. Ludowcy dobrze odrobili lekcję zjadania przystawek przez Jarosława Kaczyńskiego i głośno ostrzegają: „kto PiS-u dotyka, ten znika”. Z ankiety, jaką przed wyborami prezydenckimi rozესłali do swoich działaczy, wynika, że ok 80 proc. z nich od-

rzuciło taką możliwość. Dlatego teraz góra PSL dystansuje się od wszelkich sugestii o ewentualnym sojuszu z Morawieckim. Piotr Zgorzelski, numer dwa w Stronnictwie, bagatelizuje wagę spotkania w Jasionce i ucina rozmowy o ewentualnej współpracy.

Sama partia jest mocno wewnętrznie podzielona. Jest cześć, która uważa, że najlepiej byłoby iść do wyborów razem z Platformą, a na pewno na żadnych warunkach nie zgodzą się na koalicję z PiS. Ale jest też grupa, która na żadnych warunkach nie zgodzi się iść na wspólnych listach z Platformą.

Ale PSL to partia ludzi pragmatycznych: działacze lubią to podkreślać i są z tego dumni. Dlatego ich ostateczna decyzja będzie zależała od sondaży. Teraz chcą iść sami do wyborów, ale jeśli sondaże pokażą korzyści z wejścia w koalicję, to mogą zdanie zmienić, bo chcą być siłą, bez której nie da się stworzyć większości parlamentarnej po 2027 roku.

Na razie minister obrony buduje obraz człowieka, wiarygodnego, dotrzymującego obietnic i lojalnego wobec rządu Tuska. Co prawda wielu komentatorów oskarża ludowców o „obrotowość”, czyli o to, że są w stanie dogadać się z każdym byle utrzymać się przy władzy, ale po pierwsze PSL dotychczas zawsze odrzucało dogadywanie się z Prawem i Sprawiedliwością, a po drugie to faktycznie jest partia tzw. zdrowego rozsądku, czyli konserwatywna w spawach obyczajowych, ale daleka od radykalizmu. Stronnictwo kreuje się na partię środka i nieźle mu to wychodzi.

Celem Kosiniaka-Kamysza jest zbudowanie partii, bez której nie uda się w przyszłości utworzyć większości parlamentarnej ani rządowej. Buduje więc pozycję niezależną. Powiedział to niemal dosłownie w ubiegłym tygodniu w Polsat News.

Po debacie w Jasionce obaj politycy rozeszli się – każdy w swoją stronę. Nie było dalszych rozmów w kuluarach, co oczywiście o niczym nie przesądza.

Następnego dnia po debacie prezes zaprosił Morawieckiego na rozmowę do siedziby Prawa i Sprawiedliwości przy ul. Nowogrodzkiej. Rzecznik partii powiedział tylko po spotkaniu, że panowie omówili wewnętrzną sytuację w PiS.

Znacznie bardziej wylewny był za to Morawiecki, który stwierdził, że „wybory wygrywa się w centrum, wśród ludzi, którzy chcą rozwoju, stabilności i przewidywalności”. I że nie zgadza się na retorykę polexitu, a Polska musi być silna w Europie, a nie wypychana na margines. To raczej nie świadczy o naprawianiu relacji Kaczyński – Morawiecki.

To badania opinii publicznej i sondaże poparcia zadecydują czy dojdzie przed wyborami do zablokowania ludowców z grupą Morawieckiego.

Obecnie PSL do takiego sojuszu podchodzi bardzo ostrożnie i znacznie mniej entuzjastycznie niż Morawiecki. Nic dziwnego – od dwóch tygodni wyraźnie rośnie poparcie dla Stronnictwa, skończyło się oscylowanie wokół 1-2 proc. W sondażu IBRIS dla „Rzeczpospolitej” z 27-28 marca dostali już 4,5 proc, a w badaniu tej samej firmy przeprowadzonym między 27 a 29 marca dla „Wirtualnej Polski” – 5,1 proc. Jeśli weźmiemy pod uwagę, że sondaże z reguły nie doszacowują tej partii, można zakładać faktyczne poparcie nad progiem wyborczym.

To wyłściwie nie zaskakuje. Raczej zaskakuje, że tak późno zaczęło ludowcom rosnać poparcie. Pracują na to już od ładnych paru miesięcy. Nie ma przecież dnia, by Kosiniak-Kamysz – minister obrony narodowej – nie mówił ile robi dla bezpieczeństwa Polaków, nie przekonywał wszystkich, jakim jest odpowiedzialnym i skutecznym obrońcą naszych granic. Stoi zresztą bardzo wysoko w notowaniach polityków, którym Polacy najbardziej ufają. Do tego ma w tym rządzie drugą mocną nogę. To Miłosz Moityka, który w czasach kryzysu cen paliw wychodzi na męza opatrnościowego – codziennie ogłaszając maksymalne ceny paliw na stacjach, mówi Polakom, komu te niższe ceny zawdzięczają.

Takiego pola do budowania wizerunku partii „dla ludzi”, partii sprawczej i racjonalnej, ludowcy chyba nigdy nie mieli. Będą to chcieli maksymalnie wykorzystać i nie będą się spieszyli z zawieraniem jakichś sojuszy przedwyborczych.

Jedną korzyść z tej całej dyskusji PSL już ma: pokazuje się obecnym koalicjantom jako panna z posagiem, o którą inni też zabiegają. A to się zawsze przydaje w negocjacjach z silniejszym koalicjantem. ●

Krystyna Naszkowska

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

Dlaczego kandyduję do Krajowej Rady Sądownictwa, odc. 2

Wyberzmy sędziów do KRS na podstawie obowiązujących przepisów

Dariusz Zawistowski*

Zmiany ustrojowe przeprowadzone po 2018 r. spowodowały olbrzymi kryzys wymiaru sprawiedliwości. W perspektywie ponad 40 lat mojej pracy w sądownictwie jest to skala kryzysu niespotykana, wymagająca podjęcia natychmiastowych działań naprawczych.

Niepewność prawa oraz stabilności orzeczeń, wydawanych przez sądy w następstwie postępowań nominacyjnych przeprowadzonych przez Krajową Radę Sądownictwa po 2018 r., a także znaczne wydłużenie czasu trwania postępowań, godzą w konstytucyjne prawo obywateli do sądu.

Artykuł 45 Konstytucji gwarantuje prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Koniecznym warunkiem poprawy sposobu funkcjonowania sądownictwa i zapewnienia obywatelom konstytucyjnych gwarancji ich praw jest istnienie prawidłowo powołanej i prawidłowo działającej KRS. Wówczas ten organ może wypełnić wszystkie jego zadania wynikające z przewidzianego przez Konstytucję obowiązku stania KRS na straży niezawisłości sędziów i niezależności sądów, wykraczających poza prowadzenie postępowań nominacyjnych. Dotyczy to w szczególności opiniowania aktów prawnych dotyczących sądownictwa i zajmowania przez KRS stanowiska w sprawach kluczowych dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

12 maja 2026 r. upływa kadencja obecnej KRS. Ustawa przywracająca konstytucyjne standardy dotyczące sposobu wyboru sędziowskiej części KRS przez samych sędziów w wyborach dokonywanych w powszechnym głosowaniu oraz przewidująca skład KRS zapewniający reprezentację wszystkich rodzajów i szczebli sądownictwa została zawetowana.

Aktualne stało się pytanie, czy na gruncie obecnie obowiązującej regulacji ustawowej można przeprowadzić wybór sędziów do KRS w sposób, który nie prowadziłby do upolitycznienia tego organu i gwarantowałby jego niezależność od

• **Przywracanie praworządności ma wielką szansę zacząć się od Krajowej Rady Sądownictwa. Potem będą kolejne instytucje. Na zdjęciu: Sąd Najwyższy** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

wpływów politycznych. Wymóg niezależności KRS odgrywa w funkcjonowaniu tego organu kluczową rolę, bowiem, tylko spełniająca ten wymóg KRS może skutecznie realizować przewidziane w art. 186 Konstytucji zadanie stania na straży niezawisłości sędziów i niezależności sądów. Zasadność takiej oceny potwierdził dobitnie sposób działania KRS po zmianach wprowadzonych w 2018 r. W tym czasie zadanie to nie było realizowane.

Podzielać wyrażane w debacie publicznej stanowisko, że wybór sędziów do KRS na podstawie obowiązujących przepisów wiąże się z ryzykiem. Ryzyko to wynika z braku możliwości dokonania tego wyboru przez samych sędziów, co jest wymogiem wynikającym z art. 187 Konstytucji. Zasadnicze znaczenie ma jednak dokonanie oceny, czy w tej sytuacji możliwe jest zapewnienie w dostatecznym stopniu odpolitycznienia procedury wyboru sędziów i możliwości działania KRS jako organu niezależnego od wpływów politycznych. W mojej ocenie taka możliwość realnie istnieje, przy spełnieniu łącznie kilku warunków.

Zmiany sposobu wyboru sędziów do KRS w 2018 r. wprowadzono w powiązaniu ze skróceniem konstytucyjnej kadencji sędziów wybranych wcześniej do KRS. To było jaskrawe naruszenie art. 187 Konstytucji i jeden z zasadniczych powodów uznania wadliwości wyboru KRS w 2018 r. Takie niebezpieczeństwo obecnie nie istnieje. Istotne jest również to, że standard konstytucyjny dotyczący wyboru sędziów do KRS obejmuje nie tylko wybór sędziów do Rady przez samych sędziów, lecz także zapewnienie odpowiedniego składu KRS. Regulacja zawarta w Konstytucji przewiduje, że w skład KRS powinni wchodzić sędziowie reprezentujący Sąd Najwyższy, sądownictwo administracyjne, sądy wojskowe i wszystkie szczeble sądownictwa powszechnego. Ten wymóg może być spełniony na gruncie obowiązującej ustawy, choć jego wypełnienie nie jest gwarantowane przez jej przepisy.

Istotne znaczenie ma także podjęcie przez Sejm uchwały stwierdzającej, że przy wyborze sędziów do KRS zostanie uwzględniony w istocie wynik wyboru środowiska sędziowskiego, wyrażony poprzez sposób zaopiniowania kandydatów do KRS. To stanowisko Parlamentu, w przypadku zrealizowania uchwały podjętej przez Sejm, miałoby istotne znaczenie dla oceny, czy wybór sędziów do KRS, mimo dokonania go przez Sejm, pozwala uznać go za pozbawiony cech aktu politycznego, co miałoby miejsce, gdyby o składzie KRS decydowali sami posłowie.

Nie budzi wątpliwości, że w przypadku udziału w opiniowaniu kandydatów odpowiednio licznej grupy sędziów znacznie silniejsza byłaby legitymacja tak wybranej KRS. Oznaczałoby to bowiem udzielenie wyraźnego wsparcia powołanej w taki sposób KRS przez środowisko sędziowskie. Miałoby to znaczenie dla postrzegania KRS jako organu rzeczywiście reprezentującego sędziów, niezależnego i obdarzonego zaufaniem, co ma fundamentalne znaczenie dla możliwości realizowania przez KRS jego funkcji ustrojowych. Dlatego za szczególnie ważny należy uznać udział sędziów w opiniowaniu kandydatów do KRS, poprzedzający dokonanie wyboru składu KRS przez Sejm.

Wybór przez Sejm sędziów do KRS zgodnie z przyjętą uchwałą, deklarującą uwzględnienie oceny kandydatów przez środowisko sędziowskie, należy traktować wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe, poprzedzające uchwalenie przepisów uwzględniających w pełni wymogi konstytucyjne dotyczące wyboru sędziowskiej części KRS. Jest ono podyktowane nadzwyczajną sytuacją spowodowaną brakiem przepisów ustawowych gwarantujących spełnienie tych wymogów.

Jednym z podstawowych zadań wybranej obecnie KRS powinno być zatem podjęcie działań prowadzących do uchwalenia przepisów ustawy o KRS zgodnych z Konstytucją. Wykonując swoje zadanie ustrojowe określone w Konstytucji KRS może oceniać zgodność z Konstytucją przepisów dotyczących ustroju sądów i funkcjonowania sądownictwa. Taki obowiązek ciąży na KRS, gdyż Konstytucja przewiduje możliwość

wystąpienia przez KRS do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności z Konstytucją aktów normatywnych w zakresie, w jakim dotyczą one niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Może być to efektywny instrument w dyspozycji KRS w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny będzie wypełniał swoją ustrojową rolę.

Celowe jest przeprowadzenie wyborów sędziów do KRS na podstawie obowiązujących obecnie przepisów. Pojawiające się głosy, że takie wybory nie będą się różniły od upolitycznionego wyboru dokonanego w 2018 r. są wynikiem braku dostrzeżenia propozycji istotnych zmian lub celowego ich pomijania.

Ostateczną weryfikację stanowiska o potrzebie przeprowadzenia wyborów KRS w warunkach możliwych obecnie do spełnienia będzie stanowił sposób działania KRS oraz ocena tak wybranej KRS dokonywana w judykaturze sądów krajowych i międzynarodowych trybunałów. ●

Ostateczną weryfikację stanowiska o potrzebie przeprowadzenia wyborów KRS w warunkach możliwych obecnie do spełnienia będzie stanowił sposób działania KRS oraz ocena tak wybranej KRS dokonywana w judykaturze sądów krajowych i międzynarodowych trybunałów. ●

Ostateczną weryfikację stanowiska o potrzebie przeprowadzenia wyborów KRS w warunkach możliwych obecnie do spełnienia będzie stanowił sposób działania KRS oraz ocena tak wybranej KRS dokonywana w judykaturze sądów krajowych i międzynarodowych trybunałów. ●

Ostateczną weryfikację stanowiska o potrzebie przeprowadzenia wyborów KRS w warunkach możliwych obecnie do spełnienia będzie stanowił sposób działania KRS oraz ocena tak wybranej KRS dokonywana w judykaturze sądów krajowych i międzynarodowych trybunałów. ●

*Dariusz Zawistowski

• W służbie sędziowskiej od 39 lat. Orzekał w Sądzie Rejonowym w Jaworze, Lubinie, Sądzie Wojewódzkim w Legnicy, Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu. Sędzia Sądu Najwyższego. Prezes Izby Cywilnej SN w latach 2014-2018. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa w latach 2015-2018. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego. Sędzia Zawistowski kandyduje z listy popieranej m.in. przez sędziowskie stowarzyszenia: Iustitię, Themis, OSSSA i Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych (wyborykrs.pl).

• W najbliższych tygodniach będziemy publikować świadectwa sędziów, którym na sercu leży przywrócenie praworządności i którzy ubiegają się o wybór do KRS. ●

• **Wyborcza to Wy. Piszcie:** listy@wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34413993

W PIĄTEK W WYBORCZEJ

Zapalenie płuc

Boimy się zawału i raka, a umieramy na zapalenie płuc. Jakie są objawy, leczenie, jak długo trwa

• Patrycja Soliman (Padawan-ka) i Aleksandra Justa (Rebecca) w spektaklu „Mężczyźni objaśniają mi świat” Rebekki Solnit w reżyserii Klaudii Gębskiej

Zrobili z niej arogancką „Rebeccę Solnit”

CZY PISARKA MOŻE CZUĆ SIĘ OSZUKANA?

„Rebecca Solnit to postać fikcyjna” – twierdzi reżyserka spektaklu w Teatrze Narodowym. Pisarka Rebecca Solnit zdaje się uważać inaczej.

Emilia Dłużewska

Rebecca Solnit: – Sądziłam, że w prośbie o udostępnienie praw do adaptacji chodzi o coś dobrego. Podpisałam umowę i na tym nasz kontakt się zakończył.

Klaudia Gębska: – Nie znamy Rebekki Solnit. Tekst powstał na podstawie tego, co pisze w książce „Mężczyźni objaśniają mi świat”, ale postać jest wyłącznie naszym wyobrażeniem i naszą interpretacją.

Rebecca Solnit to nagradzana pisarka, eseistka i felietonistka. Wydała kilkanaście książek, w tym ogromnie popularny

zbiór esejów „Mężczyźni objaśniają mi świat” (w Polsce wydany w 2017 r. na-

kładem Karakteru, w przekładzie Anny Dzierzgowskiej).

Klaudia Gębska to reżyserka spektaklu „Mężczyźni objaśniają mi świat”, który 27 marca miał premierę w Teatrze Narodowym w Warszawie oraz współautorka adaptacji książki (wraz z Mariuszem Gołoszem, dramaturgiem i autorem scenariusza).

„Rebecca Solnit” to z kolei jedna z postaci, które się w tym scenariuszu pojawiają: pisarka i feministyczna ikona, w którą wpatrzona jest młoda dziewczyna z Polski. A także osoba, łagodnie mówiąc, nieprzyjemna: opryskliwa, arogancka, wyższościowa. Opieprza kelnera i recepcjonistkę, poucza wpatrzoną w nią fanekę, zaproszenie do dyskusji o jej książce odrzuca, komentując, że nikt nie będzie jej tłumaczył, o czym pisała.

O kontrowersjach związanych z przedstawieniem w nim Rebekki Solnit i o samym

spektaklu pisała 1 kwietnia w recenzji dla „Wyborczej” Wiktoria Tabak.

„HEROD-DAMA W GARSONCE”

Jak sprawa wygląda z perspektywy amerykańskiej pisarki?

Solnit – bez cudzysłowu – jakiś czas temu dostała od twórców prośbę o zgodę na adaptację książki. I taką zgodę wyraziła. „Miała wiele pozytywnych doświadczeń z polskimi feministkami i, na tyle (na ile to możliwe, bo media nie mówią o tym dużo) śledzę to, co robią aktywistki dla praw kobiet w naszym kraju. Sądziłam, że prośba o udostępnienie praw do adaptacji przyniesie coś dobrego” – pisze mi.

Że może być inaczej, dowiedziała się dopiero po premierze, gdy obecna na niej Agnieszka Graff, pisarka, literaturoznawczyni i jedna z najbardziej rozpoznawalnych polskich feministek, zamieściła na Facebooku wpis. O samym spektaklu wypowiada się w nim bardzo przychylnie.

„Szczepnie mnie jednak zadziwiło, że twórcy adaptacji zrobili z samej Solnit (jako postaci) kwaśno-wredną wyższościową herod-damę

w garsonce. A jednocześnie celebrytkę. Z tego, co wiem, w realu to jest skromna i urocza osoba bardzo wyczulona na wszelkie nierówności, również klasowe i rasowe” – zaznaczyła.

Wpis jest publiczny, podobnie jak zamieszczony pod nim komentarz Rebekki Solnit: „Well, that’s pretty fucked up”. W cenzuralnym tłumaczeniu: bardzo nie w porządku.

Gębska: – Nigdy nie czytałam postaci scenicznej Rebekki Solnit jako wulgarniej czy zgorzkniałej. To postać reprezentująca pewną postawę: jest wykładowniczą akademicką, jest w pewnej formie, tak jak i reszta postaci, bo spektakl zakłada taką konwencję.

CIERPIEĆ JAK REBECCA SOLNIT W ASPEN

Reżyserka dodaje, że twórcy spektaklu „chcieli podjąć temat klasowości, przywileju”. Jego symbolem w scenariuszu jest Aspen – kurort w Kolorado, gdzie amerykańskie elity przyjeżdżają na narty.

To tam Rebecce Solnit przydarzyła się historia, która stała się załącznikiem eseju „Mężczyźni objaśniają mi świat” opublikowanego

w 2008 r. na blogu tomdispatch.com: spotkany na przyjęciu mężczyzna zaczął polecać jej książkę, nie pozwalając pisarce dojść do słowa. Przyjaciółka pisarki musiała kilkakrotnie powtórzyć, że to właśnie książka Solnit, zanim rozmówca przyjął to do wiadomości.

Ten rodzaj sytuacji: mężczyzna nieproszony tłumaczy kobiecie coś, na czym ona zna się o wiele lepiej od niego, Solnit nazwała „mansplaining”. Pojęcie szybko rozgościło się w języku angielskim; w 2010 r. zostało słowem roku „New York Timesa”, w 2018 r. weszło do słownika Oxfordu. Jego popularność wzrosła jeszcze wraz z narodzinami ruchu #MeToo.

W spektaklu Gębskiej i Gołosza do anegdoty Solnit nawiązuje wpatrzona w nią Padawanka, doktora biologii, która od ikony feminizmu chce się nauczyć stawiania granic. Jak jej wyznaje, całe życie czekała, by wybrać się z pisarką do Aspen, by tam doświadczyć, jak mężczyźni objaśniają jej świat.

Sądziłam, że w prośbie o udostępnienie praw do adaptacji chodzi o coś dobrego. Podpisałam umowę i na tym nasz kontakt się zakończył

REBECCA SOLNIT

„Bo wie pani, ja już tego doświadczyłam w wielu sytuacjach, i na uczelni, i w domu moim rodzinnym, w trakcie zaciągania kredytu studenckiego, i nawet na koloniach dla dorosłych, ale jeszcze nigdy nie w Aspen” – mówi.

„Rebecca Solnit” – ta na scenie – godzi się zabrać Padawankę do Aspen. Ale na miejscu okazuje się, że to „polskie Aspen”, a jej rady są mniej skuteczne, niż można by się spodziewać. „Solnit” nie jest w stanie pomóc Padawance. Za to awanturuje się w restauracji i daje burę recepcjonistce.

Klaudia Gębska: – Owszem, jest trochę arogancka, ale chcieliśmy, by była na kontrze wobec innych postaci w tym świecie. To bardzo ludzkie. Żadna z naszych postaci nie jest nieskazitelna i każda przeżywa swój dramat.

SOLNIT: WIARYGODNOŚĆ TO KWESTIA ŻYCIA I ŚMIERCI

Na swoim Facebooku – wpis jest prywatny, ale screeny krążą w środowisku teatralnym – Rebecca Solnit pisze, że potraktowano ją w sposób nieuczciwy. „Udzieliłam polskiemu teatrowi zgody na adaptację książki i wygląda na to, że zostałam w nim zmieszana z bloatem” – komentuje.

„Bycie osobą publiczną wymaga pogodzenia się z faktem, że nie możesz kontrolować tego, jak jesteś przedstawiana czy interpretowana, ale wydaje mi się wyjątkowo złośliwe i podstępne ze strony teatru prosić mnie o prawo do adaptacji, żeby mnie w niej dyskredytować”.

Podobny komentarz dodała pod wpisem na facebookowym profilu Teatru Narodowego. Nie można już go tam znaleźć (mogła go usunąć autorka lub teatr). Są za to głosy oburzonych amerykańskich czytelniczek, a także osób, które miały okazję poznać Solnit osobiście i podkreślają, że w niczym nie przypomina swojej scenicznej wersji.

W meglu do mnie Solnit zaznacza, że o sprawie wie z relacji Agnieszki Graff, poprosiła Teatr Narodowy o przesłanie jej scenariusza „Mężczyźni” i zajmie stanowisko, gdy się z nim zapozna. I że wybiórcze czy-

tanie jej eseju nie jest problemem nowym. „Ludzie skupiają się na pierwszej, zabawnej anegdocie, pomijając dalszą część” – pisze.

„Mężczyźni objaśniają mi świat” czytałam w 2017 r. Wracam do jego angielskiej wersji. Owszem, Solnit wychodzi od osobistej anegdoty z Aspen, ale dalej pisze, że to blahe zdanie jest częścią dużo poważniejszego problemu lekceważenia i uciszania kobiet. Podaje przykłady ofiar przemocy domowej czy gwałtów. „Wiarygodność to podstawowe narzędzie przetrwania” – zauważa.

Pisarka przesyła mi też felieton, który opublikowała w „Guardianie” w 2023 r. W nim też zaczyna od zabawnych anegdot, ale podkreśla, że „mansplaining” to nie irytująca śmieszność. „To, czy przekonasz lekarza, że naprawdę cię coś boli albo sąsiadów, że mąż próbuje cię zabić, może być sprawą życia i śmierci” – pisze. Dodaje, że lekceważenie częściej dotyka osób o innym niż biały kolorze skóry, imigrantów, dzieci, osób starszych albo z niepełnosprawnościami.

Klaudia Gębska zapewnia, że przeczytała większość książek Solnit. – Osobiście czułam się czasami pozostawiona sama z niektórymi tematami. Solnit opisuje świat z potężną nadzieją na zmianę, ale jednocześnie podkreśla, jaki jest beznadziejny. Brakowało mi w jej książkach wglądu w to, jak funkcjonują teraz relacje między płciami, w jaki sposób to się zmienia pokoleniowo. Ten podział nie jest taki prosty. Owszem, boję się mężczyzn, ale zdarzało mi się też bać kobiet.

REŻYSERKA: „NASZ SPEKTAKL JEST POTĘŻNYM HOŁDEM”

Po co właściwie nazywać fikcyjną postać, wyobrażoną sobie przez twórców, imieniem i nazwiskiem prawdziwej, żyjącej osoby? – pytam reżyserkę.

Gębska odpowiada, że nie widzi w tym niczego złego, skoro osoba jest rozpoznawalna publicznie, za decyzją twórców stoi „bogata tradycja teatralna”, a konwencja przedstawienia jest komediowa. I że „nie przypominam sobie podobnych środowiskowych i medialnych wątpliwości” po premierze spektaklu „1989”, gdzie pojawia się m.in. postać Lecha Wałęsy.

– Nasz spektakl nie obraża i nigdy nie miał obrażać Rebekki Solnit, natomiast jej twórczość stanowi dla nas punkt wyjścia, z którym wchodzimy w dialog i którego znaczenie podkreślamy. Jednym z tematów spektaklu jest społecznie oddziaływanie zbioru esejów „Mężczyźni objaśniają mi świat”, dlatego dla nas jako twórców było oczywiste, że pojawia się tam również jego autorka – twierdzi reżyserka.

I dodaje: – Solnit jest ikoną feminizmu i popkultury. Zdaję sobie sprawę, że w prawdziwym życiu jest prawdopodobnie miłą i dobrą osobą, na pewno bardzo inteligentną. Szanuję to, ile wniosła w myślenie o samostanowieniu kobiet. Uważam, że nasz spektakl jest potężnym hołdem w stronę twórczości Solnit – zdecydowanie nie jest natomiast jej biografią, a autorskim odczytaniem zbioru esejów.

– Czy na jej miejscu miałaby pani wrażenie, że jest to hołd? – pytam.

Gębska: – Wydaje mi się, że tak. Zwłaszcza gdyby przeczytała cały tekst. Dla mnie najważniejsza będzie jej reakcja, gdy go przeczyta.

– A jeśli będzie negatywna?

– Zobaczymy. Chętnie bym się z nią spotkała, porozmawiała o tym, jak się czułam, czytając jej teksty. Cała ta sprawa może być początkiem dyskusji o potrzebach względem feminizmu, ale też o odpowiedzialności w budowaniu postaci opartych na prawdziwych osobach. Zwłaszcza takich, które żyją, mają wielu fanów i rodzaj immunitetu, którego ja nie mam.

„Wiele razy doświadczyłam, jak sedno i kontekst tego eseju są pomijane” – kończy swojego mejla Solnit. ●

Sprawa Rebekki Solnit

Teatr kontra feministka, czyli incel szuka żony

Rebecca Solnit pojawia się jako parodia samej siebie w czymś, co udaje adaptację jej własnej książki. Skandal wokół najnowszej premiery Teatru Narodowego.

Mrozek

Debiutująca reżyserka Klaudia Gębska wystawiła na zamówienie dyrektora Teatru Narodowego Jana Klarty książkę „Mężczyźni objaśniają mi świat” Rebekki Solnit. I z klasyka feministycznej eseistyki zrobiła spektakl o tym, że feministyczna eseistyka jest arogancka i wyższościowa, zaś samą autorkę pokazała jako wredną, uprzywilejowaną belferkę, pouczającą w hermetyczny sposób wszystkich dookoła. Niespodziewanie głos zabrala w serwisach społecznościowych sama pisarka, którą sprawa mocno zdziwiła.

O spektaklu w Narodowym pisze w „Wyborczej” Wiktoria Tabak – zdziwiona, że Gębska wzięła na cel autorke książek pisanych „lekkim, popularnym, wciągającym i obrazowym językiem”. I że wyrażane przez reżyserkę „założenie, że kobiety w małych ośrodkach miejskich nie czytają takich książek albo nie chcą walczyć o swoje prawa, jest nie tylko nieprawdziwe, ale i skrajnie wyższościowe”.

Z kolei Emilia Dłużewska rozmawiała z Solnit. „Miałam wiele pozytywnych doświadczeń z polskimi feministkami (...) Sądziłam, że prośba o udostępnienie praw do adaptacji przyniesie coś dobrego” – powiedziała amerykańska pisarka „Wyborczej”.

Reżyserka spektaklu mówi zaś, że „nie przypomina sobie podobnych środowiskowych i medialnych wątpliwości” po premierze słynnego musicalu Katarzyny Szyngierzy „1989”, gdzie pojawia się m.in. postać Lecha Wałęsy.

To problematyczne porównanie. I nawet nie dlatego, że w „1989” Wałęsa był pokazany w zgodzie ze swoim realnym statusem – jako przywódca „Solidarności” i nieraz trudny we wspólnym życiu mąż swojej żony, tymczasem pokazywanie Solnit jako karykatury przemądrzałej feministki-profesorki – stereotypu kiedyś z „Seksmisji”, dziś z prawicowej prasy – mija się z prawdą.

Prawdziwa Solnit nie jest nawet „akademicką”, nie ma doktoratu, nigdy nie miała stałego etatu na żadnej uczelni – jest felietonistką, autorką, żyje z pisania. Zaś reżyserka waha się, czy jej spektakl to „hołd dla Solnit”, czy przedstawienie Solnit jako

„postaci fikcyjnej”. Twórcy spektaklu tłumaczą, że „na scenach teatralnych widzieliśmy między innymi Andrzeja Wajdę, Lecha Wałęsę, Magdę Gessler, Jerzego Kukuczkę czy Jana Pawła II”.

Znacznie większy problem polega na tym, że Solnit pojawia się jako parodia samej siebie w czymś, co udaje adaptację jej własnej książki i – nie wiedzieć czemu – podpisane jest jej własnym nazwiskiem na plakacie w charakterze „autorki”, choć to w rzeczywistości osobny dramat, który napisał dramaturg Mariusz Gołosz.

Wbrew pozorom, tak ze swoimi obiektami krytyki nie postępowały nawet najostrzejsze polityczne satyry ostatnich dekad – Paweł Demirski nie udawał, że jego „Był sobie Andrzej, Andrzej, Andrzej i Andrzej”, jadowity pamflet z 2011 roku na elity III RP i Andrzeja Wajdę, jest napisany przez samego Wajdę albo stanowi adaptację jego scenariusza. Bezpośrednio sparodiowanej postaci „Andrzeja Wajdy” swoją drogą nawet tam zresztą nie było, choć mogłaby być.

Pewnie, młodzi mężczyźni mają dziś swoje liczne problemy, różnice społeczne rosną, a praca w gastronomii to ciężki kawałek chleba.

Reżyserka spektaklu w Narodowym tłumaczy „Wyborczej”, że zajmował ją temat narastających różnic klasowych, a Solnit jest uprzywilejowana. Albo wątek tego, że mężczyźni też mają ciężko. Puenta spektaklu to osobliwe pojednanie między płciami, po uwolnieniu się od feministycznej nauczycielki. Jak u Fredry – na końcu para młodych, wbrew przeciwnościom, pada sobie w objęcia. W tych nowych „Słubach panieńskich” grają polska feministka po kulturoznawstwie, z robotą na recepcji – i sfrustrowany kelner-incel.

Pewnie, młodzi mężczyźni mają dziś swoje liczne problemy, różnice społeczne rosną, a praca w gastronomii to ciężki kawałek chleba. Tylko czy naprawdę winne są temu akurat „arogantki feministki”? A jeśli już wystawiać spektakl o tym, że felietony z odniesieniami do literatury są za trudne, a feminizm zbyt elitarny – to dlaczego robić to w wyłożonym marmurami Teatrze Narodowym w Warszawie? ●

Witold Mrozek

Medycyna

SYNDROM „ALICJI W KRAINIE CZARÓW”

Cierpiący na to rzadkie zaburzenie rozpoznają ludzi po fryzurach i budowie ciała. Twarze są dla nich nieczytelne – nienaturalnie rozciągnięte, zapadnięte, a nawet „demoniczne”.

Kasper Kalinowski

Nazwa tego zaburzenia – prosopometamorfopsja – pochodzi od greckich słów *prosopon* (twarz) i *metamorphosis* (zniekształcone widzenie). Możliwe, że jego opis pojawia się po raz pierwszy w „Alicji w Krainie Czarów”. Chodzi o scenę, w której Alicja wynosi niemowlę z kuchni Księżnej i widzi, jak stopniowo wyrasta mu bardzo podkręcony nos, a następnie zmienia się ono w świnię.

Powieści Lewisa Carrolla zaawdzięcza także nazwę „syndrom Alicji w Krainie Czarów” – rzadkie oraz związane z wieloma objawami zaburzenie postrzegania rzeczywistości, głównie własnego ciała oraz otoczenia, ale w niektórych przypadkach również czasu.

Prosopometamorfopsja dotyczy jednak wyłącznie charakterystycznych zmian w postrzeganiu twarzy.

Opisy zniekształceń w tym niezwykle rzadkim zaburzeniu obejmują „rozciągnięcie” rysów, zapadanie się tkanek, przesunięcia niektórych elementów twarzy (np. oczu lub ust), nienaturalne bruzdy, asymetrię czy zmiany jej koloru. Czasem dochodzi wrażenie, że ktoś nosi maskę lub wygląda niezwykle potwornie lub demonicznie.

Ostatni objaw to oczywiście kwestia kulturowa. Osoby niewierzące opisują twarze jako „dziwne i obrzydliwe”, a religijne przypisują im demoniczność.

Część chorych początkowo postrzega twarze w sposób prawidłowy – zniekształcenie narasta dopiero po kilku sekundach wpatrywania się. Osoby te uczą się więc funkcjonować w taki sposób, by zerkać na innych jedynie przez krótką chwilę.

Lekarze zainteresowali się schorzeniem w 1904 r., kiedy to pewien psychiatra z Kliniki dla Psychicznego i Nerwowo chorych w Niemieckim Halle, niejaki Lachmund (imię autora publikacji zaginęło), opisał przypadek 37-letniej kobiety, która własną twarz w lustrze postrzegała jako „zmienioną” i „większą”, z „dużymi, wykrzywionymi oczami”.

Pięć lat później Georg Lenz, asystent w Klinice Okulistycznej we Wrocławiu opisał 73-letnią kobietę, która najprawdopodobniej na skutek udaru nagle straciła wzrok. Po jego odzyskaniu znajome twarze stały się dla niej „duże, dziwne i grymaśne”.

W ciągu kolejnych dekad pojawiały się kolejne opisy podobnych przypadków, aż w 1953 roku MacDonald Critchley określił ten zespół objawów mianem prosopometamorfopsji.

• Tak zniekształcone twarze widzą osoby z prosopometamorfopsją. FOT. A. MELLO ET AL.

Pacjent widział „demoniczne” oblicza tylko wtedy, gdy patrzył na kogoś na żywo

JAK WIDZĄ ŚWIAT CHORZY?

Malarz tworzący pod pseudonimem TNP, u którego objawy wystąpiły po operacji usunięcia guza mózgu, opisał to zaburzenie w gestywny sposób: twarze ludzi, których widzi, zdają się w połowie roztopiać, niczym zegary na obrazach Salvadora Dalego.

Niewykluczone zresztą, że na prosopometamorfopsję cierpieli znani twórcy – niektórzy eksperci wskazują Picassa lub Francisca Bacona, w ich dziełach jest przecież pełno zniekształconych twarzy.

Przełom, który pozwolił zrozumieć, jak widzą świat chorzy, nadszedł w 2024, kiedy w piśmie „The Lancet” opisano koszmar 58-letniego mężczyzny.

Pacjent ten w wieku 43 lat doznał poważnego urazu głowy wymagającego hospitalizacji, a na cztery miesiące przed pojawieniem się objawów prawdopodobnie uległ zatruciu tlenkiem węgla. Badanie rezonansem magnetycznym wykazało dodatkowo obecność cymetycznej cysty w jego lewym hipokampie.

Pacjent zgłosił się po pomoc, opisując przerażającą wizję: rysy twarzy wszystkich napotykanym osób wydawały mu się nienaturalnie rozciągnięte, a ich czoła, policzki i brody pokrywały głębokie bruzdy. Co istotne, zaburzenie dotyczyło wyłącznie twarzy – obiekty takie jak domy czy samochody mężczyzna postrzegał zupełnie prawidłowo.

Najbardziej fascynującym aspektem tego przypadku była jednak wybiórczość zniekształceń.

Pacjent widział „demoniczne” oblicza tylko wtedy, gdy patrzył na kogoś na żywo. Gdy

spoglądał na zdjęcia – czy to na papierze, czy na ekranie komputera – twarze wydawały mu się całkowicie normalne.

Ta unikalna właściwość pozwoliła naukowcom z Dartmouth College na dokonanie czegoś, co wcześniej było nieosiągalne. Poprosili mężczyznę, aby porównywał twarz osoby znajdującej się w tym samym pokoju z jej zdjęciem wyświetlonym na monitorze. Mężczyzna na bieżąco instruował badaczy, jak modyfikować cyfrowy obraz w programie graficznym, by precyzyjnie oddać jego subiektywne odczucia.

W ten sposób powstały pierwsze fotorealistyczne wizualizacje świata widzianego oczami osoby z prosopometamorfopsją.

Przerażające obrazy, które możecie zobaczyć poniżej, stanowiły codzienność pacjenta przez ponad dwa i pół roku.

Nie powinno więc dziwić – jak sugeruje część badaczy – że długotrwale zniekształcanie w postrzeganiu twarzy mogą z czasem stać się paliwem dla urojeń. Twarz jest przecież centrum naszego życia społecznego i obiektem, na który zwracamy największą uwagę od pierwszych dni życia.

LUKI W WIEDZY O TYM DZIWNYM ZABURZENIU

Co już wiemy na temat prosopometamorfopsji?

Obecnie naukowcy dzielą to zaburzenie na dwie główne kategorie: odmianę, w której zniekształcona jest cała twarz, oraz występującą częściej postacią połowiczną, obejmującą tylko jedną jej stronę.

Za widzenie twarzy odpowiada wyspecjalizowana sieć połączeń w mózgu, obejmująca m.in. obszar potyliczny i zakręt wrzecionowaty. Dominuje teoria, że zaburzenie pojawia się, gdy któryś z tych elementów zawodzi. Ważną rolę w utrzymaniu prawidłowego obrazu twarzy odgrywa ciało modzełowate (spoidło wielkie), które pozwala obu półkulom mózgu „uzgodnienie” tego, co postrzegamy. Gdy ta komunikacja zawodzi, obraz może ulec deformacji.

Wśród przyczyn schorzenia wymienia się: udary, guzy mózgu i urazy głowy, migreny i padaczkę, (rzadziej) zaburzenia psychotyczne lub działanie substancji psychoaktywnych, takich jak meskalina.

W ponad połowie znanych przypadków za objawy odpowiadały nieprawidłowości w płacie potylicznym, natomiast w niemal 30 procentach – zmiany w płacie skroniowym lub wspomnianym wcześniej ciełe modzełowatym.

Odnotowano również przypadek, jeden z dwóch dotyczących dzieci, w którym niezwykle objawy powiązano z infekcją górnych dróg oddechowych, wywołanych bakterią *Mycoplasma pneumoniae*. Co szczególnie ciekawe, w tym konkretnym przypadku wyniki badań obrazowych mózgu (MRI, MRA) oraz EEG nie wykazały... żadnych nieprawidłowości.

Drugi znany medycznie opis schorzenia u dzieci stanowi unikatowe, niezwykle szczegółowe studium przypadku nastolatka o pseudonimie Zed, który na prosopometamorfopsję cierpiał od dziecka.

Chłopiec potrafił dostrzec twarz bliskiej osoby w zupełnie obcego człowieka. W jednym z opisanych przypadków Zed podszedł do nieznanego, biorąc go za swoją matkę, mimo że w rzeczywistości był to mężczyzna po sześćdziesiątce. Na co dzień radził sobie, rozpoznając bliskich po fryzurach, ubiorze czy sylwetce.

Co fascynujące, mimo problemów z identyfikacją, Zed bezbłędnie oceniał wiek i płeć, co sugeruje wyraźne rozdzielanie tych procesów w ludzkim mózgu.

Badania wykazały, że obszary odpowiedzialne za przetwarzanie twarzy w jego prawej półkuli wykazują znacznie słabszą aktywność niż u osób zdrowych.

Ponadto w jego pęczku czółowo-potylicznym dolnym – szlaku nerwowym łączącym płat potyliczny z czółowym, kluczowym dla rozpoznawania obiektów i przetwarzania języka – wykryto uszkodzenia istoty białej.

Odkrycie to wspiera jedną z najciekawszych teorii, według której nasz mózg nie rejestruje twarzy wiernie niczym aparat fotograficzny, lecz korzysta z wewnętrznych, gotowych szablonów. Sygnały płynące z otoczenia służą jedynie do dopasowania owych wzorców do konkretnej osoby. W przypadku prosopometamorfopsji ten wewnętrzny generator zaczyna tworzyć obrazy błędne, całkowicie oderwane od rzeczywistych bodźców.

Z tego powodu współczesne metody leczenia koncentrują się przede wszystkim na eliminowaniu przyczyn schorzenia, edukacji pacjentów oraz nauce strategii radzenia sobie z codziennymi trudnościami.

Choć wizja świata wypełnionego zdeformowanymi twarzami wydaje się przerażająca, statystyki niosą nadzieję. Analiza 81 opisanych przypadków wykazała, że około 57 proc. pacjentów wraca do pełnego zdrowia. Jest to możliwe dzięki niezwykle plastyczności ludzkiego mózgu, który potrafi skompensować powstałe uszkodzenia.

Częściową poprawę odnotowano u 10 proc. badanych, natomiast brak jakichkolwiek zmian dotyczył 13 proc. przypadków. W pozostałych 19 proc. losy pacjentów oraz ostateczne wyniki leczenia nie zostały udokumentowane. ●

Migranci

Tabloidowy język komunikatów Straży Granicznej

Ukraińcy Bonnie i Clyde pożegnali się z Polską, a Senegalczyk podobno załatwił się w stawie – informują pogranicznicy. – To język tabloidu. Efektem może być mowa nienawiści, polaryzacja, przemoc – ostrzega ekspertka.

Michalina Bednarek
Przemysław Jedlecki

„Kilka tygodni temu polskie media obiegła informacja o wyczynie pewnego cudzoziemca, obywatela Senegalu. Wszedł on do kąpieliska w Katowicach i tam na oczach ludzi wypoczywających nad wodą załatwił swoje potrzeby fizjologiczne. W sieci natychmiast pojawiło się nagranie z tego wydarzenia”. To nie jest fragment tekstu w tabloidzie. Tak swoją interwencję w sprawie Senegalczyka opisała w oficjalnym komunikacie Straż Graniczna.

Kiedy zaczęliśmy dopytywać, skąd wiedza o „załatwianiu potrzeb”, komunikat poprawiono. Bo SG widziała jedynie krótki filmik krążący w sieci, na którym mężczyzna wchodzi do wody ze szczotką. Po interwencji „Wyborczej” Straż Graniczna dodała w komunikacie: „prawdopodobnie załatwił potrzeby fizjologiczne”.

Później okazało się, że Senegalczyk przyjechał do Polski w połowie 2009 roku. Był u nas legalnie i studiował. W ostatnim czasie mężczyzna był krzysie bezdomności i został deportowany.

Przyleciał, bo chciał zwiedzać Sosnowiec?

Innym razem funkcjonariusze nazwali dwoje cudzoziemców „ukraińskimi Bonnie i Clyde”, pisali, że Gruzini „nieco przesadzili z pobytem w Polsce”, odnosząc się do ich wykroczeń. Straż Graniczna chwaliła się też, że rozlicza cudzoziemców do końca i informowała, że „spawacze wracają do Chin i Wietnamu”.

Szeroko komentowany był również komunikat o mężczyźnie, który przyleciał z Wenezueli, „bo chciał zwiedzać Sosnowiec”.

Obecność w Polsce ludzi z innych kontynentów Straż Graniczna traktuje jako coś nietypowego. Może o tym świadczyć jeden z komunikatów, który zaczyna się stwierdzeniem: „Straż Graniczna podczas dokonywania kontroli coraz częściej spotyka się z obywatelami państw, kojarzących się nam raczej z daleką egzotyką”.

W innym z komunikatów o pewnym cudzoziemcu dowiedzieliśmy się, że „nielegalny pobyt był jego najmniejszym problemem”. O innym czytamy w komunikacie Straży Granicznej, że „podczas pobytu w Polsce nie podjął zatrudnienia, nie posiadał środków na swoje utrzymanie. Zamiast tego wielokrotnie łamał polskie prawo”, kolejna osoba „podstępem” wjechała na terytorium RP.

Straż Graniczna wyjaśniała też, kim są nielegalni migranci: „Nielegalnie

u nas pracują, nielegalnie przebywają, udają studentów, czasem trują się działalnością przestępczą” – tak zaczynała się informacja prasowa w tej sprawie.

Wiadomość o pewnym Tadżyku, którego zatrzymano podczas pracy bez zezwolenia, zatytułowano „Gdy złapią cię za rękę, mów, że to nie twoja ręka”.

W wielu tytułach komunikatów o zatrzymaniu cudzoziemców podawano, że są Ukraińcami, Gruziniami czy Kolumbijczykami, w innym komunikacie akcentowano, że do Polski przyjeżdżają „już nie tylko Kolumbijczyki”. Kiedy Straż Graniczna na lotnisku w Pyrzowicach zatrzymała nietrzeźwego Polaka, w tytule zaznaczono jedynie, że „55-letni podróżny nie jest typem pasażera z klasą”. Dopiero dalej dodano, że chodzi o mieszkańca powiatu będzińskiego, który „do domu wrócił pod opieką swojej mamy”.

„Te komunikaty sugerują nam emocje”

Komunikaty, które rozsyła Straż Graniczna, pokazał nam prof. Katarzyna Bąkiewicz z Uniwersytetu SWPS w Warszawie. Komunikolożka i medioznawczyni przyznaje, że to specyficzna forma komunikacji.

– Po pierwsze, jest oparta na przekazie prostym, z ograniczoną liczbą słów. To jest przekaz przystępny, zrozumiały – mówi i od razu dodaje, że jest także druga strona informacji prasowych Straży Granicznej.

– Widać, że mają one na celu nie tylko informowanie, ale również pobudzenie emocjonalne odbiorcy. W komunikatach są fakty, ale ubrano je w kontekst, sugerujący, jakie emocje powinna mieć osoba, która je przeczyta – ocenia naukowczyni.

Dodaje, że komunikaty państwowej instytucji mają charakter opiniotwórczy.

– Czytam np. że „Senegalczyk zasłynął”, że „Ukraińiec naruszał porządek prawny”, że 55-latek nie był pasażerem z klasą, że „Gruzini przesadzili z pobytem”. To już coś sugeruje, budzi emocje i nie są to emocje radosne czy współczujące – mówi prof. Katarzyna Bąkiewicz.

Wyjaśnia, że język informacji Straży Granicznej, to język tabloidowy, państwowa instytucja nie powinna się nim posługiwać. Tak sformułowane teksty będą bowiem generować negatywne emocje, które nie do zrozumienia sprawy nie wnoszą.

– Mamy tu do czynienia z tzw. złośliwymi informacjami. To taki rodzaj przekazu, gdzie fakty podajemy w odpowiednim kontekście słownym, któ-

• Komunikaty państwowej instytucji mają charakter opiniotwórczy, a nie powinny – ocenia prof. Katarzyna Bąkiewicz. FOT. MATERIAŁY ŚLĄSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

Obecność w Polsce ludzi z innych kontynentów SG traktuje jako coś nietypowego. Może o tym świadczyć początek jednego z komunikatów: „Straż Graniczna podczas dokonywania kontroli coraz częściej spotyka się z obywatelami państw, kojarzących się nam raczej z daleką egzotyką”

ry ma wywołać ostracyzm albo negatywne oceny wobec osób czy grup społecznych. Mamy tutaj potężne podłoże do kształtowania negatywnej emocji, której efektem może być mowa nienawiści, polaryzacja, przemoc – mówi profesor i podkreśla, że Straż Graniczna powinna informować o tym, co robi, ale używany do tego język nie jest odpowiedni.

Socjolog migracji: oczekuje od SG rzetelnych informacji

Te same komunikaty wysłaliśmy też do dr. Rafała Cekiery, profesora Uniwersytetu Śląskiego i socjologa migracji.

Socjolog uważa, że systemowi migracyjnemu w Polsce można zarzucać dużo poważniejsze sprawy niż sposób formułowania komunikatów medialnych przez Straż Graniczną, co jednak nie znaczy, że nie warto na nie zwrócić uwagi.

– Bywają one, łagodnie rzecz ujmując, dość specyficzne. Tymczasem, szczególnie w przypadku Straży Granicznej, forma przekazu nie jest kwestią błahą. Wszyscy doskonale wiemy, że temat migracji wywołuje ogromne emocje w przestrzeni publicznej. Jest instrumentalnie wykorzystywany przez polityków, podlega rozmaitym mechanizmom manipulacji. Zarówno przeciwnicy, jak i zwolennicy otwarcia Polski na migrantów posługują się często językiem odwołującym się do emocji. W takich warunkach tym bardziej należy oczekiwać, że komunikaty państwowych służb będą faktograficzne, dotyczą-

ce procedur i pozbawione grających na emocjach sformułowań – uważa prof. Cekiera.

I dodaje, że pewnie ze zdziwieniem reagowalibyśmy na komunikaty, w których Straż Graniczna wyrażałaby smutek czy rozżalenie, na przykład z powodu deportacji osób, które ze względu na opieszałość procedur nie zdążyły przedłużyć legalności swojego pobytu.

– Na tej samej zasadzie jestem zdumiony sarkastycznymi, ironicznymi wstawkami w komunikatach, a czasem nawet dość prostackim naśmiewaniem się z zatrzymanych osób, które z różnych powodów nie dopełniły formalności związanych z pobytem – mówi profesor.

Dodaje, że od służb państwowych, takich jak SG, mamy prawo oczekiwać rzetelnego i rzeczowego poziomu komunikacji. – I świadomości, że ich komunikaty dotyczą konkretnych ludzi, nie przedmiotów, oraz współtworzą równocześnie społeczne wyobrażenia na temat przybyszów – podkreśla profesor.

Nawet jeśli trudno uznać sposób ich przedstawiania w komunikatach za dehumanizujący, to dostrzec można niejednokrotnie formuły oparte o poczucie wyższości, o prosty podział my-lepsi i oni-gorsi.

– Komunikaty stosują mechanizm „psiego gwizdka”, znany w naukach o komunikacji. W oryginale opiera się on na tym, że człowiek nie jest w stanie wychwycić pewnych dźwięków, na które reagują psy. To forma pewnej dwuznaczności, puszczenia

oka dla „wtajemniczonych”: wszyscy wiemy, o co chodzi. Takie komunikaty kreuja też uogólnione, często niesprawiedliwe nastawienie dla całych nacji – wyjaśnia socjolog.

Podaje przykłady: jeśli komunikat o nielegalnie pracujących w Polsce obcokrajowcach zatytułowany zostaje „Już nie tylko Kolumbijczyki”, w oczywisty sposób buduje on wyobrażenie o wszystkich imigrantach z tego kraju.

– W sytuacji, kiedy dopiero stajemy się państwem przyjmującym, dopiero wypracowujemy praktyczne formuły międzykulturowych relacji, warto byłoby unikać tego rodzaju uogólnień. W komunikatach SG używa też zwrotu „nielegalni migranci”, normalizując w debacie publicznej to określenie, tak niestety lubiane przez polityków i część mediów. Tymczasem nie ma nielegalnych osób, nielegalny może być tylko proceder. I nie jest to jakiś wymysł nadwrażliwych aktywistów. Odchodzenie od pojęcia „nielegalny migrant” sugerują takie organizacje jak ONZ, UNESCO czy Rada Europy – przypomina prof. Cekiera.

Straż Graniczna: Chodzi o szybkie przyciągnięcie uwagi odbiorcy

Zapytaliśmy rzeczniczkę Śląskiej Straży Granicznej, czy zgadza się z opiniami ekspertów na temat komunikatów pograniczników, które trafiają do mediów.

Porucznik SG, Szymon Mościcki, rzecznik prasowy komendanta Śląskiego Oddziału Straży Granicznej odpowiedział, że to „informowanie opinii publicznej o swoich działaniach w oparciu o fakty i ustalenia służbowe”.

– Publikowane komunikaty przedstawiają konkretne zdarzenia i działania funkcjonariuszy, zarówno w zakresie przeciwdziałania nielegalnej migracji, naruszeniom praw, jak również zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Tytuły komunikatów są formułowane w sposób umożliwiający szybkie przyciągnięcie uwagi odbiorcy i przejrzyste przedstawienie istoty sprawy – przekazał „Wyborczej” porucznik SG.

Wyjaśnił, że w wielu przypadkach odzwierciedlają treść zgromadzonego materiału oraz wyjaśnienia cudzoziemców lub innych osób uczestniczących w postępowaniu.

– Przyjęta forma pozwala opinii publicznej w krótkim czasie zorientować się, jakie czynności zostały podjęte i w jakim kontekście, przy zachowaniu pełnej zgodności z faktami. Każdy komunikat Straży Granicznej jest oparty na ustaleniach, tak aby przekaz był rzetelny, zrozumiały i wiernie oddawał przebieg zdarzeń, z uwzględnieniem tego, aby był napisany w sposób prosty i zrozumiały dla przeciętnego czytelnika – dodaje. ●

Młodzi chcą ulg w Strefie Czystego Transportu

Chodzi o studentów ze starymi samochodami

Młodzieżowa Rada Miasta Krakowa złożyła wniosek do prezydenta Aleksandra Miszalskiego. Jej zdaniem uczniowie i studenci nie stać na kupno samochodów, które spełniają normy Strefy Czystego Transportu, powinni być więc traktowani ulgowo.

Milena Kuchnia

– Regulacje, które mają chronić wszystkich mieszkańców, nie powinny nieproporcjonalnie uderzać w tych, którzy mają najmniej możliwości, żeby się do nich dostosować. Młodzi ludzie dojeżdżający do szkół i na uczelnie często po prostu nie mają wyboru, czym jeżdżą – mówi Aleksandra Kurbiel z Młodzieżowej Rady Miasta Krakowa.

Kilka dni temu rada przyjęła uchwałę, w której apeluje do Aleksandra Miszalskiego o wprowadzenie 50-procentowych zniżek w opłatach za SCT dla wszystkich uczniów i studentów do 26 roku życia. Nie jest to jednak jedyny postulat.

Pomysł na ulgi dla uczniów i studentów

Rada zaproponowała trzy konkretne rozwiązania:

- opracowanie przejrzystej i dostępnej procedury potwierdzania statusu ucznia lub studenta,
- wprowadzenie 50-procentowej zniżki dla wszystkich posiadaczy takiego statusu do 26. roku życia
- oraz specjalny okres przejściowy dla młodych osób, który umożliwiłby im stopniowe dostosowanie się do nowych zasad.

Autorzy wniosku podkreślają, że wspierają miasto w działaniach proekologicznych, ale jednocześnie uważają, że obecne przepisy nie są

sprawiedliwe dla wszystkich grup społecznych.

„W przeciwieństwie do dorosłych pracowników, uczniowie i studenci na ogół nie dysponują środkami finansowymi, pozwalającymi na wymianę pojazdu na nowszy model, spełniający wymagania środowiskowe. Obciążenie ich pełnymi konsekwencjami regulacji SCT może stanowić istotną barierę w dostępie do edukacji i aktywności zawodowej” – argumentują członkowie MRMK.

Coraz więcej osób upomina się o zniżki

To kolejna grupa, która ostatnimi czasy próbuje wywalczyć dla siebie specjalne zasady. Radni sąsiedniej Wieliczki od miesięcy protestują nie tylko w sprawie SCT, ale całej Karty Krakowskiej – dokumentu, który uprawnia Krakowian do wielu zniżek, np. na komunikację miejską. Uważają, że to dyskryminacja i dzielenie ludzi na lepszych i gorszych. W sprawę zaangażowali nawet prokuraturę.

„Najwyższy czas, by skończyło się zarabianie na przyjeźdźnych. Warto pamiętać, że gminy ościenne, takie jak Wieliczka, co roku dokładają ze swojego budżetu do autobusów MPK miliony złotych. Mimo to przyjeźdźni muszą płacić za bilet miesięczny 193 zł, podczas gdy osoba z Kartą Krakowską płaci tylko 99 zł – to niemal dwa razy więcej! Podobnie jest z parkingami, a do-

• Strefa Czystego Transportu w Krakowie FOT. JAKUB WŁÓDEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Regulacje, które mają chronić wszystkich mieszkańców, nie powinny nieproporcjonalnie uderzać w tych, którzy mają najmniej możliwości, żeby się do nich dostosować. Młodzi ludzie dojeżdżający do szkół i na uczelnie często po prostu nie mają wyboru, czym jeżdżą

ALEKSANDRA KURBIEL
z Młodzieżowej Rady Miasta Krakowa

datkowo – SCT. To rażąca niesprawiedliwość, bo Kraków to przecież stolica wszystkich Małopolan, a nie tylko Krakowian” – uzasadnia organizacja pozarządowa „Otwarta Wieliczka”.

Jednocześnie, skargę kasacyjną w sprawie SCT złożył wojewoda małopolski Krzysztof Kleczar. Twierdzi, że obowiązujące przepisy naruszają konstytucyjną zasadę równości. Argumentuje, że w obecnej formie regulacje w nieuzasadniony sposób ograniczają mieszkańcom regionu dostęp do szkół, szpitali i innych instytucji w Krakowie, a osoby korzystające ze starszych pojazdów są „niesprawiedliwie traktowane”.

Te postulaty wpisują się w większy spór między Krakowem a gminami ościennymi. Coraz więcej mieszkańców tzw. „obwarzanka krakowskiego” chce mieć takie same prawa w mieście, jak Krakowianie. Ci są w tym momencie

dożywotnio zwolnieni z opłat za SCT, jeśli tylko spełniają odpowiednie formalności: są zameldowani w mieście, płacą w nim podatki, a samochód kupili przed 26 czerwca 2025 roku.

Poza mieszkańcami Krakowa ze Strefy Czystego Transportu są wyłączeni:

- posiadacze karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami (jeden pojazd),
- pacjenci regularnie korzystający ze specjalistycznych świadczeń medycznych w publicznych krakowskich placówkach (np. rehabilitacja, dializy, chemioterapia, radioterapia),
- właściciele pojazdów zabytkowych – jeśli są one wpisane na listę zabytków przez wojewódzkiego konserwatora,
- oraz właściciele pojazdów specjalnych – takich jak kampery czy food trucki.

We wszystkich tych przypadkach trzeba zgłosić uprzednio pojazd w systemie elektronicznym SCT. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34428689

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34428767

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraków/34426243

Słowo Literówka Quizy, Sudoku Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ
również w
Niedziele i Święta

12 411 11 11
12 658 21 11

ul. Bieżanowska 24 Tel. 12 658 21 11
8.00 - 20.00 - tel. całą dobę
ul. Rakowicka 26a Tel. 12 222 00 30
8.00 - 18.00 (XI-IV godz. 8.00-16.00)
ul. Rakowicka 33a Tel. 12 412 89 83
8.00 - 16.00
Cm. Batowice Tel. 12 413 63 46
ul. Powstańców - 8.00 - 15.30
Cm. Grębałów Tel. 12 645 14 35
8.00 - 15.30

ul. Sieroszewskiego 5B Tel. 12 686 61 45
8.00 - 15.30 - tel. całą dobę
ul. Dolnych Młynów 3 Tel. 12 632 11 22
8.00 - 15.00
ul. Reduta 3B Tel. 12 222 50 49
Cm. Batowice - 8.00 - 15.00
ul. Cwiklińskiej 10 Tel. 606 793 279
8.00 - 15.00
ul. Wrocławskiej 8 Tel. 12 631 77 95
8.00 - 16.00

www.karawan.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34428475

Z najgłębszym smutkiem żegnamy
zmarłego w Krakowie 31 marca 2026 roku

Edwarda Leśniaka

który był filarem Wydawnictwa Znak
pełniąc w nim przez 43 lata początkowo funkcje techniczne,
by z czasem zorganizować drukarnię, kierować nią,
objąć stanowisko Dyrektora ds. produkcji.

Do śmierci związany ze Znakem jako zaufany przyjaciel,
był członkiem Zarządu Fundacji im. Hanny Malewskiej.
Jego życzliwość, ciepło, gotowość do pomocy koleżankom i kolegom,
ofiarnie oddanie Wydawnictwu, spokój i siła charakteru w sytuacjach kryzysowych
pozostaną w naszej pamięci i są wzorem dla Jego następców.

Msza święta zostanie odprawiona w kaplicy cmentarza na Salwatorze
we wtorek 7 kwietnia 2026 roku o godzinie 11.00, po czym nastąpi pogrzeb.

Żonie, Synom i całej Rodzinie

składamy serdeczne kondolencje

Przyjaciele ze Spolecznego Instytutu Wydawniczego ZNAK.

Festiwal Górski w Łądku-Zdroju bez dotacji z ministerstwa

„Góry nie leżą w guście pani minister”

W zeszłym roku ministerstwo kultury ugięło się pod naciskami społeczności miłośników gór i w końcu przyznało dotację Festiwalowi Górskiemu w Łądku-Zdroju. Tym razem najstarsze i najbardziej znane wydarzenie związane z tematyką gór jej już nie otrzymało.

Hubert Gluch

Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady jest organizowany w Łądku-Zdroju po raz 31. To najstarsza w Polsce i najbardziej znana impreza o tematyce gór.

Składają się na nią między innymi Festiwal Filmów Górskich i Festiwal Literatury Górskiej, jednak tysiące uczestników mogą także wziąć udział w aktywnościach przygotowanych w miasteczku festiwalowym, spróbować sił w zawodach biegowych, wybrać się na wycieczkę górską czy rozpocząć przygodę ze wspinaczką.

Do Łądku-Zdroju organizatorzy ściągają największe gwiazdy światowego wspinania. Dwa lata temu o swoje książki opowiadał Reinhold Messner, legenda himalaizmu, pierwszy zdobywca wszystkich ośmiotysięczników.

Cała plejada wybitnych himalaistów i himalaistek z Polski i zagranicy opowiada tu o swoich przeżyciach, prezentuje swoje osiągnięcia. Ściągają tłumy słuchaczy.

W zeszłym roku po raz pierwszy pojawiła się obawa, że wrześniowe wydarzenie odbędzie się bez dofinansowania z ministerstwa kultury. Wniosek o dotację przepadł w konkursie grantowym, Maciej Sokołowski, dyrektor festiwalu, napisał, że „poczuł się, jakby ktoś napluł mu w twarz”.

Po interwencji społeczności górskiej i nagłośnieniu sprawy w mediach ministerstwo zmieniło swoją decyzję. Organizatorzy otrzymali 125 i 90 tys. zł z dwóch programów (Film oraz Promocja czytelnictwa).

Są już dostępne wyniki naborów do tych samych programów w roku 2026. Zarówno Festiwal Filmów Górskich, jak i Festiwal Literatury Górskiej znów nie otrzymały środków.

Dyrektor Festiwalu: Być może upominaliśmy się za głośno

Przypomnijmy, że od czasu ostatniego konkursu zaszła zmiana na stanowisku Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W zeszłym roku resortem kierowała Hanna Wróblewska, a od 24 lipca 2025 roku robi to Marta Cienkowska.

Tym razem Festiwal Filmów Górskich zdobył 60 punktów (w zeszłym roku 42). Progiem przyznawania środków był natomiast pułap 65 punktów (jedna lokata wyżej). Wydarzenie nie załapało się też na dofinansowanie w trybie rezerwy ministra, choć sześć (z jedenastu) innych propozycji, które zdobyły 60 punktów, otrzymały pieniądze. Z trybu rezerwy ministra środki otrzymały też pojedyncze zadania mające 55, 50, a nawet 40 punktów.

– Dużo trzeba było wysiłku, żeby nam tych pieniędzy nie dać. Od 58 punktów w górę tylko pięć projektów tych pieniędzy nie dostało, w tym my – mówi „Wyborczej” Maciej Sokołowski, dyrektor festiwalu.

Przyznaje jednak, że idea rezerwy jest słuszna. – Minister może zauważyć coś ważnego, co umknęło w klasyfikacji punktowej i przyznać środki – dodaje.

Sokołowski zwraca jednak uwagę, że oprócz „zwykłej” rezerwy jest też

• 29. Festiwal Górski w Łądku-Zdroju, wrzesień 2024 roku FOT. TOMASZ PIETRZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

druga – na zadania wysokobudżetowe. Dzięki niej kilka projektów dostaje granty w wysokości nawet 500-600 tys. zł, kosztem większej liczby wydarzeń z mniejszymi budżetami.

– Problem oceniania kultury jest problemem trudnym – uważa dyrektor Festiwalu Górskiego. – Natomiast w dziale Film, gdzie ciurkiem są dofinansowywane zadania za nami, a u nas jest wyraźna dziura, odbieram to za działanie celowe. Nie wiem, być może w zeszłym roku upominaliśmy się za głośno i dlatego teraz nie przyznali nam środków?

Na prowincji kultura jest niepotrzebna?

Zdaniem Macieja Sokołowskiego dla grantodawcy problemem festiwalu jest to, że odbywa się w Łądku.

– Nasza odległość od Warszawy jest symboliczna. Pieniądze dostają wydarzenia z dużych miast, a prowincja jest gdzieś daleko – mówi.

Zapewnia też, że organizacja imprez poza dużymi miastami wcale nie jest tańsza. Podaje przykład: wynajem centrum kongresowego w Krakowie jest tańszy niż postawienie kil-

ku namiotów z zapleczem technicznym w Łądku.

– Ale wydaje się, że dla regionu to ważne, żeby Festiwal odbywał się w Łądku-Zdroju, a nie na przykład we Wrocławiu. Bo to przecież nie na tym polega, żebyśmy wszystko przenieśli do dużych miast – uważa Sokołowski. I dodaje: – Widzę, że panuje przekonanie, że na prowincji kultura jest chyba niepotrzebna.

O tym, że dofinansowania w drodze konkursu Festiwal Filmów Górskich nie otrzyma, organizatorzy dowiedzieli się w lutym. Wtedy rozpoczęła się walka o środki z rezerwy ministra. Sokołowski wysłał list do ministerstwa, do formularza dołączył też pisma polecające: od Polskiego Związku Alpinizmu oraz lokalnych organizacji.

Przyznaje, że jest zaskoczony brakiem efektu. – Myślałem, że w jakiś sposób tereny popowodziowe będą oceniane z większą wrażliwością. Ale cóż, znów jesteśmy w tym samym miejscu, co w zeszłym roku – mówi.

„Ostatnio pani minister pytana o przyznanie stypendium pewnemu kontrowersyjnemu artyście powiedział-

ła wprost – >>to kwestia gustu<<. Góry nie leżą widać w guście Pani Minister” – napisał Maciej Sokołowski na portalu społecznościowym, publikując wyniki naboru do programu Film 2026.

– Myślę, że gdzieś tam na samym końcu to trochę tak jest: to kwestia gustu. Kiedyś Piotr Pustelnik zapytany o to, po co się chodzi po górach, powiedział, że są dwie kategorie ludzi: jednym nie trzeba tego tłumaczyć, a drugim nie da się wytłumaczyć. Być może tak jest w tym przypadku, niektórzy nadal uważają, że kultura górska i jej przejawy, czyli filmy, to nie jest kultura wysoka – mówi dyrektor.

Wskazuje jednak, że na świecie ten nurt się rozwija. Wszak film „Free Solo” zdobył w 2019 roku Oscara za najlepszy film dokumentalny, a inne tego typu produkcje mają coraz większe budżety i są coraz bardziej profesjonalne.

– W Polsce nie mamy wielu festiwali kina górskiego, a my jesteśmy najstarszym i największym. Jak się prześledzi wyniki, to widać, że różne punkty widzenia i różne wrażliwości zostały docenione. One są oczywiście warte uwagi, ale jedno kino górskie też mogłoby być warte – mówi Sokołowski.

Obecnie organizatorzy Festiwalu szukają środków gdzie indziej. Nadzieją jest Polski Instytut Sztuki Filmowej, z którego w 2025 roku udało się pozyskać 60 tys. zł. Założono też wtedy zbiórkę pieniędzy, na której zebrano 16 tys. zł.

Maciej Sokołowski przekazuje, że tym razem – ze względu na koszty – prawdopodobnie trzeba będzie zrezygnować z jednej ze scen, na której odbywały się wydarzenia. Cały czas jest jednak nadzieja, że Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zmieni zdanie tak, jak poprzednim razem, i przyzna środki.

Wysłaliśmy w tej sprawie e-maila do resortu. Czekamy na odpowiedź. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34428678

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis odeszli.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34428641

Z głębokim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

dr n. med.
Krzysztofa Suchnickiego

wieloletniego pracownika naszego szpitala.

Żegnamy mądrego, oddanego swojej pracy Lekarza oraz wspaniałego Kolegę.

Rodzinie i Bliskim

składamy
wyrazy głębokiego współczucia

Koleżanki i Koledzy
z Centrum Hematologiczno-Transplantacyjnego DCOPiH

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34428677

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis odeszli.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34428581

Z ogromnym smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Antoniego Lenkiewicza

Radnego Rady Miejskiej Wrocławia (1990-1994), historyka, prawnika, publicysty, działacza opozycji antykomunistycznej i więźnia politycznego w okresie PRL, wyjątkowego samorządowca.

Rodzinie i Bliskim

składamy
wyrazy głębokiego współczucia

składają

Agnieszka Rybczak
Przewodnicząca Rady Miejskiej Wrocławia

Radni Rady Miejskiej Wrocławia

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newsletters

wyborcza.pl

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siechnice na lata 2023-2030

Burmistrz Siechnic uprzejmie informuje, że od dnia 07.04.2026 r. do dnia 13.05.2026 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Siechnice na lata 2023-2030.

Projekt Gminnego Programu rewitalizacji dostępny jest na stronie internetowej gminy <https://www.siechnice.gmina.pl/gminasiechnice.konsultacjejst.pl> w Biuletynie Informacji Publicznej <https://siechnice.bip.gov.pl/> oraz wyłożony w siedzibie Urzędu Miejskiego w Siechnicach w pok. 102 I piętro w okresie od 07.04.2026 r. do 13.05.2026 r.

Konsultacje społeczne zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego on-line, dostępnego na stronie internetowej [gminasiechnice.konsultacjejst.pl](https://www.siechnice.gmina.pl/gminasiechnice.konsultacjejst.pl) oraz w aplikacji mobilnej mMieszkaniec, w module mKonsultacje, pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/gpr_siechnice_formularz oraz poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego w postaci elektronicznej edytowalnej i przesłanie go za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: gsalwa@umsiechnice.pl
- poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego w wersji papierowej i złożenie go:
  - osobiście w Urzędzie Miejskim w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice, w godzinach pracy Urzędu, albo
  - drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice;
- podczas otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbędzie się w dniu 23.04.2026 r. o godz. 16.45 w Urzędzie Miejskim w Siechnicach III piętro Sala Sesyjna, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice;
- poprzez zgłaszanie uwag ustnie do protokołu w Urzędzie Miejskim w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice, pokój 102 I piętro.
- Wyniki konsultacji zostaną opublikowane za pośrednictwem strony internetowej [gminasiechnice.konsultacjejst.pl](https://www.siechnice.gmina.pl/gminasiechnice.konsultacjejst.pl), strony internetowej gminy <https://www.siechnice.gmina.pl/> oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <https://siechnice.bip.gov.pl/>
- Projekt dokumentu, o którym mowa w ust. 1 zostanie umieszczony na stronie internetowej gminy <https://www.siechnice.gmina.pl/>, [gminasiechnice.konsultacjejst.pl](https://www.siechnice.gmina.pl/gminasiechnice.konsultacjejst.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <https://siechnice.bip.gov.pl/> oraz wyłożony w siedzibie Urzędu Miejskiego w Siechnicach w okresie od 07.04.2026 r. do 13.05.2026 r. w pok. 102 I piętro.
- Osobą odpowiedzialną za przygotowanie konsultacji oraz wyznaczoną do udzielania wyjaśnień i przyjmowania opinii jest Grzegorz Salwa – Gł. Specjalista w Wydziale Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice, Tel. 71 78 60 942, e-mail: gsalwa@umsiechnice.pl

Wrocław/34428490

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Metalowiec”
we Wrocławiu, ul. Inżynierska 17

ogłasza przetarg ofertowy na wynajem lokalu użytkowego przy ul.:

- Szwedzkiej 19D o pow. 91,59 m² –parter
- Grabiszyskiej 309C o pow. 59,71 m² –parter

na działalność handlowo-usługową lub biurową nieuciążliwą dla mieszkańców.

Specyfikacja szczegółowa warunków przetargu do wglądu w siedzibie Spółdzielni i na stronie www.metalowiec.wroclaw.pl/zakladka_przetarg

Pisemne oferty z podaniem rodzaju działalności /branży/, proponowaną stawką czynszu netto za 1m² powierzchni użytkowej lokalu (media dodatkowo wg faktycznego zużycia), z aktualnym zaświadczeniem o prowadzonej działalności gospodarczej, dowodem wpłaty wadium, oświadczeniem o zapoznaniu się i przyjęciu warunków specyfikacji przetargowej, prosimy składać w Centrum Obsługi Mieszkańców (parter), w zamkniętych kopertach z dopiskiem: *Oferta przetargowa na wynajem lokalu przy ul. j.w. w terminie do 30.04.2026r.*

Wymagane wadium w wysokości: poz. 1 - 4000zł, poz. 2 - 3500 zł, płatne na konto SM „Metalowiec” PKO III O/ Wrocław Nr 78 1020 5242 0000 2802 0027 7640 w terminie j.w.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, przeprowadzenia negocjacji uzupełniających lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Dodatkowe informacje pod nr tel. 71 33 29 306, 71 33 29 300 www.metalowiec.wroclaw.pl/zakladka_przetargi

W ofercie prosimy o zamieszczenie klauzuli - zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów przetargu:

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich - danych osobowych zawartych w mojej ofercie na wynajem lokalu użytkowego dla potrzeb niezbędnych do realizacji procedury przetargowej prowadzonej przez SM „Metalowiec” z siedzibą we Wrocławiu, ul. Inżynierska 17, zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z 27 kwietnia 2016r

Wrocław/34428447

INFORMACJA

O WYWIESZENIU WYKAZU NIERUCHOMOŚCI POWIATU POLKOWICKIEGO

Zarząd Powiatu Polkowickiego, na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) informuje, że w dniach **07.04.2026 r. – 28.04.2026 r.** na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Polkowicach – ul. św. Sebastiana 1, na stronie internetowej Powiatu Polkowickiego - www.powiatpolkowicki.pl w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Polkowickiego - www.bip.powiatpolkowicki.pl, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Polkowicach dostępny jest

wykaz nieruchomości

dot. najmu części nieruchomości w granicy działki ewidencyjnej nr 169/1 o pow. 0,0603 ha, położonej w mieście Polkowice, przy ul. Targowej 1 – szczegóły w kodzie QR

Wrocław/34428199

Slówko Literówka Quizy, Sudoku Krzyżówki

Szukaj w w

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „WROCLAWIANKA”

ul. Inżynierska 72a/1-2, 53-230 Wrocław

ogłasza nabór ofert w trybie zapytania o cenę

na wykonanie następujących robót budowlano – instalacyjnych (w systemie projektuj i wykonaj) w budynku wielorodzinnym przy ul. Kościuszki 198 we Wrocławiu z podziałem na zadania:

- zadanie 1: remont modernizacyjny kanalizacji sanitarnej w piwnicach budynku;
- zadanie 2: wykonanie studzienki zbiorczej wraz z montażem pompy i instalacji odprowadzającej wody awaryjnie do kanalizacji;
- zadanie 3: remont pomieszczeń technicznych – gospodarczych wraz z wymianą bramy stalowej.

Wykonanie w/w robót – zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi dla budynku oraz wykonania odbioru robót

Zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych na poszczególne zadania. Wycena zadań odrębnie dla każdego zadania.

Wszelkie pozostałe informacje dostępne w Spółdzielni pod nr tel. 71 361 22 56.

Termin składania ofert – do 21.04.2026r.

Wrocław/34427807

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CHRZĄSTOWICE

O ROZPOCZĘCIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PLANU OGÓLNEGO GMINY CHRZĄSTOWICE

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz w związku z podjęciem uchwały nr LXI.482.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Chrzastowice **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych.**

Projekt planu ogólnego gminy Chrzastowice udostępniony jest stale w formie elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://chrzastowice.bip.net.pl/kategorie/257-plan-ogolny-gminy-chrzastowice/artykuly/551-plan-ogolny-gminy-chrzastowice?lang=PL>, a także w formie tradycyjnej (papierowej) w terminie od 15 kwietnia 2026 r. do 15 maja 2026 r. w Urzędzie Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, pok. 1.13 w godzinach od 9.00 do 14.00.

Zainteresowani mogą składać uwagi do w/w projektu planu ogólnego oraz prognozy w terminie od 15 kwietnia 2026 r. do 15 maja 2026 r.

Uwagi do projektu planu ogólnego gminy Chrzastowice należy składać **wyłącznie** na formularzu *Pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego*. Formularz dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://chrzastowice.bip.net.pl/kategorie/257-plan-ogolny-gminy-chrzastowice/artykuly/551-plan-ogolny-gminy-chrzastowice?lang=PL>. Zgodnie z art. 8g ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym składający uwagę zobowiązany jest podać imię i nazwisko albo nazwę podmiotu oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Sposób składania uwag (do wyboru):

- w postaci papierowej przekazanej osobiście do Urzędu Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, Chrzastowice pok. 1.13,
- w postaci papierowej przekazanej pocztą na adres Urzędu Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, Chrzastowice,
- w formie dokumentu elektronicznego przekazanego na adres e-mail: zagospodarowanie@chrzastowice.pl,
- w formie dokumentu elektronicznego przekazanego za pomocą Doreczeń Elektronicznych (adres do e-Doreczeń AE:PL-41115-82098-CRSGD-19).

Zainteresowani mogą skorzystać także z następujących form konsultacji:

- udział w spotkaniu otwartym, które odbędzie się w dniu 29 kwietnia 2026 r. o godz. 15.00 w Klubie Samorządowym w Chrzastowicach, ul. Dworcowa 1,
- indywidualne spotkanie podczas dyżuru projektanta w dniu 27 kwietnia 2026 r. albo 5 maja 2026 r. w godzinach 15.00-16.30 (po wcześniejszym telefonicznym umówieniu pod nr tel. 77 4110403) w Klubie Samorządowym w Chrzastowicach, ul. Dworcowa 1,
- telefonicznej lub osobiściej pomocy w punkcie konsultacyjnym: nr tel. 774110403, Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, pok. 1.13 od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-14.00.

Jednocześnie na podstawie art. 29 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) każdy ma prawo składania uwag w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa w terminie jak wyżej. Uwagi dotyczące prognozy oddziaływania na środowisko można składać w terminie jak wyżej.

Wójt Gminy Chrzastowice informuje, że przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – RODO (Dz. U. UE. L z 2016 r. Nr 119, str. 1). Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych oraz o przysługujących Państwu prawach z tym związanych znajdują się na naszej stronie Biuletynu Informacji Publicznej pod adresem: www.chrzastowice.bip.net.pl w zakładce: RODO KLAUZULA INFORMACYJNA.

Opole/34428478

MIEJSKI ZAKŁAD GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ W BOLESŁAWCU
ogłasza przetarg ofertowy w formie elektronicznej
na sprzedaż składnika majątku ruchomego

Lp.	Rodzaj pojazdu	Model	Rok produkcji	Czas trwania przetargu
1.	Ciągnik rolniczy URSUS	3512 3.3 t	2006	Do 16.04.2026 r. do godz. 23:59.

Przetarg odbędzie się w formie elektronicznej, oferty należy wysłać na adres mailowy: zampubliczne@mzgm.boleslawiec.pl
Telefon kontaktowy: 75 644-09-17.

Szczegółowe informacje dostępne są w ogłoszeniach na stronie internetowej: <http://www.mzgm.boleslawiec.pl> w zakładce: Ogłoszenia i Przetargi.

Wroclaw/34428461

BURMISTRZ MIĘKINI

informuje, że w dniu 13 maja 2026 r. o godz. 11:00 w Urzędzie Miejskim w Miękinii przy ul. Kościuszki 41, sala nr 108, odbędzie się pierwszy przetarg ustny ograniczony na sprzedaż niezabudowanej działki nr 345/6, obręb Pisarzowice, o pow. 0,2685 ha, nr księgi wieczystej WR1S/00040692/6. Cena wywoławcza netto: 40 900,00 zł, wadium 4 100,00 zł. Termin wniesienia wadium upływa dnia 8 maja 2026 r. Przetarg ograniczony jest do właścicieli nieruchomości sąsiednich, tj. działek oznaczonych geodezyjnie jako działka nr 206/8 (obręb Pisarzowice), nr 206/7 (obręb Pisarzowice), nr 206/9 (obręb Pisarzowice), nr 205/2 (obręb Pisarzowice), nr 205/3 (obręb Pisarzowice). Do ustalonej w wyniku przetargu ceny nie zostanie doliczony podatek VAT. Działka objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego

w obrębach geodezyjnych: Wilkszyn, Pisarzowice, Piskorzowice i Brzezinka Średzka w gminie Miękinia dla części A, uchwalonego Uchwałą Rady Gminy Miękinia nr XX/186/16 z dnia 31 maja 2016 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 czerwca 2016 r. poz. 2703 i oznaczona na planie symbolem R11 – tereny rolnicze. Ogłoszenie o przetargu zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Miękinia, ponadto zostało opublikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.miekinia.pl, a także w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.miekinia.pl. Szczegółowe informacje o działce można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Miękinii ul. Kościuszki 41 lub pod numerem telefonu 71 735 92 58.

Wroclaw/34428504

BURMISTRZ MIĘKINI

informuje, że w dniu 13 maja 2026 r. o godz. 12:00 w Urzędzie Miejskim w Miękinii przy ul. Kościuszki 41, sala nr 108, odbędzie się pierwszy przetarg ustny ograniczony na sprzedaż niezabudowanej działki nr 324/1, obręb Pisarzowice, o pow. 0,1261 ha, nr księgi wieczystej WR1S/00040692/6. Cena wywoławcza netto: 22 700,00 zł, wadium 2 270,00 zł. Termin wniesienia wadium upływa dnia 8 maja 2026 r.

i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miękinia zatwierdzonego uchwałą nr VI/54/24 Rady Miejskiej w Miękinii z dnia 30 października 2024 r. teren działki oznaczony jest jako tereny pól, łąk i pastwisk.

Przetarg ograniczony jest do właścicieli nieruchomości sąsiednich, tj. działek oznaczonych geodezyjnie jako działka nr 219, 218/1, 218/2, 221, 223, 224 (obręb Pisarzowice).

Ogłoszenie o przetargu zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Miękinia, ponadto zostało opublikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.miekinia.pl, a także w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.miekinia.pl.

Do ustalonej w wyniku przetargu ceny nie zostanie doliczony podatek VAT. Działka nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W studium uwarunkowań

Szczegółowe informacje o działce można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Miękinii ul. Kościuszki 41 lub pod numerem telefonu 71 735 92 58.

Wroclaw/34428503

Zarząd Powiatu Przemyskiego

informuje, że

na tablicy ogłoszeń, na II piętrze obok p. nr 86, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Przemysłu, Plac Dominikański 3, oraz na stronie internetowej Powiatu Przemyskiego, zamieścić na okres 21 dni tj. od dnia 7 kwietnia 2026 r. do dnia 28 kwietnia 2026 r. wykaz o przeznaczeniu do dzierżawy, w trybie bezprzetargowym, na czas określony do 3 lat, z przeznaczeniem na prowadzenie usług gastronomicznych, nieruchomości stanowiącej własność Powiatu Przemyskiego, objętej księgą wieczystą nr PR1P/00100716/3, położonej w obr. Krasiczyn, gm. Krasiczyn, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 692/7 o powierzchni 0,0301 ha.

Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Skarbu Państwa i Mieniem Powiatu w pokoju nr 83 na II piętrze, w Siedzibie Starostwa Powiatowego w Przemysłu Plac Dominikański 3 lub telefonicznie pod numerem tel. 16 678 50 54 wew. 283 w godzinach urzędowania.

Rzeszów/34428272

GN.2601.1.2026
GN.KW-000356/26

Opole, 02.04.2026 r.

PREZYDENT MIASTA OPOLA

zawiadamia, że na tablicy ogłoszeń biurowca Urzędu Miasta Opola przy pl. Wolności 7-8 I piętro przy Wydziale Gospodarki Nieruchomościami podawane są do publicznej wiadomości na okres 21 dni wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie:

1. wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat (ul. Karminowa działka nr 1263 część obręb Bierkowice),
2. wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat (ul. Ignacego Łukasiewicza działka nr 2160 część obręb Grudziec),
3. wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat (ul. Krystiana Minkusa działka nr 702 część oraz ul. Kwiatowa działka nr 2440, 2438 część obręb Nowa Wieś Królewska).

Dodatkowo pełną informację o ww. wykazach nieruchomości można znaleźć na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej miasta Opola, w zakładce ogłoszenia: <http://www.bip.um.opole.pl>

Prezydent Miasta Opola zawiadamia również o wytożeniu spisów inwentaryzacyjnych z terenu miasta Opola, podległych komunalizacji z mocy prawa.

Opole/34428499

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis odeszli.pl

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- Przetargi, licytacje, zamówienia publiczne
- Ogłoszenia sądowe i rekrutacyjne
- Nekrologi, kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Kiedy swastyka staje się cool   Skąd biorą się pieniądze

DWUMIESIĘCZNIK
LUTY 2026

wyborcza

KSIĄŻKI

MAGAZYN DO CZYTANIA

Paweł Sołtys

CHCĘ
PRZECHYTRZYĆ
ŚMIERĆ

Randkowanie to piekło

Sir Alan Hollinghurst:
Jak pokochałem
gejowskie kluby

Sponsorka numeru:

**Sarah
Kane**

+

**NAJLEPSZE
NOWOŚCI TUŻ
PRZED WIOSNĄ**

W SPRZEDAŻY,
RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ
DO PACZKOMATU

- + Paweł Sołtys: Dlaczego Warszawa jest dla Niego ważna?
- + Randka, czyli fiasko. A może rzucić wszystko i zostać swatką? Bo Tinder nie daje rady
- + Dlaczego Agatha Christie jest ciągle w modzie - wyjaśnia Sophie Hannah, która dopisuje kolejne śledztwa do kolekcji Herkulesa Poirot
- + Najlepsze książkowe nowości przed wiosną

Zamów magazyn z darmową dostawą na: [Prenumerata24.pl](https://prenumerata24.pl)

Więcej na: [Wyborcza.pl/ksiazki](https://wyborcza.pl/ksiazki)

Mundial z niespodzianką. Kibice obejrzą „paragony grozy”

Do mundialu jeszcze dwa miesiące, a kibice, którzy już kupili bilety, zaskakiwani są coraz to nowymi, nieujawnionymi wcześniej, kosztami obejrzenia swoich ulubieńców na żywo. Ceny kart wstępu, parkingów czy noclegów przebiły wszelkie granice przyzwoitości. A kolejne „paragony grozy” wciąż pozostają objęte tajemnicą.

Michał Kiedrowski

Andy Milne może zostać symbolem nadchodzących mistrzostw świata. 62-letni emerytowany nauczyciel z Anglii postanowił wystawić na sprzedaż swój dom, aby zdobyć fundusze na wyjazd na mundial w USA, Kanadzie i Meksyku. Milne ma ambitny plan, aby śledzić rywalizację reprezentacji swojego kraju przez cały turniej: od pierwszego meczu, aż do finału. – Wylatuję do USA 3 czerwca i spędzę tam siedem tygodni. To będzie kosztowało mnóstwo pieniędzy – mówi były nauczyciel, który na co dzień mieszka w Tajlandii. – Od 27 lat mamy drugi dom, więc nadszedł czas, aby jeden spieniężyć.

Sprzeda dom, by pojechać na mundial

Milne dodał, że nie ma zamiaru szastać pieniędzmi, a dzięki przyjaciółom z Vancouver, Dallas i Meksyku uda mu się sporo zaoszczędzić. Dom byłego nauczyciela wystawiony jest na sprzedaż za 350 tysięcy funtów (1,7 mln złotych).

Milne to wymowny przykład, jak wiele kibice muszą poświęcić, aby zobaczyć swoje ukochane drużyny na mundialu. Koszty tegorocznych mistrzostw świata są horrendalne, i to pod każdym względem. Nie chodzi tylko o wywindowane w kosmos ceny biletów, ale także wydatki związane z pobytem i podróżami po USA, Meksyku i Kanadzie. Gigantyczne są nawet ceny parkingów wokół stadionów. Ostatnim przykładem szaleństwa podwyżek jest Massachusetts Bay Transportation Authority, czyli firma zarządzająca transportem miejskim w stanie Massachusetts.

Niedawno kibice, którzy wybrali się podmiejską kolejką z Bostonu na Gillette Stadium w Foxborough, by zobaczyć spotkanie Francji z Brazylią, przeżyli cenowy zawrót głowy. Bilety na podróż w obie strony, które normalnie, w czasie sezonu NFL (na Gillette Stadium grają New England Patriots), kosztują 20 dolarów, akurat tego dnia podrożały do 30 dolarów. To jednak jeszcze nic w porównaniu z podwyżką szykowaną na mistrzostwa świata. Wtedy za 43-kilometrową podróż obsługiwaną przez MBTA trzeba będzie zapłacić 75 dolarów (280 złotych) za bilet w obie strony. To jeszcze nieoficjalny cennik. Ma zostać ogłoszony dopiero na początku kwietnia.

W USA każą płacić za coś, co w Rosji było za darmo

Na Gillette Stadium, który może pomieścić 65 tys. kibiców, rozegranych zostanie siedem meczów mundialu. Zmierzą się tu

• **Guadalajara, Meksyk. Zegar odliczający czas do Mistrzostw Świata FIFA 2026**

FOT. REUTERS
/ ELOISA SANCHEZ

m.in. Anglia z Ghaną i Francja z Norwegią. To jedne z najciekawszych meczów fazy grupowej. Do tego stadion, który należy do Kraft Group miliardera Roberta Krafta, będzie gościł mecz 1/8 finałów, a także ćwierćfinałowy.

Gigantyczny wzrost cen na czas mundialu MBTA tłumaczy faktem, że w związku z turniejem poniosła bardzo wysokie koszty (35 mln dolarów) modernizacji linii z Bostonu na stadion.

W reakcji na drastyczną podwyżkę biletów na transport publiczny angielski związek kibiców piłkarskich (Football Supporters Association) wydał specjalne oświadczenie, opublikowane przez The Athletic: „Wobec wygórowanych opłat parkingowych i wysokich taryf taksówkowych niestety nie dziwi fakt, że koszty transportu publicznego, który powinien być darmowy, aby zachęcić fanów, by z niego korzystali, też zostały wywindowane na absurdalnie wysoki poziom. To jeszcze jedno potwierdzenie, że nadchodzą zdecydowanie najdroższe mistrzostwa świata wszech czasów. To jeszcze jeden przykład wykorzystywania lojalnych fanów, którzy ciężko pracują, by na żywo kibicować swoim drużynom narodowym. Ci, którzy już zapłacili małą fortunę, by znaleźć się na trybunach, muszą jeszcze głębiej sięgnąć do kieszeni”.

Angielskie stowarzyszenie kibiców przypominało przy okazji, że podczas mundialu w Rosji i Katarze fani, którzy kupili bilety na mecze, mieli darmowe przejazdy transportem publicznym.

Mistrzostwa świata w wymuszaniu haraczu

Zszokowany cenami przejazdu na mecze jest też szef europejskiego stowarzyszenia kibiców piłkarskich, Ronan Evain. – W związku z wprowadzającymi w błąd reklamami, biletami sprzedawanymi w wygórowanych cenach i przy kolejnych ukrytych kosztach jak ten, zbliżające się mistrzostwa świata coraz bardziej przypominają wymuszanie haraczu. Cel jest jeden: wyrwać jak najwięcej pieniędzy od złapanej w pułapkę publiczności – powiedział

przedstawiciel Football Supporters Europe serwisowi The Athletic. Dodał jeszcze, że kibice obawiają się, że zostaną zaskoczeni kolejnymi paragonami grozy, gdy dowiedzą się, ile będą musieli zapłacić za jedzenie i napoje na stadionie. Tych cen FIFA jeszcze nie ujawniła.

– Pobieranie opłat za bezpieczne i ekologiczne korzystanie z transportu publicznego jest również kpina ze strategii klimatycznej FIFA i jej zobowiązania do zerowej emisji – dodał Evain.

Kibice z Europy mają jednak o tyle szczęście, że w przeciwnieństwie do krajów, które Stany Zjednoczone objęły restrykcyjną polityką wizową, nie muszą wpłacać zabezpieczenia finansowego, żeby wjechać

na teren USA. Według wytycznych Departamentu Stanu, grupa 50 krajów jest objętych takimi restrykcjami. Ich obywatele muszą wpłacić 5 tys., 10 tys. lub 15 tys. dolarów, zanim otrzymają wizy turystyczne. Ta kaucja ma być zabezpieczeniem przed nielegalnym pozostaniem turystów w USA. Osoby, które opuszczą Stany Zjednoczone przed wygaśnięciem wizy, otrzymują zwrot kaucji. Takie przepisy mają chronić USA przed nielegalną imigracją.

W grupie objętych przepisami krajów jest pięć, które mają drużyny na mistrzostwach świata: Algieria, Senegal, Wyspy Zielonego Przylądka, Wybrzeże Kości Słoniowej i Tunezja. FIFA starała się, żeby z kaucji zwolnieni zostali chociaż piłkarze, trenerzy i personel pomocniczy reprezentacji, ale nic nie wskórała. Według anonimowych źródeł, do których dotarł The Athletic, FIFA ma plan awaryjny. Chce, aby reprezentacje tych krajów razem z całymi delegacjami umieścić na specjalnej liście działaczy i gości FIFA zaproszonych na turniej. Nie wiadomo jednak, czy taki fortel zadziała.

Na pewno z tej opcji nie skorzystają najbliższe rodziny piłkarzy i kibice. Oni będą musieli wpłacić zabezpieczenie finansowe, aby uzyskać wizy. Przy wygórowanych cenach biletów i pobytu w USA, to jeszcze jeden koszt, na który będą mogli sobie pozwolić tylko najbogatsi. ●

Kibice z Europy mają o tyle szczęście, że w przeciwieństwie do krajów, które Stany Zjednoczone objęły restrykcyjną polityką wizową, nie muszą wpłacać zabezpieczenia finansowego, żeby wjechać na teren USA

wyborcza

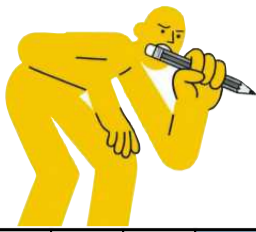
REDAKCJA
ul. Czerna 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY
WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliški
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szalański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:
facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl,
instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerna 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak

REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerna 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

Krzyżówka

	1	2		3		4	5		6		7
8					9						
			10								
11											
					12			13			
14											
	15		16				17		18		
19											20
					21						
22		23		24							
							25				
26											
27						28					

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:

- 1) produkty fatalnej jakości; tandeta
- 4) kulisty model naszej planety
- 10) bezbarwna szminka do ust
- 11) fortepianowy – np. na cztery ręce
- 12) Frank, autor powieści science fiction „Diuna”
- 14) kłapouszek
- 15) Afrykanin z Casablanki, Marrakeszu
- 21) skonfliktowany z Rejentem („Zemsta” Fredry)
- 22) kopcąca lokomotywa
- 25) karta z czarnym listkiem koniczyny
- 26) wążiutka, wydeptana w parku
- 27) szczęki w zakładzie ślusarskim
- 28) kolor jednego z pasów na fladze Tanzanii, Belgii

Pionowo:

- 2) z kranem w łazience
- 3) tekst opery lub operetki
- 5) barwa morza
- 6) kotki na wierzbowych gałązkach
- 7) Europejka z Edynburga
- 8) promieniotwórczy metal albo pododdział wojska
- 9) nauczycielka opiekująca się klasą
- 13) „Dziewczyny lubią ...”, a stońce o tym wie”
- 16) nazwisko odtwórcy tytułowej roli w filmie „Leon zawodowiec”
- 17) w Pradze – w tytule powieści Umberto Eco
- 18) czarodziejka z Vengerbergu bliska wiedźminowi Geraltowi
- 19) w średniowieczu zajmowali się przepisywaniem ksiąg
- 20) popularna ryba akwariowa; żagłowiec
- 23) dom w stanie rozległego zawątku
- 24) rasa psa myśliwskiego

Zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykami. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

D	Y	E	Ż	S	U	M
O	L	Z	B	Z	E	Y
K	T	R	I	U	N	W
O	R	R	A	A	I	B
Y	K	K	W	Ó	E	R
R	L	A	A	Z	S	P
I	N	G	N	E	L	A
U	I	O	I	C	K	K
C	H	D	Z	T	Y	N

- riuchin   rzeźbiarka   wóz   kłapser
- krokodyl   godzina   tynk   wymuszenia

Hasło z 3.04: toprowiec

Skojarzenia

Wahadło	Kabaret	Kształt	Chicago
Kłapa	Lewy but	Butonierka	Surdut
Kozerka	Ósemka	Koty	Wsuwka
Pianino	Brustasza	Mysia dziura	Metro

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 3.04:
Coś z gwizdkiem: Sędzia, Wuefistka, Czajnik, Lokomotywa.
Filmy w reżyserii Andrzeja Wajdy: Kanał, Zemsta, Dyrygent, Tatarak. **Kojarzą się z kasztanami:** Zuzanna, Natasza, Marony, Stajnia. **Słowa będące palindromami:** Radar, Mim, ABBA, Potop

Hasło:

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 03 z 3.04:
Poziomo: 1) Chile 4) klaser 10) technikum 11) ruten 12) uchwała 14) parasol 15) zawodniczka 21) onkolog 22) Wrocław 25) zegar 26) sztachety 27) odpływ 28) harfa
Pionowo: 2) historia 3) lotnisko 5) Lynch 6) sekta 7) Rumcajs 8) Europa 9) uczelniowiec 13) wódz 16) walc 17) cukrzyca 18) kaligraf 19) łowisko 20) ogórek 23) ostep 24) łachy
 Hasło: Hotel Zacisze.

Sudoku

8	9	6		3	7	5	1	
5	2	1	6			3	7	
3		4						8
					2			
7		3		8		4	6	1
	8		1			9		
2		5		1			3	9
1	6				9	8	2	5
		8	2		5	1	4	6

8	9			3	7		1	
	2	1	6				3	7
		4						8
						2		
		3		8			6	
	8					9		
				1				9
1	6				9		2	5
			2				4	

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

Słowo

Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka

Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej

Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

MÓJBIZNES

LUDZIE | PRACA | INNOWACJE | OGŁOSZENIA KRAJOWE I LOKALNE

7 KWIETNIA 2026

Jak Roman Gutek rozkręcał biznes?

**Przełomowy
był jeden film. ▶ 2-3**

FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Komunikaty.pl Przetargi, licytacje, zamówienia publiczne. Ogłoszenia sądowe i rekrutacyjne

Jak Roman Gutek rozkręcał swój biznes?

Przełomowy był jeden, osca

Wielomiesięczne oczekiwanie na używanie kopie ze Stanów Zjednoczonych oraz kina do wzięcia za „symboliczną złotówkę”. Tak wyglądała branża filmowa, gdy Roman Gutek zaczynał swój biznes. Dziś jego firma jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych w branży.

Eryk Kielak

Pedro Almodóvar, Lars von Trier, Jim Jarmusch – być może filmy tych reżyserów nigdy nie wyszłyby z kinowego podziemia w Polsce, gdyby nie Roman Gutek, który do wielkiego kina ma nosa. W 1994 r. założył firmę Gutek Film, zajmującą się promocją i dystrybucją światowego kina w naszym kraju. Firma określa się mianem „kuratora dobrego kina”. Działalność przedsiębiorcy doceniło niedawno Ministerstwo Kultury i nagrodziło Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Podczas oficjalnego wręczenia medalu wiceminister Sławomir Rogowski mówił, że „Roman Gutek wychował pokolenie kinomanów, którzy z jego pomocą kształtowali swój gust filmowy, poznając nieznanych w Polsce twórców i otwierając się na nowe spojrzenie na kino”.

JAK ROMAN GUTEK WSZEDŁ DO BRANŻY FILMOWEJ?

Roman Gutek w rozmowie z nami przyznaje, że nigdy nie myślał o karierze jako menadżer filmowy. Idąc na studia, marzył, by zostać dyrektorem domu kultury, w którym będzie kino. Chciał je programować i rozmawiać z widzami o oglądanych produkcjach. – W 1977 roku, w akademikach przy ulicy Kickiego na warszawskim Grochowie. W pierwszych dniach studiów idę korytarzem w akademiku i widzę duży afisz – „Dyskusyjny Klub Filmowy UBAB wznawia działalność”. Okazało się, że szefową klubu jest dziewczyna z mojego wydziału. Lubiłem kino – zawsze dużo oglądałem – opowiada o swoim wejściu „do świata kina”.

Zaczął od wożenia kopii filmowych, malowania plakatów i ogłoszeń, po sprzedaż karnetów i biletów. Pierwsze pokazy robił w pobliskich kinach „Sokół” i „I Maja”. Wtedy nauczył się, jak się je organizuje, co to jest kopia filmowa, co to jest projektor itd. – Z czasem zacząłem wybierać filmy na pokazy, robiłem prelekcje i prowadziłem dyskusje. W 1982 roku przenieśliśmy się do klubu Hybrydy, gdzie mogłem

• **Międzynarodowy Festiwal Nowe Horyzonty we Wrocławiu. Nagrody wręczają dyrektor Roman Gutek i Marcin Pienkowski, sierpień 2018 rok**

FOT. MIECZYŚLAW MICHALAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

rozwinąć skrzydła i gdzie spędziłem lata 80., tworząc m.in. Warszawski Festiwal Filmowy, organizując setki pokazów i dziesiątki przeglądów filmowych – wspomina Roman Gutek.

TO NIE BYŁY ŁATWE LATA DLA KINA...

Jego początki przypadły jednak na trudne dla kina czasy. Mówimy o latach 80., gdy system polityczny chylił się ku upadkowi, państwo było biedne i miało ważniejsze wydatki, niż kupowanie filmów. W pierwszej połowie tego okresu na ekrany polskich kin trafiło zaledwie około 20 zachodnich filmów.

Dominowały słabe tytuły z zaprzyżnionych krajów socjalistycznych, których nikt nie oglądał. Po zmianach politycznych i ekonomicznych w 1989 branża kinowa i dystrybucyjna zmagala się z typowymi problemami okresu transformacji. Został zlikwidowany państwowy monopol na dystrybucję filmów i prowadzenie kin – mówi nam szef Gutek Film.

Potrzebny był czas na pojawienie się prywatnych dystrybutorów. Kina były w opłakanym stanie i brakowało środków na ich modernizację, więc wiele z nich zostało wówczas zlikwidowanych. Początek lat

90. to w polskiej gospodarce czas „zamykania starego i braku nowego”. Pod koniec 1989 roku, z inicjatywy Juliusza Burskiego, pierwszego solidarnościowego szefa państwowego Komitetu Kinematografii, powstała Fundacja Sztuki Filmowej. Romanowi Gutkowi zaproponowano, żeby został szefem działu dystrybucji filmowej i kin w nowej organizacji. Wydzierzał kiną Muranów i Wars oraz uzyskał prawa i kopie do kilkunastu filmów po zlikwidowanej Centrali Dystrybucji Filmów.

– Te filmy były grane miesiącami. W tym czasie nikt nie inwestował w kina. Były do wzięcia za symboliczną złotówkę, bo nikt ich nie chciał. Liczba kin spadła z dwóch tysięcy do kilkuset – opowiada Roman Gutek. – Z czasem sytuacja zaczęła się stabilizować. Pojawiły się przedstawicielstwa wielkich amerykańskich firm dystrybucyjnych.

Na premiery czekaliśmy jednak długo, bo kopie 35 mm były drogie. Przedstawiciele Disneya, czy Warner Bros czekali około miesiąca, aż kopie zejdą z dużych kin w USA. Cała Europa czekała na te używane kopie, dlatego były te opóźnienia. Ale to miało sens. Amerykanie nie mieli co zrobić z kopiami, które schodziły z kin. To się jakoś ukształtowało i coraz więcej filmów się pojawiało, ale te pierwsze lata nie były łatwe – dodaje dystrybutor.

LUDZIE CHCIELI CHODZIĆ NA DOBRE FILMY

Z początku frekwencja była marna, ale z roku na rok powoli rosła. Widzowie wybierali głównie głośne tytuły, których było mało. W ramach Fundacji Sztuki Filmowej Roman Gutek wprowadził do Polski ok. 50 filmów. Przełomowym był „Tańczący z Wilkami”. – Prawa były bardzo drogie, jednak zaryzykowałem. Zarobiliśmy duże pieniądze. Po tym doświadczeniu uwierzyłem w siebie – mówi. Drugim takim filmem była „Europa, Europa” Agnieszki Holland.

Produkcja otrzymała Złoty Glob i nominację do Oscara. Zagraniczne sukcesy filmu wzbudziły zainteresowanie w Polsce, a sama reżyserka bardzo zaangażowała się w kampanię promocyjną.

– Kopie były drogie i na początku film pokazywało tylko kilka kin. Musieliśmy natychmiast wyprodukować kolejne, bo zainteresowanie było ogromne i przerosło wszystkich – wspomina Roman Gutek. Film był pokazywany w kinach przez kilka miesięcy. W sumie zobaczyło go około 600 tysięcy widzów. – Dziś robi się 100-150 cyfrowych kopii podobnego filmu, gdyż te kopie są tanie i na początku dystrybucji musi być ich dużo, gdyż są szybko wypierane z kin przez inne tytuły. Wciąż mamy w Polsce za mało ekranów, by pomieścić bogactwo tytułów – uzupełnia.

Problematyczne w tamtym czasie było też liczenie frekwencji. Nie było przecież kas fiskalnych i systemów komputerowych. – Była wolna amerykanka. Kina kupowały na wagę bilety od regionalnych instytucji filmowych, bo im dużo zostało jeszcze z czasów komuny lub drukowały swoje. Nikt tego nie kontrolował. Przez to trudno było oszacować rzeczywistą liczbę sprzedanych biletów – tłumaczy przedsiębiorca. Z inicjatywy dystrybutorów powstała nawet specjalna firma, która zajmowała się sprawdzaniem frekwencji w kinach. Wysyłała do kin swoich ludzi, którzy po prostu stali i liczyli wchodzących widzów. Kontrolerzy przysyłali raporty, które później konfrontowano z tymi przesyłanymi przez kina.

GDY ZABRAKŁO PIENIĘDZY I ZAPAŁU, POSZEDŁ NA SWOJE

Kierownicy produkcji i reżyserzy, którzy utworzyli Fundację Sztuki Filmowej, liczyli, że otrzymają z tej fundacji pieniądze na realizację swoich projektów filmowych, ale sytuacja nie była stabilna. O budżecie

Mam świadomość, że przez te wszystkie lata kształtujemy gusta. Odkryliśmy dla polskiego widza wielu reżyserów, którzy bez nas mogli tu w ogóle nie zaistnieć. Nie mówię, że robię coś nadzwyczajnego, po prostu staram się być konsekwentny

ROMAN GUTEK

rowy film

na kinematografię decydował Sejm, przez co środki były niepewne i często nierówne. Członkowie fundacji byli coraz mniej aktywni i w końcu organizacja zakończyła działalność. – Doświadczenie z klubów filmowych i to zdobyte w fundacji były na tyle cenne, że mogłem w końcu powiedzieć „na dobre i na złe, chcę to robić na własny rachunek” – podkreśla Roman Gutek. Właśnie wtedy w 1994 r. narodziła się firma Gutek Film.

Roman Gutek zaczął od ponownego wydzierżawienia kin Muranów i Wars, które specjalizował się w pokazywaniu ambitniejszego kina i miał (jak na tamte czasy) świetną frekwencję. – Za zarobione pieniądze kupiłem prawa do filmów. Pierwszym był „Lisbon Story”. Spotkałem Wima Wendersa, reżysera tego filmu, w Cannes i gdy powiedziałem mu, że założę prywatną firmę dystrybucyjną i że pierwszym filmem, który wprowadzę pod nową firmą, będzie „Lisbon Story”, odpowiedział, że „chyba zawirowałem, bo to artystyczny film i zbankrutuję”. Odpowiedziałem: „okej, to przyjedź do Polski i pomóż mi w promocji”. I przyjechał na tydzień – wspomina.

Wtedy wizyta twórcy w Polsce miała ogromne znaczenie dla promocji obrazu. Oprócz Wendersa, do Polski przyjechali też m.in. Michelangelo Antonioni, Peter

Greenaway, Darren Aronofsky, Mira Sorvino, Paul Auster, Terence Davies. Polacy przyciągnięci głośnymi nazwiskami zaczęli „chodzić na Gutka”, a kolejne filmy odnosiły frekwencyjne sukcesy. Nie było już potrzeba „głośnych nazwisk”, biorących udział w prelekcjach, by przyciągnąć widzów, choć firma do dziś z tej formy popularyzacji dzieli korzyści.

FESTIWALE OTWORZYŁY DROGĘ ZUPEŁNIE NOWYM FILMOM

Po „rozkręceniu” działalności kin i dystrybucji Roman Gutek czuł nadal niedosyt. Chciał pokazywać ludziom filmy, które jemu samemu się podobały. Nie wszystkie miały jednak komercyjny potencjał. – Z tego właśnie powodu 23 lata temu osoby z Gutek Film założyły Stowarzyszenie Nowe Horyzonty, które przejęło promocję i dystrybucję tego najbardziej niszowego kina arthouse’owego. Stowarzyszenie, poprzez organizację festiwalu Nowe Horyzonty i American Film Festival oraz wprowadzanie do kin niszowych filmów, znakomicie to uzupełniało – mówi nam. – Promocja kina autorskiego i pokazywa-

nie klasyki zawsze były mi bliskie, czy to na Warszawskim Festiwalu, czy na Nowych Horyzontach. Festiwale to dziś alternatywna dystrybucja dla setek filmów, które nie mają szans na regularne wejście do kin. Nawet jeśli niszowy, artystyczny eksperyment zostanie pokazany na 50 festiwalach i na każdym obejrzy go 100 osób, to daje już 5000 widzów. To realny wynik dla takich dzieł. Producenci, często niemający nawet agentów sprzedaży, odzyskują w ten sposób część pieniędzy, a potem dochodzą do tego platformy czy telewizji – opowiada dalej.

Wspomina, jak w 1986 roku pokazywał „Kontrakt rysownika” Petera Greenawaya czy „Caravaggia” Dereka Jarmana. – Zdobyć tych filmów na Warszawski Festiwal nie było łatwe, ale widziałem reakcje ludzi. Widziałem, że chcą obcować z kinem, które nie jest mainstreamem. Budowałem markę wokół kina autorskiego i wokół kina Muranów. Po latach ludzie już wiedzieli, że Muranów to miejsce, gdzie zobaczysz coś wartościowego, choć czasem można się „naciąć” na coś bardziej radykalnego. Jako spółka musimy oczywiście racjonalizować wybory, żeby zarabiać, utrzymać zespół i inwestować, ale czasem „rozum zasypia” na rzecz pasji i wówczas ku-

pujemy filmy, które zobaczy tylko kilka tysięcy widzów – podkreśla Roman Gutek.

KINO I PASJA

Firma Nowe Horyzonty wprowadza do kin rocznie około 18-20 tytułów. Na festiwalach i w stowarzyszeniowej dystrybucji może pokazać te filmy, których nie można było wprowadzić do obiegu jako Gutek Film. Na 25. edycjach festiwalu Nowe Horyzonty pokazano w sumie ok. 5 tys. filmów, które obejrzało 2,5 miliona uczestników. Jak się to wszystko zsumuje przez lata, to wyjdzie ok. 20 milionów widzów, którzy zobaczyli ponad 600 wprowadzonych przez Gutek Film tytułów.

– Mam świadomość, że przez te wszystkie lata kształtujemy gusta. Odkryliśmy dla polskiego widza wielu reżyserów, którzy bez nas mogli tu w ogóle nie zaistnieć. Nie mówię, że robię coś nadzwyczajnego, po prostu staram się być konsekwentny. Przede wszystkim jednak jesteśmy wierni „swoim” reżyserom. Kupujemy filmy z charakterem, wyraziste. To jest w tym wszystkim najfajniejsze, że nie chodzi tylko o liczenie pieniędzy, ale o to, co wspominałem: dzielenie się z widzami naszymi ulubionymi filmami i kształtowanie gustów – opowiada Roman Gutek. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34427638

wyborcza.biz/b2b

Piszemy o tym,
co ma znaczenie

dla FIRM
i INSTYTUCJI

 Poczta Polska

Komercjalizacja nieruchomości Poczty Polskiej w całej Polsce

**Twój biznes
Nasze lokalizacje.**

Sprawdź ofertę online
nieruchomosci.poczta-polska.pl

Atrakcyjne lokalizacje

Partnerska współpraca

Nieruchomości w każdej gminie

Zaufany partner

Potencjał inwestycyjny

Kraj/34428044

**Syndyk masy upadłości
Fundacji Fortis osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej
ogłasza przetarg na sprzedaż**

prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem biurowo – usługowym, produkcyjnym i magazynowym położonej w Gliwicach przy ul. Górnych Wałów 27a, działki o numerze 1040 i powierzchni 0,1171 ha. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta przez Sąd Rejonowy w Gliwicach VI Wydział Ksiąg Wieczystych o numerze GL1G/00042402/1.

Cena wywoławcza wynosi 2 430 000,00 zł netto .

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest złożenie w Biurze Syndyka w Katowicach przy ul. PCK 10/7 w terminie do dnia **8 maja 2026 roku do godziny 16:00** (decyduje data i godzina wpływu) pisemnej oferty spełniającej wszystkie wymogi określone regulaminem przetargu, który można uzyskać pocztą elektroniczną pod adresem syndyk-przetarg@omgm.pl. Rozpoznanie ofert i rozstrzygnięcie przetargu, a także ewentualna dodatkowa ustna licytacja odbędą się w dniu **8 maja 2026 roku o godz. 16:05** w Biurze Syndyka w Katowicach przy ul. PCK 10/7.

Kraj/34427721

SPRZEDAŻ LOKALU

Syndyk masy upadłości Łukasza Wieczorka osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej

OGŁASZA

pisemny przetarg na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 35 stanowiącego przedmiot odrębnej własności położonego przy ul. Okrężnej 16 w Siemianowicach Śląskich, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr KW KA11/00010058/4.

Cena wywoławcza wynosi 100% wartości oszacowania tj. 247 000,00 zł.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest złożenie w Biurze Syndyka w Katowicach przy ul. PCK 10/7 w terminie do dnia **5 maja 2026 roku do godziny 16:00** (decyduje data i godzina wpływu) pisemnej oferty spełniającej wszystkie wymogi określone regulaminem przetargu, który można uzyskać pocztą elektroniczną pod adresem syndyk-przetarg@omgm.pl.

Kraj/34428057

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
BURMISTRZ MIASTA MALBORKA**

ogłasza w dniu 10 czerwca 2026 r. o godz. 10.00 trzeci ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowych, stanowiących własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości
Przedmiotem przetargu są 2 nieruchomości lokalowe położone w budynku przy ul. 17 Marca 21, KW GD1M/00030493/0. Budynek, w którym znajdują się nieruchomości lokalowe został wybudowany pod koniec XIX wieku. Jest to budynek mieszkalny wielorodzinny, 1-klatkowy, podpiwniczony, czterokondygnacyjny, murowany. Dach czterospadowy o konstrukcji drewnianej, kryty dachówką ceramiczną.

l.p.	adres	Pow. lokalu	Nr działki	pow. działki	udział w działce	Cena wywoławcza lokalu (VAT zw)
1	ul. 17 Marca 21/4	208,20 m ²	70/56	0.0575 ha	1191/10000	909 080 zł
2	ul. 17 Marca 21/6	223,56 m ²	70/56	0.0575 ha	1160/10000	965 522 zł

Lokale znajdują się w budynku wpisanym do rejestru zabytków. Uchwałą Nr XX/181/2025 z 30 września 2025 r. Rada Miasta Malborka wyraziła zgodę na podwyższenie do 70% bonifikaty od ceny sprzedaży w/w lokali. Bonifikaty udziela się na wniosek nabywcy.

Warunki nabycia nieruchomości
wadium w kwocie **80 000 zł** (osiemdziesiąt tysięcy złotych) za każdy lokal płatne najpóźniej do **05 czerwca 2026 r.** przelewem na konto depozytowe Miasta Malborka prowadzone w PKO BP SA Nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Stowiański 5 w Malborku, p. 232.

Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania – tel. 55 6290400 w. 458, 470, 471, 472. Nieruchomość udostępni zainteresowanym do oglądania Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malborku Sp. z o.o. we wcześniej uzgodnionym terminie – tel. 55 629 86 00. Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu. Pełny tekst ogłoszenia znajduje się na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka oraz na stronie www.bip.malbork.pl

Kraj/34428247

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
BURMISTRZ MIASTA MALBORKA**

ogłasza w dniu 10 czerwca 2026 r. o godz. 11.00 drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, stanowiącej własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości
Nieruchomość gruntowa niezabudowana, położona w obrębie 7 miasta Malborka przy ul. Dalekiej, mająca urzędową księgę wieczystą KW GD1M/00031975/0:

l.p.	adres	Nr działki	Pow.	cena wywoławcza brutto (w tym VAT 23%)
1	ul. Daleka	7/26	0.6166 ha	773 078 zł

Warunki nabycia nieruchomości:
wadium w kwocie – **70 000 zł** (siedemdziesiąt tysięcy złotych) płatne najpóźniej do **05 czerwca 2026 r.** przelewem na konto depozytowe Miasta Malborka prowadzone w PKO BP SA nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Stowiański 5 w Malborku sala nr 232. Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania (tel. 556290400 w. 458, 470, 471, 472 i w zakresie zabudowy w. 431, 432, 430). Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu.

Pełny tekst ogłoszenia zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka oraz na stronie www.bip.malbork.pl

Kraj/34428443

 Poczta Polska

Sprawdź aktualne ogłoszenia Poczty Polskiej na wynajem w Sosnowcu

 Sosnowiec, 3 Maja

→ 14 pom. biurowo-usługowych

→ 361,57 m² pow. użytkowej

→ Stawka najmu: **35 zł/m²**

→ Centralna część miasta

→ Bezpłatny parking

→ 500 m od dworca PKP

Skontaktuj się z nami
tel.: 885 250 675 | e-mail: info.nieruchomosci@poczta-polska.pl
Sprawdź więcej: nieruchomosci.poczta-polska.pl

Niniejsze ogłoszenie ma charakter informacyjny i nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu Kodeksu cywilnego

Kraj/34428046

 Poczta Polska

Sprawdź aktualne ogłoszenia Poczty Polskiej na wynajem w Zabrze

 Zabrze, Plac Dworcowy 1

→ Budynek biurowo-usługowy

→ 2 915,35 m² pow. użytkowej

→ Stawka najmu: **37 zł/m²**

→ Centralna część miasta

→ 40 m od Dworca PKP

→ 450 m od Galerii Zabrze

Skontaktuj się z nami
tel.: 885 250 675 | e-mail: info.nieruchomosci@poczta-polska.pl
Sprawdź więcej: nieruchomosci.poczta-polska.pl

Niniejsze ogłoszenie ma charakter informacyjny i nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu Kodeksu cywilnego

Kraj/34428045

 nekrologi.wyborcza.pl

 ODESZLI.pl

Zamieść: nekrolog kondolencje wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

ODESZLI.pl

Dziel się
wspomnieniami
o bliskich

Żyją
w naszej
pamięci

Wejdz
na serwis
odeszli.pl

Prezydent Miasta Jaworzna

INFORMUJE,

informuje, że w dniach od 7 kwietnia 2026 r. do 28 kwietnia 2026 r. na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 33 wywieszony zostanie wykaz budynków garażowych wraz z oddaniem gruntu w użytkowanie wieczyste, stanowiących własność Gminy Miasta Jaworzna, przeznaczonych do zbycia w drodze bezprzetargowej, na rzecz najemców oraz wykaz lokali mieszkalnych, stanowiących własność Gminy Miasta Jaworzna przeznaczonych do zbycia w drodze bezprzetargowej wraz z gruntem (ostatni lokal we współnocy, stanowiący własność Gminy).

Jaworzno, 31 marca 2026 r.

Katowice/34428321

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

BURMISTRZA MIASTA MALBORKA

ogłasza w dniu 10 czerwca 2026 r. o godz. 11.30
czwarty ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowej, stanowiącej własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość lokalowa położona w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22-23, KW GD1M/00034736/4. Budynek jest murowany z cegły pełnej, dach jednospadowy od strony frontowej i kryty karpiówką w koronkę, od strony podwórza płaski kryty papą termozgrzewalną. Budynek został wybudowany w 1904 r., jest to budynek wielorodzinny, czterokondygnacyjny, dwuklatkowy z podpiwniczeniem, w parterze budynku znajdują się lokale usługowe.

l.p.	adres	Pow. lokalu	Nr działki	pow. działki	udział w działce	cena lokalu (VAT zw)
1	ul. Grunwaldzka 22/1	216,03 m ²	70/84	542 m ²	0.1416	590 000 zł

3. Warunki nabycia nieruchomości

wadium w kwocie **60 000 zł** (sześćdziesiąt tysięcy złotych) płatne najpóźniej do **05 czerwca 2026 r.** przelewem na konto depozytowe Miasta Malborka prowadzone w PKO BP SA Nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Słowiański 5 w Malborku, p. 232.

Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania – tel. 55 6290400 w. 458, 470, 471, 472. Nieruchomość udostępni zainteresowanym do oglądania Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malborku Sp. z o.o. we wcześniej uzgodnionym terminie – tel. 55 629 86 00. Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu. Pełny tekst ogłoszenia znajduje się na stronie www.bip.malbork.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka

Kraj/34428410

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

BURMISTRZA MIASTA MALBORKA

ogłasza w dniu 10 czerwca 2026 r. o godz. 10.30
drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowej, stanowiącej własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość lokalowa położona w budynku przy ul. Mickiewicza 36/2, KW GD1M/00012971/3. Budynek, w którym znajduje się nieruchomość lokalowa został wybudowany w 1935 r. Jest to budynek mieszkalny wielorodzinny z usługami, 1-klatkowy, podpiwniczony, czterokondygnacyjny, murowany. Dach o konstrukcji drewnianej, kryty papą termozgrzewalną.

l.p.	adres	Pow. lokalu	Nr działki	pow. działki	udział w działce	Cena wywoławcza lokalu* (VAT zw)
1	ul. Mickiewicza 36/2	120,66 m ²	76/14	0.0509 ha	1042/10000	518 479 zł

*Lokal znajduje się w budynku wpisanym do rejestru zabytków. Na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami przysługuje 50% bonifikaty od ceny sprzedaży w/w lokalu. Bonifikaty udziela się na wniosek nabywcy.

Warunki nabycia nieruchomości

wadium w kwocie **50 000 zł** (pięćdziesiąt tysięcy złotych) płatne najpóźniej do **05 czerwca 2026 r.** przelewem na konto depozytowe Miasta Malborka prowadzone w PKO BP SA Nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Słowiański 5 w Malborku, p. 232.

Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania – tel. 55 6290400 w. 458, 470, 471, 472. Nieruchomość udostępni zainteresowanym do oglądania Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malborku Sp. z o.o. we wcześniej uzgodnionym terminie – tel. 55 629 86 00. Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu.

Pełny tekst ogłoszenia zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka oraz na stronie www.bip.malbork.pl

Kraj/34428417

SPRZEDAŻ UDZIAŁU W NIERUCHOMOŚCI

Syndyk masy upadłości Marka Lachendro osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej ogłasza pisemny przetarg na sprzedaż udziału 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej położonej w Andrychowiu przy ulicy Dąbrowskiego 85, stanowiącej działki ewidencyjne nr 1017/8, 1017/9, 1017/15 o łącznej powierzchni 762 m², dla której Sąd Rejonowy w Wadowicach, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr KR1W/00039557/1. Nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny w zabudowie wolnostojącej o powierzchni użytkowej 175,00 m².

Cena wywoławcza wynosi 100% wartości oszacowania udziału w nieruchomości tj. 379 000,00 zł.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest złożenie w Biurze Syndyka w Katowicach przy ul. PCK 10/7 w terminie do dnia **5 maja 2026 roku do godziny 16:00** (decyduje data i godzina wpływu) pisemnej oferty spełniającej wszystkie wymogi określone regulaminem przetargu, który można uzyskać pocztą elektroniczną pod adresem syndyk-przetarg@omgm.pl.

Kraj/34428189

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 16 ust. 1 ustawy z 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (tekst jednolity Dz. U. 2024 poz. 1199 – dalej: ustawa) oraz art. 10 § 1 i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. 2025 poz. 1691 ze zmianami – dalej: K.p.a.)

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że na wniosek TAURON Dystrybucja S.A. z siedzibą w Krakowie, działającego przez pełnomocnika, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości oznaczonych jako **działka ewidencyjna nr 228**, obręb **Łowczówek**, jednostka ewidencyjna Pleśna, oraz jako **działki ewidencyjne nr 87/1, 94**, obręb **Kąśna Górna**, jednostka ewidencyjna Ciężkowice – obszar wiejski, powiat tarnowski, województwo małopolskie, w celu przeprowadzenia badań geotechnicznych dla planowanych lokalizacji słupów elektroenergetycznych w zakresie przebudowy linii 110 kV Tarnów-Gorzków oraz Tarnów-Stary Sącz.

Strony postępowania mogą zapoznać się ze zgromadzonym materiałem dowodowym i wypowiedzieć się, co do zebranych dowodów i materiałów w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, ul. Basztowa 22, pok. 310. Prosimy o wcześniejszy kontakt telefoniczny pod nr 12 39-21-887, w godzinach 8⁰⁰-15⁰⁰.

Zgodnie z art. 41 K.p.a. w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ o każdej zmianie swego adresu, ponieważ w razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Zgodnie z brzmieniem art. 49 K.p.a. zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie, tj. od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia.

W przypadku, gdy po doręczeniu niniejszego zawiadomienia, nastąpi:

- 1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości,
- 2) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości,

- nabywca, a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca, są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego.

Niedokonanie powyższego zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania (art. 7 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych).

Obwieszczenie podlega publikacji:

- na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych)
- na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Pleśna i Urzędu Gminy Ciężkowice (art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ww. ustawy)

w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 7 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy)

Kraj/34428565

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

BURMISTRZA MIASTA MALBORKA

ogłasza w dniu 10 czerwca 2026 r. o godz. 12.00
trzeci ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, stanowiącej własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości

Nieruchomość gruntowa niezabudowana, położona w obrębie 3 miasta Malborka przy ul. Brukowej, mająca urzędową księgę wieczystą KW GD1M/00023099/6:

l.p.	Nr działki	Pow. w ha	cena wywoławcza brutto (w tym VAT 23%)
1	26/20	0.2415	1 356 099 zł

2. Warunki nabycia nieruchomości:

Wadium w kwocie **130 000 zł** (sto trzydzieści tysięcy złotych) płatne najpóźniej do **05 czerwca 2026 r.** przelewem na konto depozytowe Miasta Malborka prowadzone w PKO BP SA nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Słowiański 5 w Malborku. Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania (tel. 556290400 w. 458, 470, 471, 472, 475 i w zakresie zabudowy w. 431, 432). Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu. Pełny tekst ogłoszenia zamieszczono na tablicach ogłoszeń i stronie www.bip.malbork.pl

Kraj/34428399

STAROSTA KIELECKI
Znak: B.IV.6740.2.27.2025.IC**OBWIESZCZENIE O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA**

Na podstawie art. 11d ust. 5 i 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 311) oraz art. 10, art. 49 i art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691),

STAROSTA KIELECKI

zawiadamia, że na wniosek Zarządu Powiatu Kieleckiego reprezentowanego przez Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Kielcach, działającego przez pełnomocnika Pana Grzegorza Lipińskiego, zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie drogi powiatowej nr 1278T w miejscowości Podzamcze, polegającej na budowie ciągu pieszo – rowerowego**, na terenie gminy Piekoszów w powiecie kieleckim.

Zakres planowanej inwestycji będzie obejmował:

- budowę drogi dla pieszych i rowerów o szerokości 3,1 m,
- budowę drogi dla pieszych o szerokości 2,0 – 2,3 m,
- budowę wyniesionego skrzyżowania zwykłego,
- budowę zjazdów zwykłych,
- budowę przejść dla pieszych wraz z dedykowanym oświetleniem i aktywnym oznakowaniem,
- wykonanie odwodnienia drogi w postaci rowu drogowego oraz sieci kanalizacji deszczowej wraz z wylotem do rowu ziemnego.

Przedmiotowe postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej obejmuje nieruchomości położone w gminie Piekoszów w powiecie kieleckim, jednostka ewidencyjna 260414_4 Piekoszów – miasto oraz 260414_5 Piekoszów – obszar wiejski, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków numerami działek, znajdujące się:

– w liniach rozgraniczających teren, przeznaczone pod planowaną inwestycję drogową:

260414_4 Piekoszów – miasto, obręb 0001 Piekoszów, numery ewidencyjne działek: 106; 86 (86/1, 86/2, 86/3); 87 (87/1, 87/2, 87/3); 88 (88/1, 88/2, 88/3); 89 (89/1, 89/2, 89/3); 90 (90/1, 90/2, 90/3); 91 (91/1, 91/2, 91/3); 92 (92/1, 92/2, 92/3); 93 (93/1, 93/2, 93/3); 94 (94/1, 94/2); 107/2 (107/3, 107/4); 108 (108/1, 108/2); 109 (109/1, 109/2); 110 (110/1, 110/2); 111 (111/1, 111/2); 1853 (1853/1, 1853/2); 121/1 (121/7, 121/8); 122/1 (122/8, 122/9); 123 (123/1, 123/2); 124 (124/1, 124/2);

260414_5 Piekoszów – obszar wiejski, obręb 0011 Micigózd, numery ewidencyjne działek: 510; 511/1 (511/9, 511/10); 511/6 (511/11, 511/12); 511/8 (511/13, 511/14);

260414_5 Piekoszów – obszar wiejski, obręb 0014 Podzamcze, numer ewidencyjny działki: 811;

– poza liniami rozgraniczającymi teren, przeznaczone pod:

• budowę lub przebudowę innych dróg publicznych:
260414_4 Piekoszów – miasto, obręb 0001 Piekoszów, numer ewidencyjny działki: 321/3;

• budowę lub przebudowę urządzeń wodnych:
260414_4 Piekoszów – miasto, obręb 0001 Piekoszów, numer ewidencyjny działki: 321/3;
260414_5 Piekoszów – obszar wiejski, obręb 0011 Micigózd, numery ewidencyjne działek: 510, 511/8 (511/14);

• budowę lub przebudowę zjazdów:
260414_4 Piekoszów – miasto, obręb 0001 Piekoszów, numery ewidencyjne działek: 110 (110/2); 112; 113; 115; 122/7; 125/1;
260414_5 Piekoszów – obszar wiejski, obręb 0014 Podzamcze, numery ewidencyjne działek: 438; 439.

Wyjaśniam, że w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki przed podziałem, w nawiasie numery działek po podziale. **Pogrubioną czcionką zostały oznaczone numery działek objętych liniami rozgraniczającymi teren inwestycji (przebieg drogi).**

W myśl art. 49 Kpa, po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia niniejszego obwieszczenia uznaje się, iż nastąpiło skuteczne doręczenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w powyższej sprawie.

Strony postępowania mogą zapoznać się w **Wydziale Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25 – 211 Kielce, (pokój nr 17, nr tel. 41 200-12-62)**, z aktami sprawy oraz wypowiedzieć się, co do zebranych dowodów i materiałów od poniedziałku do piątku – **za wyjątkiem środy**.

Wgląd w akta sprawy nie jest obowiązkowy.

W przypadku, gdy nastąpiły zmiany własności nieruchomości objętej ww. wnioskiem, osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości, powinny dokonać zmian w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostę Kieleckiego, a następnie przedstawić w Wydziale Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kielcach stosowne dokumenty potwierdzające te zmiany.

Zaznaczam, że zgodnie z art. 11d ust. 9 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, z dniem ukazania się zawiadomienia nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa bądź jednostek samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami. Czynność prawna dokonana z naruszeniem zakazu, o którym mowa wyżej, jest nieważna (art. 11d ust. 10 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych).

STAROSTA KIELECKI

Kielce/34428341

Wyciąg z ogłoszenia nr 41/2026
Prezydenta Miasta Jeleniej Góry

o przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż lokali położonych w Jeleniej Górze wraz ze sprzedażą udziałów w gruncie związanych z tymi lokalami, stanowiących własność Gminy Jelenia Góra

Oznaczenie nieruchomości	1) ul. Bankowa 24 – lokal mieszkalny nr 5 o ogólnej pow. 36,40 m ² składający się z 2 pokoi, przedpokoju z aneksem kuchennym, łazienki z wc o łącznej pow. użytkowej 29,91 m ² oraz pom. przynależnych: strychu o pow. 4,38 m ² i piwnicy o pow. 2,11 m ² . Lokal położony na III piętrze budynku. Z lokalem związany jest udział 12,02% w elementach wspólnych budynku i prawie własności działki gruntu nr 54/17 o pow. 0,0197 ha, obręb 28NE, AM 58, KW nr JG1J/00070709/9. 2) ul. Jasna 4 – lokal mieszkalny nr 3 o ogólnej pow. 48,00 m ² składający się z 2 pokoi, kuchni, łazienki (z wc) i przedpokoju o łącznej pow. użytkowej 45,80 m ² oraz pom. przynależnego: piwnicy o pow. 2,20 m ² . Lokal położony na II piętrze budynku. Z lokalem związany jest udział 15,57% w elementach wspólnych budynku i prawie własności działki gruntu nr 201 o pow. 0,0118 ha, obręb Jelenia Góra 1, AM 2, KW nr JG1J/00044331/7. 3) ul. Wolności 253 – lokal mieszkalny nr 4 o ogólnej pow. 66,72 m ² składający się z 2 pokoi, kuchni, łazienki z wc, przedpokoju, komunikacji i pom. gospodarczego, położony na parterze i I piętrze budynku. Z lokalem związany jest udział 9,23% w elementach wspólnych budynków i prawie własności działki gruntu nr 16 o pow. 0,0899 ha, obręb Cieplice VII, AM 5, KW nr JG1J/00096740/6. 4) al. Wojska Polskiego 44 – lokal mieszkalny nr 24 o ogólnej pow. 46,90 m ² składający się z pokoju, kuchni i wc o łącznej pow. użytkowej 39,40 m ² oraz pom. przynależnego: piwnicy o pow. 7,50 m ² . Lokal położony na III piętrze budynku. Z lokalem związany jest udział 2,82% w elementach wspólnych budynku i prawie własności działek gruntu nr 52/8 i 52/17 o łącznej pow. 0,0646, obręb 28 NE, AM-57, KW nr JG1J/00065725/9.	
Cena wywoławcza	1) 130.000,00 zł 2) 190.000,00 zł 3) 100.000,00 zł 4) 130.000,00 zł	Wysokość wadium 1) 13.000,00 zł 2) 19.000,00 zł 3) 10.000,00 zł 4) 13.000,00 zł
Termin wniesienia wadium	Wadium należy wnieść na konto Miasta Jelenia Góra – Bank Millennium S.A. nr 97 1160 2202 0000 0000 6011 5681 najpóźniej do dnia 11 maja 2026 roku . Datą dokonania wpłaty jest data uznania rachunku bankowego Miasta.	
Termin i miejsce przetargów	15 maja 2026 r. godz. 10⁰⁰ , Urząd Miasta Jelenia Góra, ul. Sudecka 29, I piętro, sala nr 13	
Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia	tablica ogłoszeń Urzędu Miasta Jelenia Góra ul. Ptasia nr 2-3, I piętro, strona internetowa: bip.jeleniagora.pl – oferty nieruchomości	
Szczegółowe informacje dotyczące przetargów można uzyskać w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra ul. Ptasia nr 2-3, I piętro, pokój nr 110; tel.: 75-75-49-879 lub 75-75-49-893 oraz na stronie internetowej www.nieruchomosci.jeleniagora.pl		

Urząd Miasta Jelenia Góra

www.jeleniagora.pl

Wroclaw/34428288

Syndyk masy upadłości Pawła Podsiadło, osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, zaprasza do składania ofert na zakup:

prawa własności udziału wynoszącego 1/6 części w nieruchomości lokalowej stanowiącej samodzielny lokal mieszkalny nr 8, wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, wynoszący 24/1000 części, o powierzchni 45,72 m² przy ul. Gzyskówek 1 w Krakowie, dla której Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze IV Wydział Ksiąg Wieczystych w Krakowie prowadzi księgę wieczystą nr KR1P/00152176/9, za cenę 102.000,00 zł brutto.

Warunki sprzedaży:

- 1) złożenie pisemnej oferty, w zamkniętej kopercie z dopiskiem „Oferta na zakup udziału w lokalu mieszkalnym numer 8 w trybie z wolnej ręki dot. Podsiadło, sygn. akt KR1S/GUp/4/2023 – NIE OTWIERAĆ”, osobiście w Kancelarii Doradcy Restrukturyzacyjnego w Krakowie przy ul. Smoleńsk 21/4, 31-108 Kraków lub za pośrednictwem poczty najpóźniej do 22.04.2026 r. do godz. 16:00, która powinna zawierać dane i dokumenty określone w Regulaminie;
- 2) dołączenie do oferty oświadczeń określonych w Regulaminie;
- 3) wpłata wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej najpóźniej do 22.04.2026 r. na rachunek bankowy o nr. 39 1050 1445 1000 0097 3047 8683.

Otwarcie i rozpoznanie ofert odbędą się 23.04.2026 r. o godz. 11.00 w Kancelarii Doradcy Restrukturyzacyjnego przy ul. Smoleńsk 21/4 w Krakowie. Z oszacowaniem przedmiotu sprzedaży oraz Regulaminem można zapoznać się po uprzednim uzgodnieniu terminu (tel. 12 446 78 15) od poniedziałku do piątku w godz. od 9:00 do 16:00 oraz na stronie internetowej www.ziecianiak.com.pl.

Kraków/34428592

Burmistrz Miasta Czeladź

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997r.

informuje,

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź od dnia 03.04.2026 r. do dnia 24.04.2026 r. będą wywieszone do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości:

- nr 46/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Wrzosowej 21 w Czeladzi,
- nr 47/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Wrzosowej 27 w Czeladzi,
- nr 48/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Wrzosowej 25 w Czeladzi,
- nr 49/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Wrzosowej 29 w Czeladzi,
- nr 50/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Wrzosowej 37 w Czeladzi,
- nr 51/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Przetajskiej w Czeladzi,
- nr 52/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Przetajskiej w Czeladzi,
- nr 53/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Promyka w Czeladzi,
- nr 54/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Sikorskiego w Czeladzi,
- nr 55/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Sikorskiego w Czeladzi,
- nr 56/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Sikorskiego w Czeladzi,
- nr 57/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działek gruntu położonych przy ul. Czystej w Czeladzi,
- nr 58/2026 dotyczący przeznaczonej do dzierżawy działki gruntu położonej przy ul. Trznadla w Czeladzi,

Katowice/34428309

INFORMACJA**Wójt Gminy Czernichów informuje,**

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Czernichów:

– w dniach od **26.03.2026 r. do 16.04.2026 r.**

został wywieszony następujący wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy na okres trzech lat w drodze bezprzetargowej: część działki nr 295/3 o pow. 0,0767 ha w Czernichowie,

– w dniach od **31.03.2026 r. do 21.04.2026 r.**

został wywieszony następujący wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy na okres trzech lat w drodze bezprzetargowej: działka nr 871/5 o pow. 0,0165 ha w Czernichowie,

Szczegółowe informacje w sprawie dzierżawy można uzyskać w Urzędzie Gminy Czernichów, pokój 116 tel. 12 2702 104 lub 12 444 55 77 wew.113.

Kraków/34428329

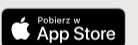
Kraj/34413490

Slówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Syndyk sprzeda:
 ruchomości,
 nieruchomości,
 wiarytelności.

Więcej na stronie
www.wegzekucji.pl

Syndyk masy upadłości BROWAR LUBICZ sp. z o.o. spółka komandytowa w upadłości ogłasza pisemny przetarg na sprzedaż ruchomości oraz logotypu wchodzących w skład masy upadłości.

1. Przedmiotem przetargu są ruchomości – elementy do produkcji browarniczej oraz logotypy szczegółowo opisane w regulaminie przetargu oraz operacie szacunkowym.
2. Łączna cena wywoławcza wszystkich ruchomości stanowiących przedmiot przetargu wynosi łącznie **248 550,00 zł netto**. Do ceny należy doliczyć podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest złożenie pisemnej, wiążącej i bezwarunkowej oferty w do godz. terminie **do dnia 14 kwietnia 2026 r. 15:00**, na adres biura syndyka masy upadłości BROWAR LUBICZ sp. z o.o. spółka komandytowa w upadłości mieszczącego się w Katowicach (40-311) przy ulicy Chłodnej 2, lub na adres e-mail: biuro@jmrestrukturyzacje.com
4. Wraz z ofertą należy złożyć dowód wpłacenia wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej ruchomości, w odniesieniu do której została złożona oferta, na rachunek bankowy BROWAR LUBICZ sp. z o.o. spółka komandytowa w upadłości, numer konta **21 1090 1186 0000 0001 6461 1374**. W razie nieuiszczenia wadium oferta nie zostanie rozpatrzona.
5. Z przedmiotem przetargu można zapoznać się w miejscu położenia ruchomości pod adresem: ul. Lubicz 17 J i 17 B w Krakowie, w dni powszednie, po wcześniejszym telefonicznym ustaleniu dokładnego terminu pod numerem telefonu **690 089 009**.
6. Z regulaminem przetargu oraz operatem szacunkowym można zapoznać się za pośrednictwem poczty elektronicznej: biuro@jmrestrukturyzacje.com, a także w biurze syndyka w Katowicach (40-311), ul. Chłodna 2 lub w Rzeszowie (35-307) al. Armii Krajowej 80, w dni powszednie, w godzinach od 8:00 do 14:00, po wcześniejszym telefonicznym ustaleniu dokładnego terminu pod numerem telefonu **690 089 009**.

www.dawro.pl

Kraków/34428430

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdz
na serwis
odeszli.pl

Dziel się
wspomnieniami
o bliskich,
których
już z nami
nie ma

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

Syndyk Masy Upadłości Doroty Hamarowskiej-Wypych zam. w miejscowości Rączka (sygn. akt OP10/GUp-s/104/2025)

o g ł a s z a

PRZETARG NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ NIEZABUDOWANEJ

składającej się z jednej działki oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 7 o powierzchni 2,1700 ha położonej we wsi Rączka, gmina Korfantów, powiat nyski, województwo opolskie, dla której Sąd Rejonowy w Nysie, Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer **OP1N/00018308/2**, wchodzącej w skład masy upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej Doroty Hamarowskiej-Wypych.

Cena wywoławcza wynosi **121.000 zł**. Zainteresowani winni przesłać ofertę pocztą na adres syndyka: Kancelaria Rady Prawnego i Doradcy Restrukturizacyjnego ACTUS Dariusz Symula ul. Wojska Polskiego 3-5/2, 48-370 Paczków w terminie **do dnia 20 kwietnia 2026 r.** Rozpoznanie ofert nastąpi w wynajmowanym przez syndyka biurze w Opolu przy ul. Piastowskiej 4 na drugim piętrze w dniu **27 kwietnia 2026 roku o godzinie 16.30**. Regulamin przetargu jest dostępny w kancelarii syndyka. Ponadto informacji na temat przetargu udziela syndyk Dariusz Symula pocztą elektroniczną pod adresem e-mail lub pod nr tel. **+ 48 600 95 27 29**. Informacje o przetargu można też znaleźć na stronie syndyka www.symula.pl. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata na rachunek bankowy wskazany w regulaminie przetargu **wadium w kwocie 12.100 zł** w terminie **do dnia 19 kwietnia 2026 r.**

www.dawro.pl

Opole/34428438

Syndyk Masy Upadłości Doroty Hamarowskiej-Wypych zam. w miejscowości Rączka (sygn. akt OP10/GUp-s/104/2025) ogłasza przetarg na **sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej** składającej się z jednej działki oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 84/2 o powierzchni 0,4950 ha położonej we wsi Rączka, gmina Korfantów, powiat nyski, województwo opolskie, dla której Sąd Rejonowy w Nysie, Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer **OP1N/00016128/2**, wchodzącej w skład masy upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej Doroty Hamarowskiej-Wypych.

Cena wywoławcza wynosi **29.000 zł**. Zainteresowani winni przesłać ofertę pocztą na adres syndyka: Kancelaria Rady Prawnego i Doradcy Restrukturizacyjnego ACTUS Dariusz Symula ul. Wojska Polskiego 3-5/2, 48-370 Paczków w terminie **do dnia 20 kwietnia 2026 r.** Rozpoznanie ofert nastąpi w wynajmowanym przez syndyka biurze w Opolu przy ul. Piastowskiej 4 na drugim piętrze w dniu **27 kwietnia 2026 roku o godzinie 16.00**. Regulamin przetargu jest dostępny w kancelarii syndyka. Ponadto informacji na temat przetargu udziela syndyk Dariusz Symula pocztą elektroniczną pod adresem e-mail lub pod nr tel. **+ 48 600 95 27 29**. Informacje o przetargu można też znaleźć na stronie syndyka www.symula.pl. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata na rachunek bankowy wskazany w regulaminie przetargu **wadium w kwocie 2.900 zł** w terminie **do dnia 19 kwietnia 2026 r.**

www.dawro.pl

Opole/34428434

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „PIAST” W KATOWICACH

UL ZAWISZY CZARNEGO 8

o g ł a s z a

przetarg ustny nieograniczony na zawarcie umowy o ustanowienie odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego w Katowicach przy ulicy:

- **Piastów 18/130 o pow. użytkowej 27,40 m², składającego się z jednego pokoju, kuchni, przedpokoju, łazienki z w.c.**

Cena wywoławcza : 181.000,00 zł

Lokal przy ul. Piastów 18/130 udostępniony zostanie Zainteresowanemu po wcześniejszym ustaleniu terminu oględzin z Administracją Osiedla „Tysiąclecie Dolne” przy ul. Piastów 6 w Katowicach (tel. 32 254-00-87). Przetarg odbędzie się 13 kwietnia 2026r. o godzinie 11:00 w siedzibie Spółdzielni – pok. 14A przy ul. Zawiszy Czarnego 8 w Katowicach.

Warunkiem udziału w przetargu jest wpłata :
- wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej lokalu mieszkalnego na rachunek Spółdzielni:

BGK 69 1130 1091 8300 0000 0000 2506
najpóźniej w dniu przetargu do godziny 10:00.

Osoba uczestnicząca w przetargu, po jego wygraniu jest zobowiązana do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się ze stanem faktycznym mieszkania i „Regulaminem przetargu na ustanowienie odrębnej własności lokalu i przeniesienia własności w SM „Piaśt” w Katowicach” (www.smpiaśt.pl).

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Piaśt” zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu w całości bez podania przyczyny.

Katowice/34425786

KONKURS NA STAŻ URZĘDNICZY – docelowo na stanowisko

INSPEKTORA DO SPRAW INWESTYCJI I REMONTÓW W PROKURATURZE OKRĘGOWEJ W CZĘSTOCHOWIE

Prokurator Okręgowy w Częstochowie ogłasza konkurs na staż urzędniczy - docelowo na stanowisko inspektora do spraw inwestycji i remontów w Prokuraturze Okręgowej w Częstochowie:

- sygnatura konkursu: **3013-4.1111.2.2026**
- liczba etatów: **1 (jedno stanowisko)**
- miejsce wykonywania pracy: **Prokuratura Okręgowa w Częstochowie, 7 Wydział Budżetowo-Administracyjny, ul. gen. J. H. Dąbrowskiego 23/35, 42 - 200 Częstochowa.**

Szczegółowe informacje o konkursie, w tym dotyczące wymagań, które musi spełniać osoba ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku inspektora do spraw inwestycji i remontów oraz wykaz dokumentów, które należy przedłożyć przystępując do konkursu, znajdują się na stronie internetowej Prokuratury Okręgowej w Częstochowie www.gov.pl/web/po-czestochowa.

Termin składania ofert upływa w dniu 21 kwietnia 2026 r.

Częstochowa/34428238

Prezydent Miasta Będzina informuje, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Będzinie przy ulicy 11 Listopada 20, 42-500 Będzin podane został do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości komunalnych przeznaczonych do oddania w dzierżawę. Wykazy są załącznikami do zarządzeń Prezydenta Miasta Będzina: Nr 0050.115.2026 z dnia 26 marca 2026 roku.

Katowice/34428323

Wójt Gminy Żegocina podaje do publicznej wiadomości informację, iż na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Żegocina i stronie internetowej www.zegocina.pl oraz w BIP Gminy Żegocina zamieszczono na okres 21 dni, tj. **07.04. - 28.04.2026 r.** wykaz nr 1/2026 nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy. Więcej informacji - Urząd Gminy Żegocina w godzinach pracy Urzędu - pok.18 lub telefonicznie pod nr (14) 648 45 33.

Wójt Gminy Żegocina
Wojciech Wrona

Kraków/34427221

Zarządca masy sanacyjnej Detal-Mix Sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Rzeszowie ogłasza pisemny przetarg ofertowy na sprzedaż ruchomości wchodzących w skład masy sanacyjnej

- 1) Przedmiotem Przetargu jest sprzedaż ruchomości stanowiących wyposażenie sklepu spożywczego prowadzonego w Rzeszowie przy ul. Podwisłocze 30/1, które zostały wskazane w załączniku nr 1 do Regulaminu Przetargu (dalej jako Przedmiot Przetargu).
- 2) Łączna cena wywoławcza wszystkich ruchomości stanowiących Przedmiot Przetargu wynosi **245 894,40 zł**. Ceny wywoławcze poszczególnych ruchomości stanowiących Przedmiot Przetargu zostały podane w załączniku nr 1 do Regulaminu Przetargu. Podane ceny są cenami netto i zostanie do nich doliczony należny podatek od towarów i usług zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 3) Zarządca dopuszcza składanie ofert obejmujących poszczególne ruchomości wymienione w załączniku nr 1 do Regulaminu Przetargu.
- 4) Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest złożenie pisemnej, wiążącej i bezwarunkowej oferty w terminie **do dnia 28 kwietnia 2026 roku do godz. 15:00** na adres biura zarządcy Detal-Mix Sp. z o.o. w restrukturyzacji mieszczącego się w Katowicach (40-311) przy ulicy Chłodnej 2. W przypadku złożenia oferty za pośrednictwem poczty decyduje data wpływu do biura zarządcy.
- 5) Wraz z ofertą należy złożyć dowód wpłacenia wadium w wysokości 10 % ceny wywoławczej ruchomości, w odniesieniu do której/których została złożona oferta. W razie nieuiszczenia wadium oferta nie zostanie rozpatrzona.
- 6) Z regulaminem przetargu oraz z operatami szacunkowymi można zapoznać się za pośrednictwem poczty elektronicznej: biuro@jmrrestrukturyzacje.com, a także na stronie internetowej <https://jmrrestrukturyzacje.com/postepowanie/detal-mix-sp-z-o-o/>

www.dawro.pl

Rzeszów/34428432

Syndyk masy upadłości

OGŁASZA PRZETARG OFERTOWY - sprzedaż 1/2 udziału w domu w Tychach

- I. Przedmiotem przetargu jest udział w części 1/2 w prawie własności nieruchomości w Tychach przy ul. Łabędziej 24, KW nr **KA1T/00037259/8**.
- II. Cena wywoławcza przedmiotu przetargu wynosi 70% wartości oszacowania, tj. **320 250,00 zł + VAT** (o ile należy).
- III. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest złożenie pisemnej, wiążącej i bezwarunkowej oferty w terminie **do 21 kwietnia 2026 r. do godziny 15:00**. Oferty należy składać na adres Biura Syndyka ul. Chłodna 2, 40-311 Katowice. W przypadku składania ofert drogą pocztową decyduje data i godzina wpływu.
- IV. Z regulaminem przetargu oraz operatem szacunkowym można zapoznać się za pośrednictwem poczty elektronicznej: syndykmasypadlosci@gmail.com

www.dawro.pl

Katowice/34428425

Prezydent Miasta Częstochowy

informuje,

że w siedzibie Urzędu Miasta Częstochowy (42-217 Częstochowa, ul. Śląska 11/13), w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.czestochowa.pl) oraz na stronie internetowej miasta (www.czestochowa.pl) został podany do publicznej wiadomości na okres 21 dni, od 7 do 28 kwietnia 2026 r.,

wykaz nieruchomości przeznaczony do zbycia, stanowiący załącznik do zarządzenia Prezydenta Miasta Częstochowy nr 986.2026 dnia 20 marca 2026 r.

Częstochowa/34428480

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399)

BURMISTRZ MIASTA IMIELIN informuje,

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Imielin, 41 - 407 Imielin, ul. Imielińska 81 oraz na stronach internetowych bip.imielin.pl oraz www.imielin.pl - zakładka ogłoszenia urzędowe, na okres 21 dni, został zamieszczony wykaz nieruchomości położonych:

- przy ul. Satelickiej w Imielinie przeznaczony do oddania w dzierżawę na cele rolne na czas oznaczony do 3 lat, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr BM.0050.24.2026 z dnia 2 kwietnia 2026 r. (wywieszono w terminie 02.04.2026 - 23.04.2026 r.);
- w rejonie Gołcówki w Imielinie przeznaczony do oddania w dzierżawę na cele rolne na czas oznaczony do 3 lat, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr BM.0050.25.2026 z dnia 2 kwietnia 2026 r. (wywieszono w terminie 02.04.2026 - 23.04.2026 r.);
- przy ul. Satelickiej w Imielinie przeznaczonych do oddania w dzierżawę z przeznaczeniem na powierzchniową eksploatację kopalni na czas oznaczony do 3 lat, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr BM.0050.26.2026 z dnia 2 kwietnia 2026 r. (wywieszono w terminie 02.04.2026 - 23.04.2026 r.).

Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miasta Imielin pod numerem tel. (32) 2254140.

Katowice/34428477

Syndyk masy upadłości Krzysztofa Barwacza Zakład Elektryczny VOLTEX ogłasza konkurs ofert w przedmiocie zbycia prawa własności nieruchomości w Tarnowie przy ul. Kaczkowskiego 7

Przedmiot konkursu:

prawo własności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr TR1T/00143959/7, stanowiącej odrębny lokal nr 7, o pow. 185,46 m², położony w Tarnowie przy ul. Kaczkowskiego 7 wraz z udziałem wynoszącym 18546/87324 części w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia nie służące wyłącznie do użytku właścicieli lokali, a nadto w prawie własności działki objętej księgą wieczystą nr TR1T/0000033/6.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: 681.000,00 zł netto.

Pisemną ofertę zakupu wraz z proponowaną ceną nabycia netto (podaną cyfrowo i słownie) należy składać **w zaklejonych kopertach z napisem „Oferta konkursowa BARWACZ”** - w terminie **do 24 kwietnia 2026 r. do godz. 16.00**, osobiście w Kancelarii Notarialnej Tomasza Kurnickiego: 30-040 Kraków, ul. Królewska 23/1 lub pocztą - listem poleconym, kurierem. Decyduje data wpływu do Notariusza.

Warunkiem przystąpienia do postępowania jest wpłacenie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej, przelewem na rachunek bankowy nr 18 1240 4432 1111 0010 7192 9317.

Wadium winno wpłynąć na konto masy upadłości w terminie do dnia 26 listopada 2025 r. włącznie. Decyduje data uznania na rachunku masy upadłości.

Przystępujący do konkursu winien zapoznać się jego Regulaminem.

Rozpatrywane będą wyłącznie oferty spełniające warunki określone w Regulaminie konkursu.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi 27 kwietnia 2026 roku, o godz. 11:00 w Kancelarii Notarialnej Tomasza Kurnickiego w Krakowie, ul. Królewska 23/1.

Szczegółowe informacje, operat szacunkowy, Regulamin konkursu, dostępne są na: www.kdr.krakow.pl; www.syndyk.malopolska.pl oraz w Kancelarii Syndyka w Krakowie, ul. Kalwaryjska 67/3, tel.: 12 262 91 26.

Kraków/34428468

Syndyk Filipa Głębika

OGŁASZA PRZETARG PISEMNY NA ZBYCIE:

prawa własności udziału w wysokości 1/6 w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w Świętochłowicach przy ul. Śląskiej 25/9 o powierzchni użytkowej 51,42 m² dla którego prowadzona jest księga wieczysta KA1C/00015512/4

Cena wywoławcza wynosi: 30 000,00 zł.

Wadium wynosi: 3 000,00 zł (rachunek do wpłaty wadium w Regulaminie Przetargu)

Adres do składania ofert: Biuro Syndyka ul. Porcelanowa 19, 40-246 Katowice (od 9.30 do 15.00).

Termin składania ofert: do 7 maja 2026 r. do godz. 15.00.

Rozpoznanie ofert: Kancelaria Notarialna Ewa Kuźniak ul. Jagiellońska 13 40-032 Katowice 8 maja 2026 r. godz. 10:30.

Informacje o przetargu (w tym Regulamin Przetargu i Wzór Oferty): strona internetowa: <http://katowicesyndyk.pl> Tel: 797 599 064.

Katowice/34427652

**Syndyk Edwarda Ciaka
ogłasza przetarg pisemny na:**

- prawa własności nieruchomości, zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny oraz budynkiem gospodarczo-garażowym, położonej przy ul. Daszyńskiego 8 w Rybniku, na działce nr 2467/153 o powierzchni 1250 m², dla której Sąd Rejonowy w Rybniku prowadzi księgę wieczystą numer GL1Y/00062448/6.

Cena wywoławcza wynosi: 500 000,00 zł (słownie: pięćset tysięcy złotych).

Wadium wynosi: 50 000,00 zł (rachunek do wpłaty wadium zostaje podany w Regulaminie Przetargu)

Adres do składania ofert: Biuro Syndyka ul. Porcelanowa 19, 40-246 Katowice (od 9.30 do 15.00).

Termin składania ofert: do 7 maja 2026 r. do godz. 15.00.

Rozpoznanie ofert: Kancelaria Notarialna Ewa Kuźniak ul. Jagiellońska 13 40-032 Katowice 8 maja 2026 r. godz. 10:00.

Informacje o przetargu (w tym Regulamin Przetargu i Wzór Oferty): strona internetowa: <http://syndyk.marcinjawor.pl> Tel: 797 599 064.

Katowice/34427653

OBWIESZCZENIE

dotyczy nieruchomości stanowiących własność Miasta i Gminy Szczawnica

**Burmistrz Miasta i Gminy Szczawnica
podaje do publicznej wiadomości,**

iż na tablicach ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta i Gminy Szczawnica przy ul. Szalaya 103 oraz na stronie internetowej www.szczawnica.pl w terminie od 31 marca 2026 r. do 22 kwietnia 2026 r. wywieszono wykaz nieruchomości stanowiących własność Miasta i Gminy Szczawnica przeznaczonych do:

I Oddania w dzierżawę nieruchomości w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego dzierżawcy na cele rolnicze na okres 6 lat:

1. działka ewid. nr 227/1 o powierzchni 0,1689 ha położona w Jaworkach, obręb Jaworki I
2. działka ewid. nr 84 oraz część działki ewid. nr 93 o łącznej powierzchni 5,5069 ha położonych w Jaworkach, obręb Czarna Woda
3. działka ewid. nr 47 obręb Jaworki I o powierzchni 0,6544 ha położonej w Jaworkach

II Oddania w dzierżawę nieruchomości w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego dzierżawcy na cele nierolnicze w tym pod działalność gospodarczą na okres 3 lat:

1. działki ewid. nr 1950/2 oraz działka 1951 o łącznej powierzchni 0,0210 ha położone w Szczawnicy przy ul. Szalaya, obręb 1
2. działka ewid. nr 530/9 oraz część działek ewid. 530/1 i 530/4 o powierzchni 0,0042 ha położonych w Szczawnicy, obręb 1 przy ul. Pienińskiej, obręb 1
3. działki ewid. nr 239/1 oraz 239/2 o łącznej powierzchni 0,4874 ha położone w Jaworkach, obręb Jaworki I

III Oddania w najem nieruchomości w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego najemcy pod działalność gospodarczą na okres 3 lat:

1. lokal o powierzchni użytkowej 12,36 m² zlokalizowany w budynku przy ul. Zdrojowej 2 w Szczawnicy
2. pomieszczenie piwniczne o powierzchni użytkowej 28m², zlokalizowane w budynku remizy OSP Szczawnica

Kraków/34428244

**Syndyk masy upadłości ogłasza przetarg ofertowy
– sprzedaż nieruchomości Jasienica Rosielna 307**I. Przedmiotem przetargu jest prawo własności nieruchomości gruntowej Jasienica Rosielna 307, KW **KS1B/00047244/7**.II. Cena wywoławcza przedmiotu wynosi 70% ceny oszacowania, tj. **892 103,80 zł + VAT** (o ile należy).III. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest złożenie pisemnej, wiążącej i bezwarunkowej oferty w terminie **do 21 kwietnia 2026 r. do godziny 15:00**. Oferty należy składać na adres Biura Syndyka ul. Chłodna 2, 40-311 Katowice. W przypadku składania ofert drogą pocztową decyduje data i godzina wpływu.IV. Z regulaminem przetargu oraz operatem szacunkowym można zapoznać się za pośrednictwem poczty elektronicznej: konsumenci@jmrestrukturyzacje.comwww.dawro.pl

Rzeszów/34428433

Prezydent Miasta Jaworzna**INFORMUJE,**

że w dniach od **07.04.2026 r. do 28.04.2026 r.** na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, oraz na stronie internetowej Urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej, będzie wywieszony wykaz nieruchomości będących we władaniu Gminy Miasta Jaworzna, przeznaczonych do oddania w dzierżawę z przeznaczeniem pod uprawy rolne, na rzecz wnioskodawców.

Katowice/34428322

Prezydent Wrocławia**informuje**

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. że w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia, al. Marcina Kromera 44 oraz na stronie internetowej www.bip.um.wroc.pl zostały podane do publicznej wiadomości w trybie bezprzetargowym wykaz gruntu stanowiącego własność Gminy Wrocław przeznaczonego do oddania w części w:

a) dzierżawę:

– ul. Kiełbańska, ul. Rzeźnicza obr. Stare Miasto AM 25 dz. 61/6, 63/23,

– obr. Wojszyce AM 5 dz. 244,

– ul. Stabłowicka 141 obr. Stabłowice AM 2 dz. 1/8,

– ul. Stabłowicka 143 obr. Stabłowice AM 2 dz. 1/9, 1/11,

– ul. Diamentowa obr. Ołtaszyn AM 10 dz. 118,

– ul. Olszewskiego obr. Bartoszowice AM 3 dz. 66/3,

– ul. Strachocińska obr. Strachocin AM 4 dz. 70/3,

– obr. Kleczków AM 6 dz. 3/5,

– obr. Strachocin AM 2 dz. 314, 316, 315/1,

b) sprzedaż:

– obr. Stare Miasto AM 26 dz. 121/14,

– obr. Krzyki AM 3 dz. 70/5.

Wykazy ogłasza się na okres 21 dni od **20.03.2026r. do 10.04.2026r.**

Wrocław/34427177

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA OPOLA**o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej**

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U.2023.162 t.j. z dnia 2023.01.20) oraz art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U.2024.572)

zawiadamiam

że na wniosek Miejskiego Zarządu Dróg w Opolu została wydana decyzja nr 5/2026 z dnia 27.03.2026 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na: rozbudowie drogi publicznej kategorii gminnej nr 103640 O ul. Dworskiej w Opolu od 0+000,00 m do 0+163,98 m w ramach zadania: „Aktywny Maluch 2022-2029 edycja III – budowa żłobka wraz z opracowaniem dokumentacji”.

Przedmiotowa inwestycja będzie realizowana na następujących nieruchomościach oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako działki:

W liniach rozgraniczających teren inwestycji stanowiących pas drogowy drogi publicznej gminnej:

166101_1.0128.2027 (2027/1), 166101_1.0128.2045 (2045/1), 166101_1.0128.2046 (2046/1), 166101_1.0128.2047, 166101_1.0128.2048 (2048/1), 166101_1.0128.2050 (2050/1), 166101_1.0128.2058 (2058/1), 166101_1.0128.2077 (2077/1), obręb Szczepanowice.

Uwaga: w nawiasie podano numer działki po podziale objętej liniami rozgraniczającymi pas drogowy drogi gminnej.

Poza liniami rozgraniczającymi teren pasa drogowego, ale stanowiących teren niezbędny dla realizacji obiektów budowlanych:

166101_1.0128.2018, 166101_1.0128.2026, 166101_1.0128.2044, 166101_1.0128.2058 (2058/1), 166101_1.0128.2059, 166101_1.0128.2078, obręb Szczepanowice.

Uwaga: w nawiasie podano numer działki po podziale położonej w terenie niezbędnym dla obiektów budowlanych.

Z treścią decyzji zainteresowane strony mogą zapoznać się w Wydziale, Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Opola – pl. Wolności 7/8, pok. 311.

Od przedmiotowej decyzji służy stronom odwołanie do Wojewody Opolskiego, za pośrednictwem Prezydenta Miasta Opola.

Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego jej ogłoszenia.

Opole/34428369

GN.2601.1.2026
GN.KW-000355/26

Opole, 01.04.2026 r.

Prezydent Miasta Opola

zawiadamia, że na tablicy ogłoszeń biurowca Urzędu Miasta Opola przy pl. Wolności 7-8 I piętro przy Wydziale Gospodarki Nieruchomościami podawane są do publicznej wiadomości na okres 21 dni

wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie:

1. wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat

(ul. Świętokrzyska/Miodowa działka nr 134 obręb Malina),

2. wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat na rzecz dotychczasowego dzierżawcy

(ul. Krakowska działka nr 101/1 część obręb Opole),

3. wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat na rzecz dotychczasowego dzierżawcy

(ul. Chełmska działka nr 496 część obręb Kolonia Gostawicka),

4. wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat

(obręby: Nowa Wieś Królewska, Grotowice, Opole, Czarnowąsy, Grudzice, Groszowice, Kolonia Gostawicka),

5. wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia w drodze przetargu nieograniczonego

(ul. Niedziałkowskiego 9, działki nr 3065, 3233 obręb Opole),

6. wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia w drodze darowizny na rzecz Miasta Opola na prawach powiatu

(ul. Wolności, działki nr 1071, 992/2 obręb Czarnowąsy)

Dodatkowo pełną informację o ww. wykazach nieruchomości można znaleźć na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej miasta Opola, w zakładce ogłoszenia: <http://www.bip.um.opole.pl>

Prezydent Miasta Opola zawiadamia również o wyłożeniu spisów inwentaryzacyjnych z terenu miasta Opola, podległych komunalizacji z mocy prawa.

Opole/34428382

Syndyk masy upadłości**sprzeda**

samochód osobowy marki NISSAN Qashqai nr rej. LU1113JR, rok prod. 2010.

Oferty pisemne na zakup przedmiotowego auta należy składać na adres kancelarii syndyka ul. Pogodna 36/11, 20-337 Lublin, w terminie 7 dni od daty publikacji ogłoszenia. Szczegółowe informacje pod nr telefonu 505-355-290 lub e-mail: przemyslaw.skipor@inlex.pl

Kraj/34428379

SBM „WZB”

ogłasza przetarg na:

**Wymianę
kanalizacji sanitarnej
w trzech lokalizacjach
Chłodna 15, Grzybowska 30,
Waliców 20**

Informacje dostępne na stronie internetowej: www.wzb.waw.pl w zakładce „przetargi” lub w siedzibie SBM WZB ul. Krochmalna 32 Warszawa pok. 48, azielinski@wzb.waw.pl

Kraj/34428065